

СЛУЖБА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки и македонски јазици. — Огласи според тарифата — Жир-сметка кај Службата на општественото книговодство за претплата посебни издавнија и огласи 808-3-291-2

Среда, 14 август 1968

БЕЛГРАД

БРОЈ 33

ГОД. XXIV

Цена на овој број е 2,70 динари. — Аконтацијата на претплата за 1968 година изнесува 60.— дин. — Редакција: Улица Јована Ристича бр 1. Пошта: Факс 224 — Телефони: централа 50-931, 50-932, 50-933 и 50-934; Служба за претплата 51-732; Продавна служба 51-671

424.

Врз основа на членот 228 точка 6 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ПОДИГАЊЕ НА ПРАТЕНИШТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО РЕПУБЛИКА ИСЛАНД НА СТЕПЕН НА АМБАСАДА

1. Пратеништвото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Република Исланд се подига на 15 август 1968 година на степен на амбасада.

2. Државниот секретар за надворешни работи ќе преземе мерки потребни за извршување на оваа одлука.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 110
31 јули 1968 година
Белград

Го заменува претседателот
потпретседател,
Руди Колак, с. р.

425.

Врз основа на членот 3 став 1 од Законот за привремено запирање порастот на личните доходи во работните организации од определени дејности („Службен лист на СФРЈ“, бр. 54/67 и 26/68), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕ НА ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ОД ОБВРСКАТА ДА НЕ МОЖАТ ДА ГИ ЗГОЛЕМАТ СРЕДСТВАТА ЗА ИСПЛАТА НА ЛИЧНИТЕ ДОХОДИ

1. Електростопанските претпријатија што се занимаваат со дистрибуција на електрична енергија (дистрибутивни претпријатија) и нивните деловни здруженија се ослободуваат од обврската да не можат да ги зголемат средствата за исплата на нето личните доходи над нивото на личните доходи определено со Законот за привремено запирање порастот на личните доходи во работните организации од определени дејности.

Ослободувањето од ставот 1 на оваа точка се однесува на дистрибутивните претпријатија и нивните деловни здруженија што ја потпишала Спогодбата за основните критериуми за распределба на доходот и за основните начела за утврдување на политиката на личните доходи во електродистри-

буцијата на Југославија од 25 јуни 1968 година, со дополненијата од 17 јули 1968 година.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 112
31 јули 1968 година
Белград

Го заменува претседателот
потпретседател,
Руди Колак, с. р.

426.

Врз основа на членот 37 став 2, во врска со членот 54 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/65, 28/66 и 54/67), во врска со членот 20 од Законот за девизното работење („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/66 и 54/67) и точката 1 од Одлуката за постапката за утврдување и распределба на стоконите контингенти односно девизните контингенти за увоз на стоки во 1968 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 40/67), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ И РАСПРЕДЕЛБА НА СТОКОВНИТЕ КОНТИНГЕНТИ ЗА УВОЗ НА СТОКИ ВО 1968 ГОДИНА

1. Во Одлуката за утврдување и распределба на стоконите контингенти за увоз на стоки во 1968 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/68) во точката 2 под б) Храна, на почетокот се додава нова одредба под 24а, која гласи:

„24а 023-00-10 Путер свеж 04.03/1 1.000 t“.

2. Во точката 5 став 2 по зборот: „ориз“ се додаваат запирачка и зборовите: „путер свеж“.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 113
31 јули 1968 година
Белград

Го заменува претседателот
потпретседател,
Руди Колак, с. р.

427.

Врз основа на членот 103 од Основниот закон за безбедноста на сообраќајот на јавните патишта („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/65), во согласност со сојузниот секретар за стопанство, сојузниот секретар за внатрешни работи пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ НА ПАТИШТАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат формата, бојата и димензиите на сообраќајните знаци, како и нивното значење и начинот на поставувањето на патиштата.

Член 2

Сообраќајните знаци се знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за известувања, како и дополнителни табли кон тие знаци, ознаки на коловозник и светлосни сообраќајни знаци.

Член 3

Сообраќајните знаци што се поставуваат на патиштата мораат во поглед на формата, боите и димензиите да му одговараат на пропишаниот југословенски стандард.

Член 4

Ако на сообраќајниот знак натписите се запишани со кирилица, натписите се испишуваат и со латиница согласно Протоколот за друмската сигнализација од 1949 година (Додаток на „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/57).

Член 5

На сообраќаен знак, како и на столбот на кој е поставен знакот, забрането е да се става што и да било што не е во врска со значењето на самиот сообраќаен знак.

Член 6

Знаците, рекламните табли, огласите, ознаките или уредите не смеат да се поставуваат на пат така

што да ја намалуваат уочливоста и видливоста на сообраќајните знаци, или да ги заслепуваат учесниците во сообраќајот, или да го одвркаат нивното внимание од сообраќајните знаци во мера која може да предизвика опасност во сообраќајот.

Со знаците, рекламните табли, огласите, ознаките и уредите од ставот 1 на овој член, коишто се поставуваат на патиштата, не смеат да се имитираат сообраќајните знаци, пропишани со овој правилник, во поглед комбинацијата на боите, симболите и натписите.

Член 7

Сообраќајните знаци се поставуваат од десната страна на патот покрај коловозникот, во правец на движењето на возилата.

Ако на местото на кое се поставува сообраќаен знак поради густина на сообраќајот или од други причини застрашува опасност дека знакот нема да го забележат навреме учесниците во сообраќајот, мора да се постави сообраќаен знак и на спротивната лева страна од патот или над површината на коловозникот.

Сообраќајните знаци мораат да се постават така што да не го попречуваат движењето на возилата и пешаците.

Член 8

Цртежите на ознаките на коловозникот и легендата на боите на сообраќајните знаци отпечатени се кон овој правилник и се негов составен дел.

II. СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ

A. Знаци за опасност

Член 9

Знаците за опасност служат за тоа учесниците во сообраќајот на патиштата да се предупредат за опасноста што застрашува на определено место односно дел од патот и да се известат за природата на таа опасност.

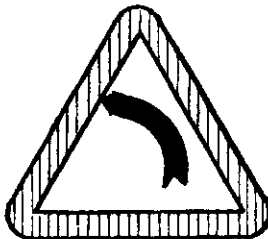
Член 10

Знаци за опасност се:

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот

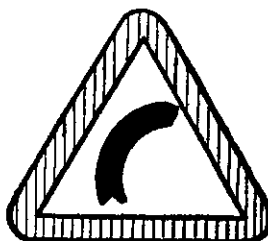
Кривина налево

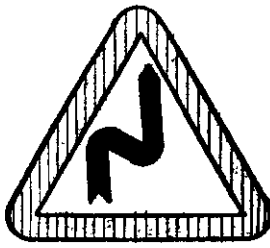
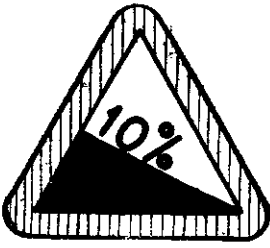
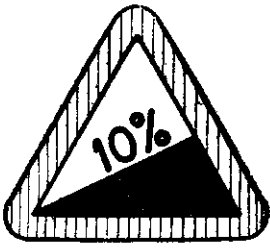
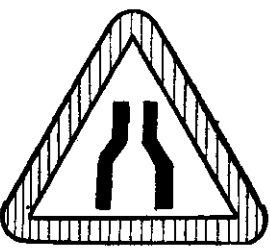
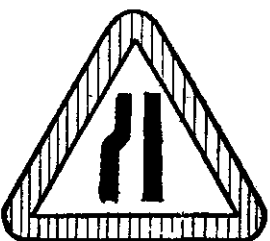
A-1

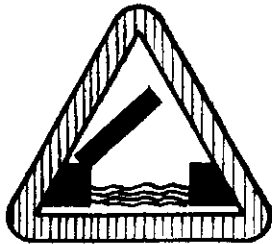
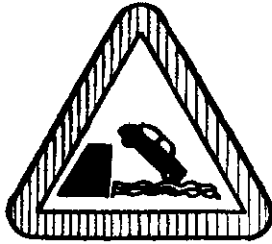
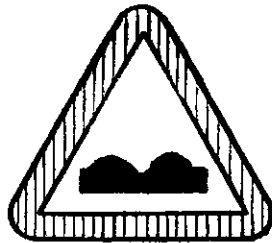
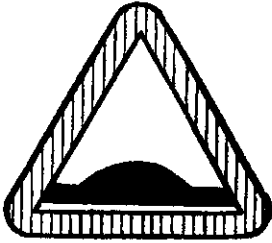
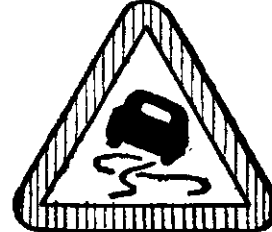

Кривина надесно

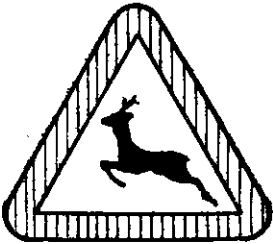

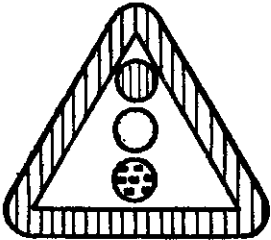
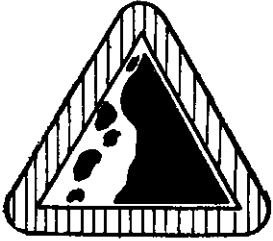
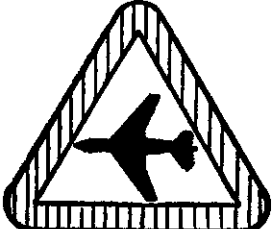
A-2

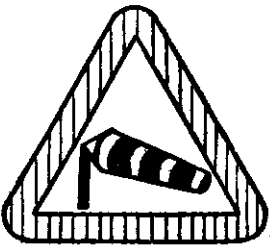
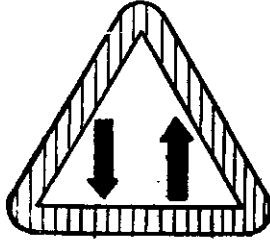
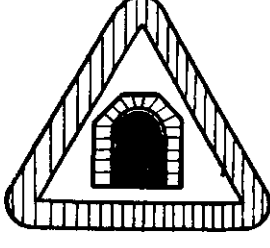
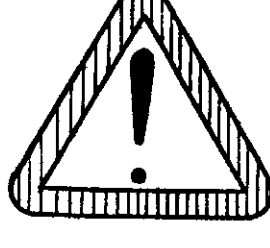
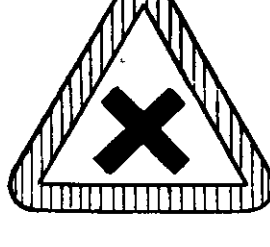
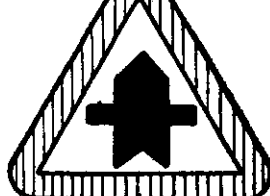

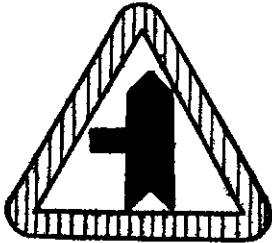
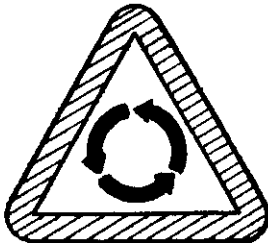
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Двојна кривина или повеќе сукцесивни кривини од кои првата е налево	A-3		
Двојна кривина или повеќе сукцесивни кривини од кои првата е надесно	A-4		
Опасно надолниште	A-5		
Опасно нагорниште	A-6		
Стеснување на патот	A-7		
Стеснување на патот од левата страна	A-8		Знаците A-7 и A-8 означуваат трајни (конструкциони) и повремени стеснувања на пат поради изведување работи или постоење други пречки на патот.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З и а к	Значење на знакот
Подвижен мост	A-9		Означува близина на место на кое на патот се наоѓа подвижен мост.
Близина на брег	A-10		Означува близина на место на кое патот наидува на брег.
Издаденост или длабнатина на патот	A-11		Означува близина на дел од патот на кој патот особено е слаб поради постоење опасни издадености или длабнатини на коловозникот.
Превалец на патот	A-12		Означува близина на опасен превалец на патот или близина на поголема грбина на патот.
Лизгав коловозник	A-13		Означува близина на дел од патот на кој коловозникот под определени атмосферски услови или слични околности има лизгава површина.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З и а к	Значење на знакот
Каменџе прска	A-14		Означува близина на дел од патот на кој се наоѓа лош дробен камен или којшто е посипан со поситни камења на тврда подлога и на кој за другите учесници во сообраќајот постои зголемена опасност од прскање на камењата.
Обележен пешачки премин	A-15		Означува близина на место на патот на кое се наоѓа обележен пешачки премин.
Деца на патот	A-16		Означува близина на место на патот на кое децата почесто и во поголем број се движат (на пр. пред училиште, обединиште и сл.).
Велосипедисти на патот	A-17		Означува близина на место на кое велосипедистите почесто наидуваат на патот од бојната страна или од велосипедската патека.
Домашни животни на патот	A-18		

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Дивеч на патот	A-19		
Работи на патот	A-20		
Наидување на светлосни сообраќајни знаци	A-21		Означува близина на раскрсница или на обележен пешачки премин на кои сообраќајот е регулиран со помош на уреди за давање светлосни сообраќајни знаци.
Одронување на камења	A-22		
Близина на авионска писта	A-23		Означува дел од патот преку кој авионите прелетуват во низок лет при следење односно полетување.

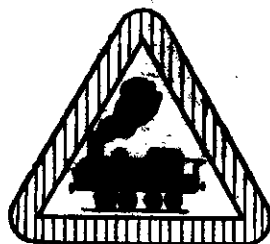
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Бочен ветар	A-24		Означува близина на дел од патот на кој често дува силен бочен ветар.
Сообраќај во двата правца	A-25		Означува близина на место на кое од дел на патот на кој сообраќајот се врши само во еден правец се преминува на дел од тој пат на кој привремено или постојано сообраќајот се врши во двата правца.
Тунел	A-26		
Опасност на патот	A-27		Означува близина на дел од патот или на место на патот на кое на сообраќајот му се заканува опасноста за која со овој правилник не е предвиден посебен знак за опасност. На овој знак може да му биде додадена дополнителна табла со натпис кој објаснува во што се состои означената опасност.
Крстосување на патишта од иста важност	A-28		Означува близина на раскрсница на патишта од кои ниеден не е пат со првенство за минување.
Крстосување со спореден пат	A-29		

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Спојување со спореден пат под прав агол од левата страна	A-30		Знаците A-29, A-30 и A-31 означуваат близина на раскрсница на која пат со првенство за минување се крстосува со спореден пат.
Спојување со спореден пат под остар агол од левата страна	A-31		
Раскрсница со кружен тек на сообраќајот	A-32		Означува близина на раскрсница на која сообраќајот се одвива во кружен тек.
Трамвајска пруга	A-33		Означува близина на место на кое патот минува преку трамвајска пруга во ниво.
Премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници	A-34		Означува близина на премин на патот преку железничка пруга во ниво, обезбеден со браници или полубраници.

Назив на знакот Ознака на знакот З н а к Значење на знакот

Премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници

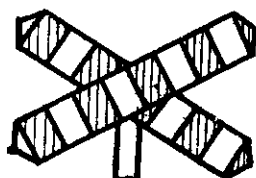
A-35

Означува близина на премин на патот преку железничка пруга во ниво кој не е обезбеден со браници или полубраници.

Андреин крст

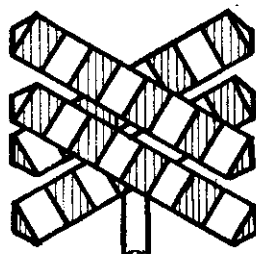
A-36a

Означува место на кое патот преминува преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници со еден колосек.

Андреин крст

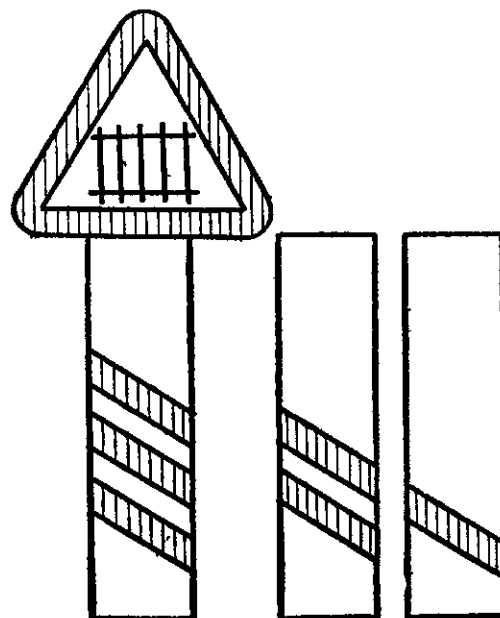
A-36b

Означува место на кое патот минува преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници со два или повеќе колосеци.

Приближување кон премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници

A-37

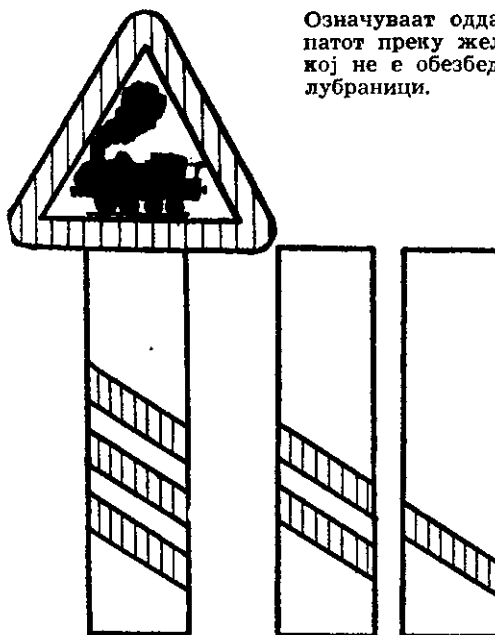

Означува оддалеченост до премин на патот преку железничка пруга во ниво кој е обезбеден со браници или полубраници.

Назив на знакот	Ознака на знакот	Знак	Значење на знакот

Приближување кон премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници

A-38

Означуваат оддалеченост до премин на патот преку железничка пруга во ниво кој не е обезбеден со браници или полубраници.

Симболите на знаците A-8 (стеснување на патот од левата страна), A-15 (обележен пешачки премин), A-16 (деца на патот), A-17 (велосипедисти на патот), A-18 (домашни животни на патот), A-19 (дивеч на патот), A-22 (одронување на камења), A-23 (близина на авионска писта), A-24 (бочен вет.р), A-30 (спојување со спореден пат под прав агол од левата страна) и A-31 (спојување со спореден пат под остар агол од левата страна) можат, со оглед на правецот од каде застрашува опасноста, да бидат свртени и на друга страна.

Член 11

Знаците за опасност имаат форма на рамностран триаголник чија една страна се наоѓа во хоризонтална положба со спротивниот врв свртен нагоре.

Член 12

Основната боја на знаците е јасножолта (лимонова боја), а рабовите на триаголникот се во јаркоцрвена боја.

Симболите на знаците за опасност се во црна боја.

Член 13

Должината на страните на рамностранниот триаголник на знакот за опасност изнесува 60, 90 односно 120 cm, и тоа:

- 1) на автопатиштата и патиштата резервирани само за сообраќај на моторни возила — 120 cm;
- 2) на јавните патишта од 1 ред и главните градски сообраќајници — 90 cm;
- 3) на сите други патишта — 60 cm.

На патиштата од точката 2 на ставот 1 од овој член можат, по потреба, да се поставуваат и знаци за опасност чија страна на триаголникот изнесува 120 cm, а на патиштата од точката 3 на ставот 1 од овој член — и знаци за опасност чија страна на триаголникот изнесува 90 cm.

Член 14

Широчината на јаркоцрвениот раб на знаците за опасност изнесува, и тоа:

- 1) на знак чија страна на триаголникот е долга 120 cm — 10 cm;

- 2) на знак чија страна на триаголникот е долга 90 cm — 8 cm;

- 3) на знак чија страна на триаголникот е долга 60 cm — 6 cm.

Член 15

Големината на симболите на знаците за опасност мора да биде сразмерна со големината на знакот, а симболот да е нацртан така што да може лесно да се распознае.

Член 16

Во поглед на формата, бојата или димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 11 до 13 на овој правилник следните сообраќајни знаци за опасност, и тоа:

- 1) во поглед на формата:
 - а) знаците A-36a и A-36b (Андреин крст) имаат форма на еден односно два крстосани крака наизменично бојосани со јаркоцрвена и јасножолта боја на секои 10 cm должина;
 - б) знаците A-37 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници) и A-38 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници) имаат правоаголна форма чија основа ја сочинува пократката страна;

- 2) во поглед на бојата:
 - символот на знакот A-21 (наидување на светлосни сообраќајни знаци) има горни круг — во црвена боја, среден — во жолта а долни — во зелена боја;

3) во поглед на димензиите:

а) знаците А-36а и А-36б (Андреин крст) имаат кракови во должина 100 см а во широчина 12 см;

б) знаците А-37 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници) и А-38 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници) имаат една страна на правоаголникот во должина 100 см, друга страна во должина 30 см, а косите ленти на знакот поставени под агол од 30° имаат широчина 8 см.

Б. Знаци за изречни наредби

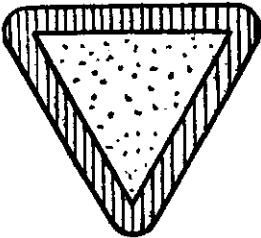
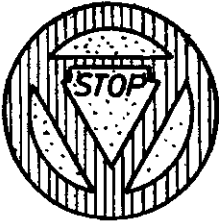
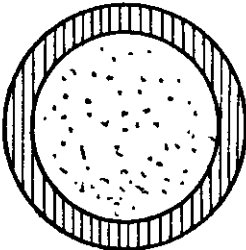
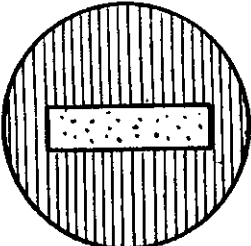
Член 17

Со знаците за изречни наредби им се ставаат до знаење на учесниците во сообраќајот на патиштата забрани, ограничувања и обврски кон кои тие мораат да се придржуваат.

Знаците за изречни наредби се знаци за забрана односно ограничување и знаци за обврска.

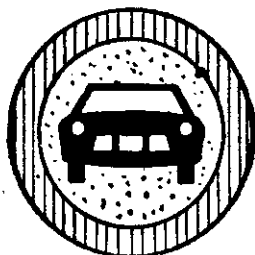
Член 18

Знаци за забрана односно ограничувања се:

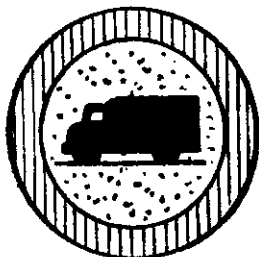
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Крстосување со пат со првенство на минување	Б-1		Означува близина на раскрсница на која возачот мора да им го отстапи првенството на минување на сите возила што се движат по патот на кој тој влегува.
Задолжително запирање	Б-2		Означува место пред влезот во раскрсница или пред незаштитен премин на патот преку железничка пруга во ниво, на кое возачот е должен да го запре возилото и да им го отстапи првенството на минување на сите возила што се движат по патот на кој тој влегува, односно по пругата што ја преминува.
Забрана на сообраќајот во двата правца	Б-3		Означува пат односно дел од патот на кој им е забранет сообраќајот на сите возила во обата правца.
Забрана на сообраќајот во еден правец	Б-4		Означува пат односно дел од патот на кој е забранет сообраќајот на возилата од правецот спрема кој е свртен знакот.

Назив на знакот Ознака на знакот З н а к Значење на знакот

Забрана на сообраќајот за сите возила освен за моторциклите без приколка

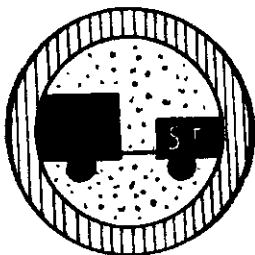

Забрана на сообраќајот за товарни моторни возила

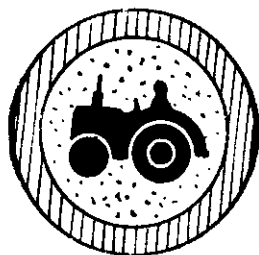

Означува забрана на сообраќајот за сите товарни моторни возила. Ако е на симболот на знакот или на дополнителна табла до знакот испишана ознака на тежината (на пр. 5 t), забраната важи само за возилата чија најголема дозволена тежина ја надминува на знакот означената тежина.

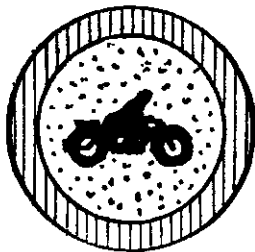
Забрана на сообраќајот за моторни возила што влечат приклучно возило освен полуприколки

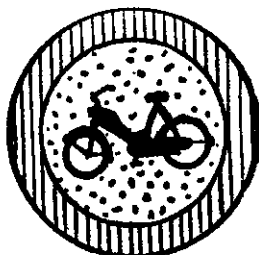
Забрана на сообраќајот за трактори

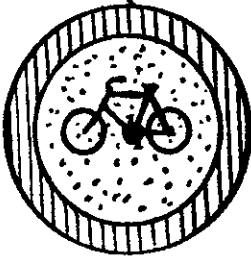
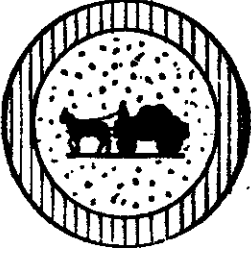
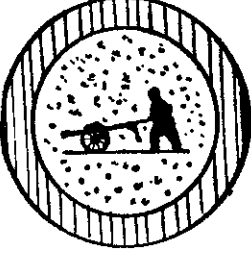
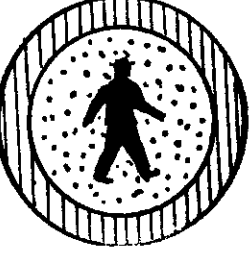
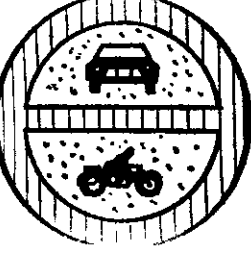
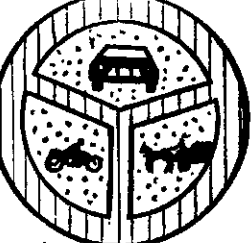

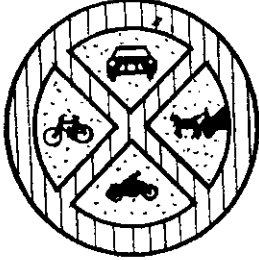

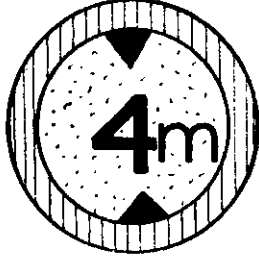
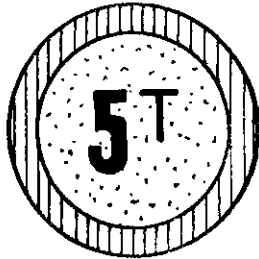
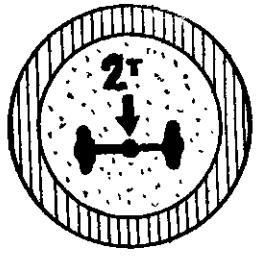
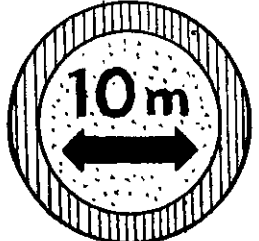
Забрана на сообраќајот за моторцикли

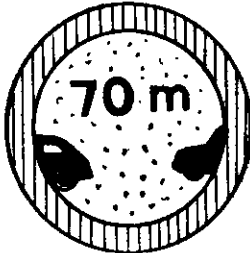
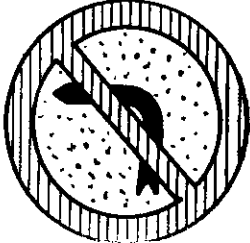
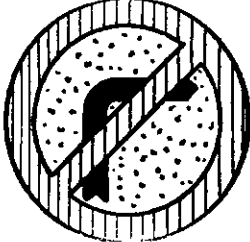
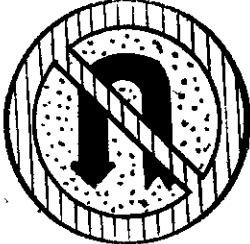
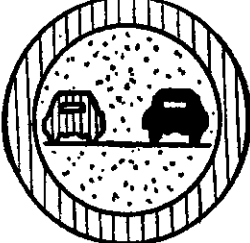
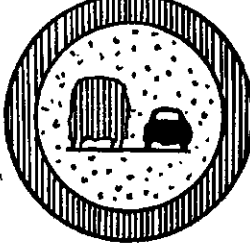

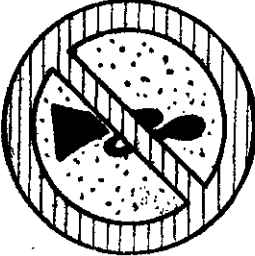
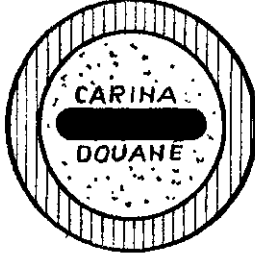
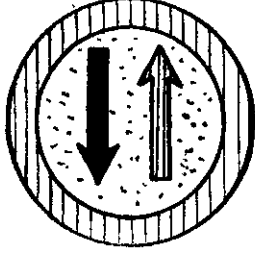
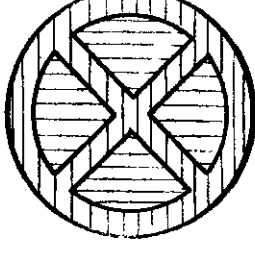
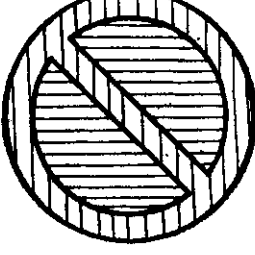
Забрана на сообраќајот за велосипеди со посилен мотор

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Забрана на сообраќајот за велосипеди	Б-11		
Забрана на сообраќајот за запрежни возила	Б-12		
Забрана на сообраќајот за рачни колички	Б-13		
Забрана на сообраќајот за пешаци	Б-14		
Забрана на сообраќајот за сите моторни возила	Б-15		
Забрана на сообраќајот за сите моторни и запрежни возила	Б-16		

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Забрана на сообраќајот за сите моторни возила, запрежни возила и велосипеди	Б-17		
Забрана на сообраќајот за возилата чија вкупна ширина ја надминува широчината означена на знакот	Б-18		Како „вкупна ширина“ се подразбира и широчината на товарот кога таа ја надминува широчината на габаритот на возилото.
Забрана на сообраќајот за возилата чија вкупна височина ја надминува височината означена на знакот	Б-19		Како „вкупна височина“ се подразбира и височината на товарот кога таа ја надминува височината на габаритот на возилото.
Забрана на сообраќајот за возилата чија вкупна тежина ја надминува тежината означена на знакот	Б-20		
Забрана на сообраќајот за возилата со осно оптоварување поголемо од оптоварувањето означено на знакот	Б-21		
Забрана на сообраќајот за возилата чија вкупна должина ја надминува должината означена на знакот	Б-22		Како „вкупна должина“ се подразбира и должината на товарот кога таа ја надминува должината на габаритот на возилото.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Најмало растојание помеѓу возилата	Б-23		Означува најмало растојание помеѓу возила во движење, кон кое мораат да се придржуваат возачите.
Забрана на скршнување налево	Б-24		
Забрана на скршнување надесно	Б-25		
Забрана на полукружно свртување	Б-26		
Забрана на прстигање на сите моторни возила освен моторциклите без приколка	Б-27		
Забрана на прстигање за тешки товарни возила	Б-28		Означува пат односно дел од пат на кој е забрането товарните моторни возила чија најголема дозволена тежина надминува 3,5 t да прстигаат други моторни возила, освен моторцикли без приколка. Ако на овој знак му е придодана дополнителна табла на која е означена друга најголема дозволена тежина (на пр. 5 t) забраната важи само за оние товарни моторни возила чија најголема дозволена тежина ја надминува така означената тежина.

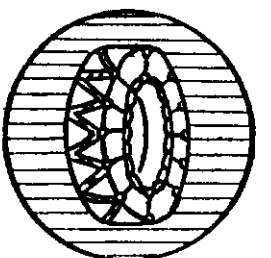
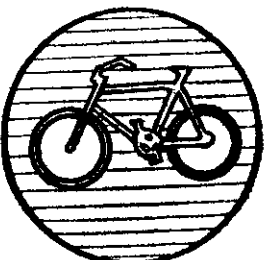
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Ограничување на брзината	Б-29		Означува пат односно дел од пат на кој возилата не смеат да се движат со брзина (во km/час) поголема од онаа што е означена на знакот. Ако на овој знак му е придодадена дополнителна табла со назнака на тежината на возилата (на пр. 5 t), означеното ограничување на брзината се однесува само на возилата чија најголема дозволена тежина ја надминува така означената тежина.
Забрана на давање звучни знаци	Б-30		Означува пат односно дел од пат на кој не смеат со уредот на возилото да се даваат звучни знаци, освен во случај на непосредна опасност.
Забрана на минување без запирање — царинарница	Б-31		Означува близина на царинарница каде што возилото мора да се запре. Овој знак може да се употреби и за означување близина на други места на кои возилото мора да се запре. Во тој случај зборовите испишани на знакот: „carina — douane“ се заменуваат со краток натпис кој ја означува причината за обврска за запирање (на пр. „milicija — police“ и др.).
Првенство за минување на возилата од спротивен правец	Б-32		Означува забрана за стапување на возило на тесниот дел од патот пред да минат по тој дел возилата од спротивниот правец.
Забрана на запирање и паркирање	Б-33		Означува страна од патот на која е забрането запирање и паркирање на возилата.
Забрана на паркирање	Б-34		Означува страна на патот на која е забрането паркирање на возилата. На знаците Б-33 и Б-34 може да им се додаде дополнителна табла со назнаката: 1) на денот во неделата односно месецот и на временскиот период во текот на денот на кои се однесува забраната; 2) на најдолгото дозволено траење на запирањето односно паркирањето; 3) на категоријата на возилата на кои се однесува забраната.

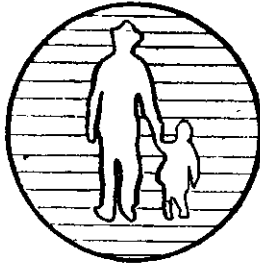

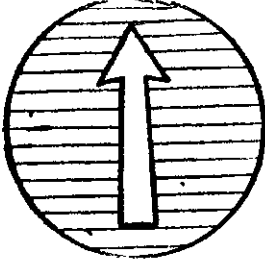
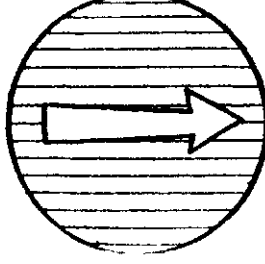
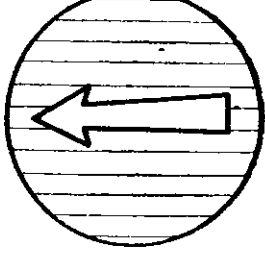
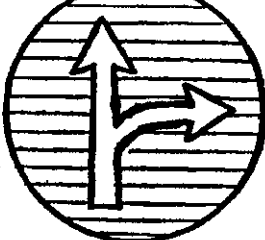
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Наизменично паркирање	Б-35а		Знаците Б-35а и Б-35б означуваат дел од пат на кој е забрането наизменично паркирање од една па и од другата страна, при што забраната се однесува на непарните датуми на страната од патот која е означена со „I“, а на парните датуми — на страната од патот што е означена со „II“.
Наизменично паркирање	Б-35б		Ознаките „I“ и „II“ можат да бидат заменети со ознаки на други временски периоди во кои наизменичното паркирање е забрането (на пр. „1–15“ и „16–30“, кои означуваат забрана на паркирање за секои 15 дена во месецот).

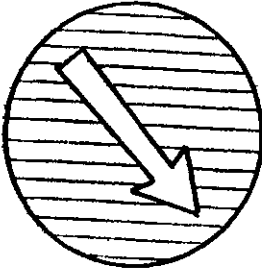
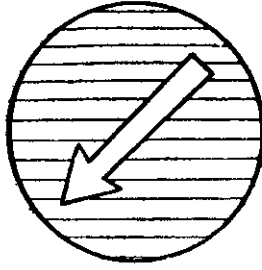
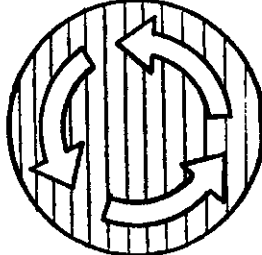
Симболите на знаците за забрана односно ограничувања Б-7, Б-18, Б-19, Б-20, Б-21, Б-22, Б-23 и Б-29 се дадени заради пример, а фактичните вредности се запишуваат според околностите на патот и потребите на безбедноста на сообраќајот.

Член 19

Знаци за обврски се:

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Најмала дозволена брзина	Б-36		Означува пат односно дел од пат на кој возилата мораат да се движат најмалку со онаа брзина (во km/час) што е означена на знакот.
Синџири за снег	Б-37		Означува дел од пат на кој по снег или поледица моторните возила, освен моторциклите, мораат на погонските тркала да имаат синџири.
Патека за велосипедисти	Б-38		Означува патека по која мораат да се движат велосипеди и велосипеди со помошен мотор, а по која е забрането движење со други возила.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Патека за пешаци	Б-39		Означува посебно изградена пешачка патека по која пешаците мораат задолжително да се движат, а по која е забрането движење на другите учесници во сообраќајот.
Патека за коњаници	Б-40		Означува патека по која мораат да се движат коњаниците, а по која им е забрането движење на други учесници во сообраќајот.
Задолжителен правец	Б-41а		Знаците Б-41а, Б-41б и Б-41ц означуваат правец по кој возилата мораат да се движат.
Задолжителен правец	Б-41б		
Задолжителен правец	Б-41ц		
Дозволен правец	Б-42		Означува правци по кои возилата единствено смеат да минат.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Задолжително обиколување од десната страна	Б-43		Знаците Б-43, Б-44 и Б-45 означуваат коловозник односно дел од коловозник по кој возилата мораат да се движат при обиколување на пешачките острови, островите за насочување сообраќајот и други објекти на коловозникот на патот.
Задолжително обиколување од левата страна	Б-44		
Кружен тек на сообраќајот	Б-45		

Симболот на знакот Б-36 е даден заради пример, а фактичната брзина се запишува според околностите на патот и потребите на безбедноста на сообраќајот.

Член 20

Знаците за изречни наредби имаат форма на круг.

Член 21

Основната боја на знаците за забрана односно ограничувања е светложолтеникава (крем-боја), а основната боја на знаците за обврска е темносива.

Симболите и написите на знаците за забрана односно ограничувања се во црна боја, а на знаците за обврска — во бела боја.

Работ на кругот, како и косите ленти на знаците за изречни наредби на кои постојат, се во јаркоцрвена боја.

Член 22

Пречникот на кругот на знаците за изречни наредби мора да изнесува, и тоа:

- 1) на автопатиштата и патиштата резервирани за сообраќај на моторни возила — 90 cm;
- 2) на другите патишта надвор од населби и на главните градски сообраќајници — 60 cm;
- 3) на патиштата (улицы) во населбите — 40 cm.

На патиштата од точката 2 на ставот 1 од овој член можат, по потреба, да се постават и знаци за изречни наредби чиј пречник на кругот изнесува 90 cm, а на патиштата од точката 3 на ставот 1 од овој член и знаци за изречни наредби чиј пречник на кругот изнесува 60 cm.

Член 23

Широчината на јаркоцрвените рабови и на косите ленти на знаците за изречни наредби изнесува, и тоа:

- 1) на знак чиј пречник на кругот е 90 cm — 8 cm;
- 2) на знак чиј пречник на кругот е 60 cm — 6 cm;
- 3) на знак чиј пречник на кругот е 40 cm — 5 cm.

Член 24

Косите ленти на знаците за изречни наредби мораат да бидат положени под агол од 45° во однос на хоризонталната рамнина.

Член 25

Во поглед на формата, бојата или димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 20 до 22 на овој правилник следните сообраќајни знаци за изречни наредби, и тоа:

- 1) во поглед на формата: знакот Б-1 (крстосување со пат со првенство на минување) има форма на рамностран триаголник чија една страна е поставена хоризонтално со спротивниот врв свртен надолу;
- 2) во поглед на бојата:
 - а) симболот на знакот Б-32 (првенство за минување на возилата од спротивен правец) има стрелка која го означува забраниетиот правец — во црвена боја;

б) знаците Б-33 (забрана на запирање и паркирање) и Б-34 (забрана на паркирање) имаат основна боја темносина;

в) знаците Б-35а и Б-35б (наизменично паркирање) имаат основна боја темносина во една половина на знакот, а бела во другата половина на знакот;

3) во поглед на димензиите:

а) знакот Б-1 (крстосување со пат со првенство на минување) има страна во должина 90 см, а по исклучок во должина 60 см;

б) знакот Б-2 (запирање на раскрсница) има пречник на круг кој изнесува 90 см, а по исклучок може да изнесува и 60 см.

В. Знаци за известувања

Член 26

Знаците за известувања им даваат на учесниците во сообраќајот потребни известувања за патот по кој се движат, за називите на местата низ кои минува патот и за оддалеченоста до тие места, за престанокот на важењето на знаците за изречни наредби, како и други известувања што можат да им бидат полезни.

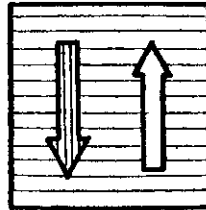
Член 27

Знаци за известувања се:

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот

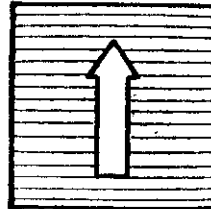
Првенство на минување во однос на возилата од спротивен правец

Ц-1

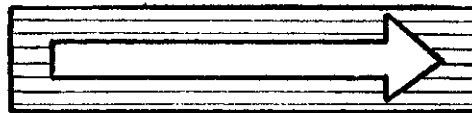
Пат со едносмерен сообраќај

Ц-2а

Пат со едносмерен сообраќај

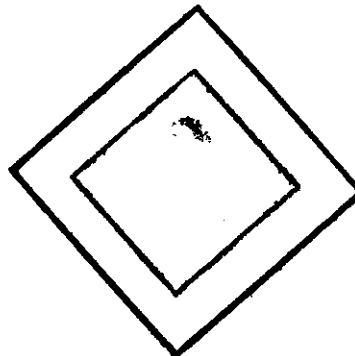
Ц-2б

Во стрелката на овој знак можат да бидат запишани зборовите: „Еден правец“.

Пат со првенство на минување

Ц-3

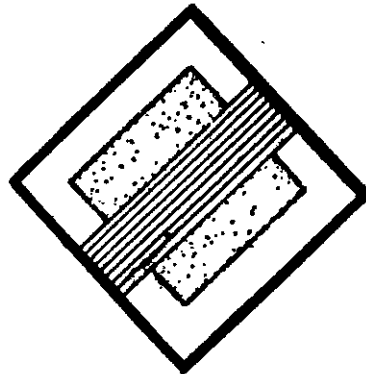

Означува пат или дел од пат на кој возилата имаат првенство на минување во однос на возилата што се движат по патштата што се крстосуваат со овој пат.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот

Завршеток на патот со првенство на минување

Ц-4

Обележен пешачки премин

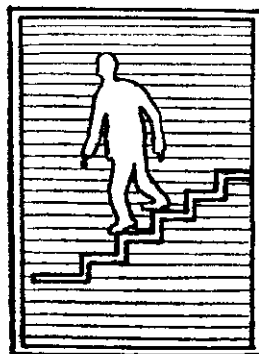
Ц-5

Означува место на кое се наоѓа обележен пешачки премин

Подземно и надземно пешачко минувалиште

Ц-6

Означува место на кое се наоѓа изградено подземно или подземно пешачко минувалиште.

Раскрсница

Ц-7

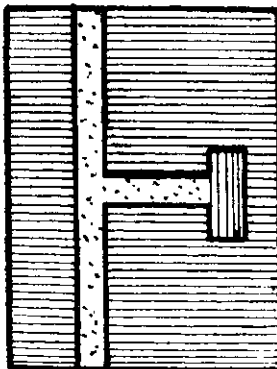

Означува близина на раскрсница кон која се приближува возачот, називи на оние места до кои водат патиштата што се крстосуваат на раскрсницата и оддалеченост, изразена во километри, до тие места, како и положбата и правецот на тие патишта.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот

Слеп пат

Ц-8

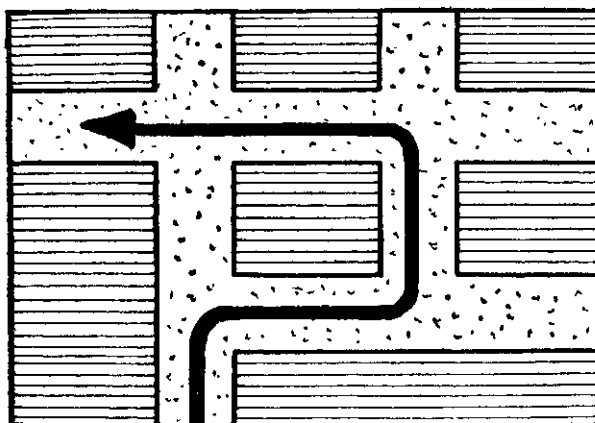

Означува близина и положба на пат кој нема излез (слеп пат).

Положбата на симболот во овој знак треба да ѝ одговара на положбата на слепиот пат во однос на патот на кој се поставува овој знак.

Правец на движењето на возило што има намера да скршне налево на раскрсница на која скршнувањето налево е забрането

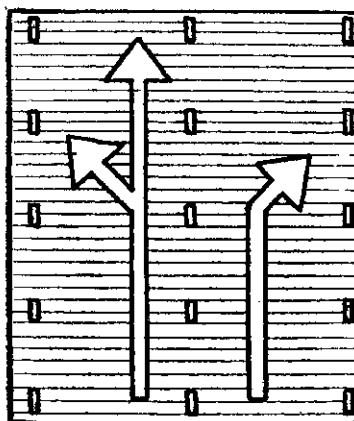
Ц-9

Означува пат по кој мора да се движи возилото, ако има намера да скршне налево на раскрсница на која скршнувањето налево е забрането.

Престројување на возила

Ц-10

Патоказ

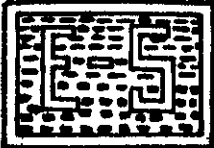
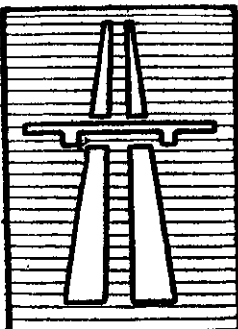
Ц-11

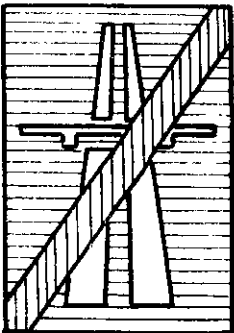
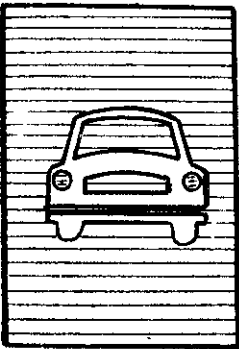
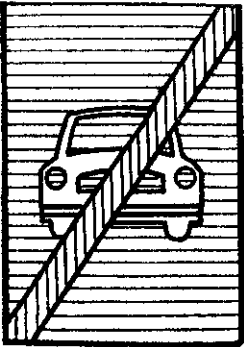
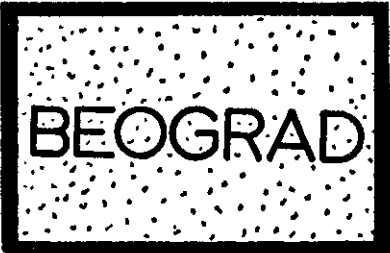
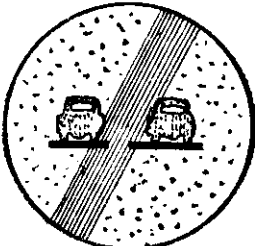

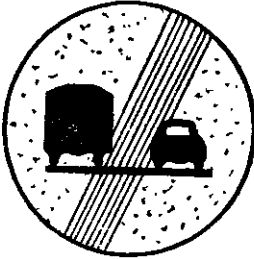

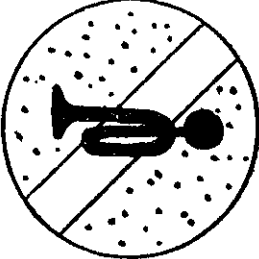
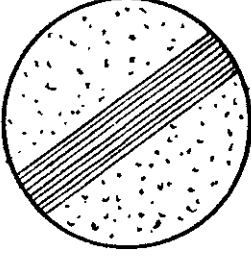
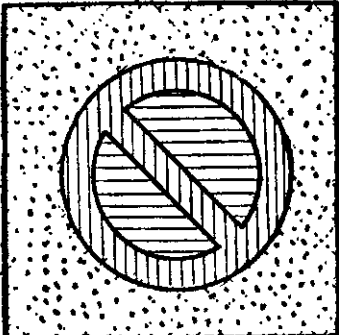
Означува место во кое води патот на кој е поставен патоказ и оддалеченост, изразена во километри, до тоа место.

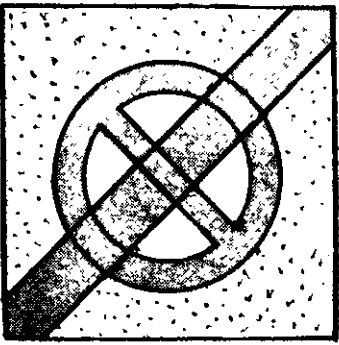
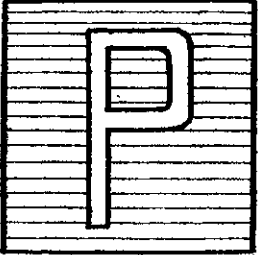
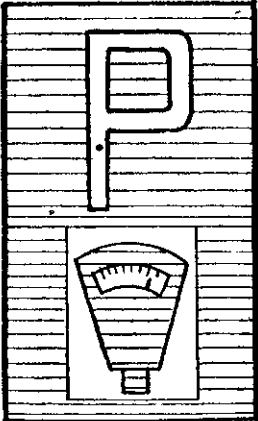

Ако на патоказот се запишува и бројот на патот кој со него се означува, бројот се запишува на страната спротивна од стрелката и се одвојува од другите натписи на патоказот со црна линија.

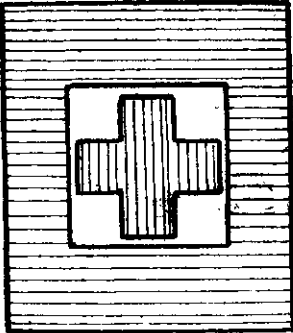
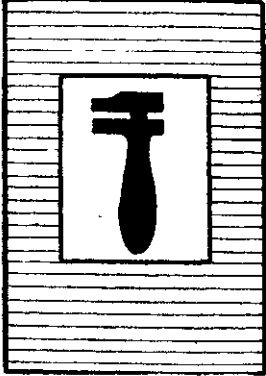

На патоказот можат да бидат испишани називи на повеќе места што се наоѓаат на истиот пат и тогаш тие се испишуваат еден под друг. Називот на најважното место се испишува со букви од поголеми димензии.

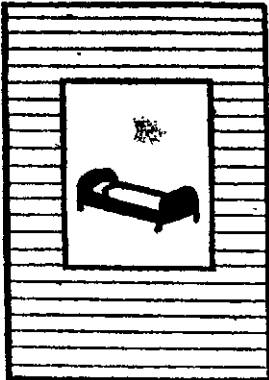
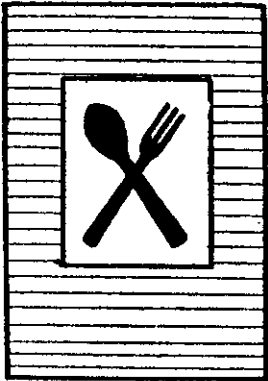
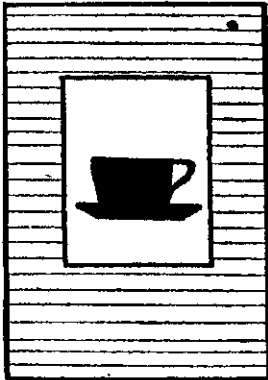
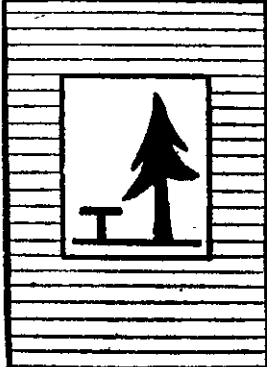
Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Патоказ за аеродром	Ц-12		
Патоказ за терен за кампирање	Ц-13		
Патоказ за планинарски дом	Ц-14		
Број на патот	Ц-15		
Број на меѓународниот пат	Ц-16		
Автопат	Ц-17		Означува место од каде почнува автопатот.

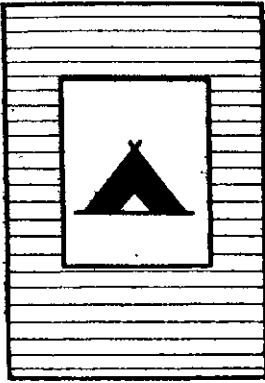
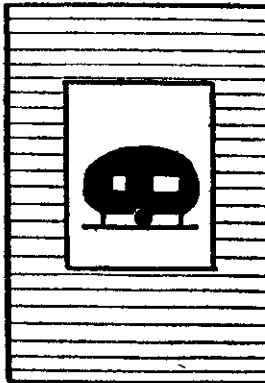
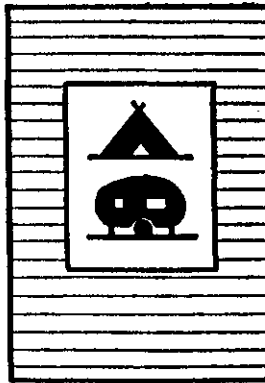

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Завршеток на автопатот	Ц-18		Означува место на кое завршува автопатот.
Пат резервиран за сообраќај на моторни возила	Ц-19		Означува место од каде почнува патот резервиран само за сообраќај на моторни возила.
Завршеток на пат резервиран за сообраќај на моторни возила	Ц-20		Означува место на кое се завршува патот резервиран само за сообраќај на моторни возила.
Назив на место	Ц-21		Означува назив на место (населба) во кое влегува патот и граница од која почнува тоа место.
Престанок на забраната за прстигање на сите моторни возила освен моторцикли без приколка	Ц-22		

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Престанок на забраната за престигање за тежки товарни возила	Ц-23		
Престанок на ограничувањето на брзината	Ц-24		
Престанок на забраната за давање звучни знаци	Ц-25		
Престанок на сите забрани	Ц-26		Означува место од каде престануваат да важат на патот сите забрани за возила, што пред тоа место биле воспоставени со сообраќајните знаци — поставени на тој пат.
Зона во која е ограничено траењето на паркирањето	Ц-27		Означува место во населба од каде се влегува во зона во која е спроведено општо ограничување на траењето на паркирањето на определено време, без оглед дали за паркирањето на определено време се плаќа надоместок или не се плаќа. На овој знак може да му биде додадена дополнителна табла на која ќе се назначат деновите или часовите во кои важи ограничувањето.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Излез од зона во која е ограничено траењето на паркирањето	Ц-28		Означува место во населба на кое се излегува од зоната во која е спроведено општо ограничување на траењето на паркирањето на определено време.
Паркиралиште	Ц-29		Означува простор надвор од коловозникот на патот, кој е определен или посебно уреден за паркирање возила. На овој знак или на дополнителна табла може со соодветни симболи или патписи да се означи правецот во кој се наоѓа паркиралиштето, категориите на возилата за кои е наменето паркиралиштето, како и евентуално временско ограничување на паркирањето.
Временски ограничено паркирање	Ц-30		Означува место на кое паркирањето на возилата е временски ограничено.
Болница	Ц-31		Означува близина на болница и обврска на возачот да не создава со своето возило одвишна бука.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Станица за прва помош	Ц-32		Означува близина на место или место на кое се наоѓа станица во која на учесниците во сообраќајот може да им биде укажана медицинска прва помош.
Работилница за поправка на возила	Ц-33		
Телефон	Ц-34		
Бензинска станица	Ц-35		

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Хотел или мотел	Ц-36		Означува близина на место или место на кое се наоѓа хотел односно мотел. На делот под белото поле мрже да се запише зборот: „Хотел“ или „Мотел“, зависно од видот на угостителскиот објект кој се означува.
Ресторан	Ц-37		
Кафеана	Ц-38		
Терен уреден за излетници	Ц-39		Означува близина на терен или терен уреден за дневен престој на излетници.

Назив на знакот	Ознака на знакот	З н а к	Значење на знакот
Терен за кампирање	Ц-40		Означува близина на терен или терен уреден за кампирање под шатори.
Терен за престој во возила-карвани	Ц-41		Означува близина на терен или терен за престој во возила-карвани.
Терен за кампирање и престој во возила-карвани	Ц-42		Означува близина на терен или терен за кампирање под шатори и за престој во возила-карвани.
Планинарски дом	Ц-43		

Член 28

Знаците за известувања имаат форма на квадрат или правоаголник.

Член 29

Основната боја на знаците за известувања е светложолтеникава со симболите и натписите во црна боја, односно темносива со симболите и натписите во бела или црна боја.

Црвена боја може само по исклучок да биде употребена на знаците за известувања и не може да преовладува на знакот.

Член 30

Големината на знаците за известувања мора да изнесува, и тоа:

1) на автопатиштата и патиштата резервирани само за сообраќај на моторни возила — 90×90 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на квадрат, односно 90×120 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на правоаголник;

2) на патиштата од I ред и главните градски сообраќајници — 60×60 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на квадрат, односно 60×90 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на правоаголник;

3) на другите патишта — 40×40 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на квадрат, односно 40×60 cm за сообраќајни знаци што имаат форма на правоаголник.

На патиштата од точката 2 на ставот 1 од овој член можат, по потреба, да се поставуваат и знаци за известувања во големините наведени во точката 1 на тој став, а на патиштата од точката 3 на ставот 1 од овој член — и знаци во големините наведени во точката 2 на тој став.

Член 31

Во поглед на формата, бојата или димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 28 до 30 на овој правилник следните сообраќајни знаци за известувања, и тоа:

1) во поглед на формата:

знаците Ц-22 (престанок на забраната за престигање на моторни возила освен моторцикли без приколка), Ц-23 (престанок на забраната за престигање за тешки товарни возила), Ц-24 (престанок на ограничувањето на брзината), Ц-25 (престанок на забраната за давање звучни знаци) и Ц-26 (престанок на сите забрани) имаат форма на круг;

2) во поглед на бојата:

а) знаците Ц-3 (пат со првенство на минување) и Ц-4 (завршеток на пат со првенство на минување) имаат внатрешен квадрат во јасножолта боја, а појас помеѓу внатрешниот квадрат и надворешниот раб на знакот — во бела боја;

б) знакот Ц-16 (број на меѓународниот пат) е во зелена боја, а симболот и надворешниот раб на знакот се во бела боја;

в) знаците Ц-7 (раскрсница), Ц-11 (патоказ) и Ц-21 (назив на место) на автопатиштата и патиштата резервирани за сообраќај на моторни возила се во темносива боја а симболите и натписите на нив — во бела боја, додека на другите патишта овие знаци можат да бидат во светложолтеникава боја а симболите и натписите на нив — во црна боја;

3) во поглед на димензиите:

а) знаците Ц-3 (пат со првенство на минување) и Ц-4 (завршеток на пат со првенство на минување) имаат страна во должина 75 cm, а по исклучок 50 cm; кај знак со страна во должина 75 cm внатрешниот квадрат има страна во должина 40 cm, а кај знак со страна во должина 50 cm внатрешниот квадрат има страна во должина 30 cm;

б) знакот Ц-7 (раскрсница) не смее да има големина помала од:

— 200×150 cm — на автопатиштата и патиштата резервирани само за сообраќај на моторни возила;
— 150×100 cm — на другите патишта;

в) знаците Ц-11 (патоказ), Ц-12 (патоказ за аеродром), Ц-13 (патоказ за терен за кампирање) и Ц-14 (патоказ за планинарски дом) не смеат да имаат големина помала од 100×25 cm;

г) знаците Ц-15 (број на патот) и Ц-16 (број на меѓународниот пат) мораат да имаат големина 30×20 cm, а на поважните патишта можат да имаат и големина 40×25 cm;

д) знакот Ц-21 (назив на место) не смее да има големина помала од 100×50 cm;

е) знаците Ц-22 (престанок на забраната за престигање на сите моторни возила освен моторцикли без приколка), Ц-23 (престанок на забраната за престигање за тешки товарни возила), Ц-24 (престанок на ограничувањето на брзината), Ц-25 (престанок на забраната за давање звучни знаци) и Ц-26 (престанок на сите забрани) ги имаат димензиите на знаците за изречни наредби.

Црниот раб на знаците од точката 3 под б), в), г) и д) на овој член е широк 1 до 3 cm.

Г. Дополнителни табли

Член 32

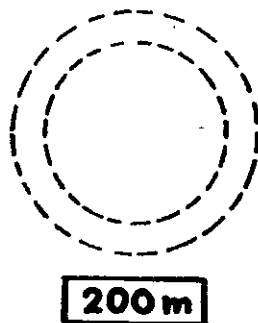
Кон знаците за опасност, знаците за изречни наредби и знаците за известувања можат да бидат истакнати и дополнителни табли.

Член 33

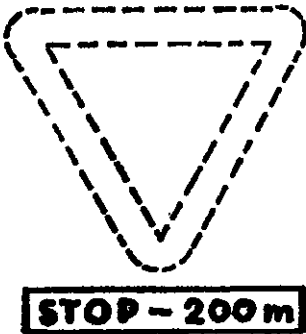
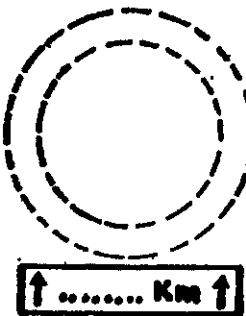
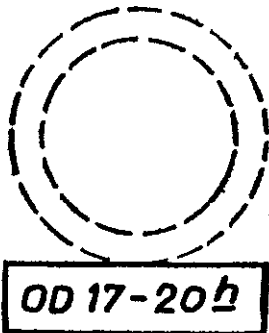

Дополнителни табли се:

Ознака	Дополнителна табла	Значење на дополнителната табла

Д-1а

Дополнителните табли Д-1а и Д-1б означуваат оддалеченост помеѓу сообраќајниот знак кон кој е поставена допол-

Ознака	Дополнителна табла	Значење на дополнителната табла
Д-16		нителната табла и почетокот на делот од патот односно местото на кое постои означената опасност, односно на кој се применува изречната наредба изразена со знакот.
Д-2		Означува должина на дел од пат на кој застрашува опасноста означена со знакот односно на кој се применува изречната наредба означена со знакот кон кој се истакнува дополнителната табла.
Д-3		Означува време во кое важи изречната наредба, ако таа не важи непрекинато.
Д-4		Објаснение со зборови или на друг начин поблиско определување значењето на знакот кога тоа не е определено со симбол на знакот.

Симболите на дополнителните табли се дадени натписи на нив се запишуваат според конкретната заради пример, а фактичните вредности или други ситуација на патот.

Член 34

Основната боја на дополнителната табла мора да биде иста како и основната боја на сообраќајниот знак кон кој се поставува дополнителната табла, а бојата на натписот и симболот на дополнителната табла мора да биде иста како и бојата на натписот и симболот на сообраќајниот знак кон кој се поставува дополнителната табла.

Член 35

Широчината на дополнителната табла, поставена кон сообраќајниот знак на патот, не смее да биде поголема од должината на онаа страна на сообраќајниот знак кон кој се поставува дополнителната табла, односно од пречникот на знакот во форма на круг кон кој се поставува дополнителната табла.

Височината на дополнителната табла не смее да изнесува повеќе од една половина на нејзината должина.

Д. Ознаки на коловозникот**Член 36**

Ознаките на коловозникот служат за означување на деловите од коловозникот определени за сообраќај од спротивните правци, на сообраќајните ленти или делови од коловозникот резервирани за сообраќај на определени категории моторни возила и на рабовите на коловозникот, како и за означување на местата на коловозникот на кои мораат да се сместат запрените односно паркираните возила и местата на кои учесниците во сообраќајот мораат да се придржуваат кон определените обврски или забрани.

Ознаки на коловозникот можат да бидат придонесени кон други сообраќајни знаци на патот, ако е тоа потребно за наредбите односно значењата изразени со тие знаци посилено да се истакнат односно поцелосно да се определат или објаснат.

Член 37

Ознаките на коловозникот можат да бидат обележени само на патиштата со современ коловозник (асфалт, бетон и сл.).

Член 38

Ознаките на коловозникот можат да бидат обележени со боја или втиснати во коловозната површина.

Ознаките на коловозникот се во бела боја.

По исклучок од одредбата на ставот 2 од овој член, надолжните испрекинати линии со кои се обележуваат местата за паркирање односно за зазирање на возилата, како и линиите со кои се обележува делот од коловозникот на кој е забрането паркирање, можат да бидат во жолта боја.

Член 39

Ознаките на коловозникот мораат да бидат од боја или материјал кој не ја зголемува лизгавоста на коловозникот. Кога ознаките на коловозникот се од материјал, тие не смеат да бидат повисоки од 0,6 cm над нивото на коловозникот, а кога како ознаки на коловозникот се употребени метални глави, тие не смеат да бидат повисоки од 1,5 cm над нивото на коловозникот.

Член 40

Ознаки на коловозникот се:

- 1) надолжни ознаки;
- 2) напречни ознаки;
- 3) други ознаки на коловозникот и на предметите кон работ на коловозникот.

1. Надолжни ознаки на коловозникот**Член 41**

Надолжни ознаки на коловозникот се:

- 1) полни линии;
- 2) испрекинати линии;
- 3) удвоени линии.

Член 42

Полната надолжна линија (E-1) означува забрана за возилата да преминуваат преку неа или да се движат по неа.

Полната надолжна линија служи:

1) за разграничување на деловите од коловозникот определени за сообраќај од спротивни правци на патиштата што имаат две или повеќе сообраќајни ленти за сообраќај во еден правец (E-1).

2) за одвојување на сообраќајните ленти за сообраќај од спротивни правци на местата на кои е потребно, поради намалена прегледност, да се ограничи или забрани прстигањето (E-5 до E-15);

3) за олеснување на одвивање на сообраќајот на делови од пат пред раскрсница (E-23 до E-28);

4) за насочување сообраќајот на местата на кои патот се стеснува или каде што е тоа потребно поради некоја друга особина на патот (E-16 до E-21).

Две наспоредни полни надолжни линии, извлечени една до друга (E-2), го имаат истото значење како и една полна надолжна линија.

Не се сметаат како полни надолжни линии, во смисла на овој правилник, линиите со кои се означуваат рабовите на коловозникот заради нивната подобра видливост, како ниту надолжните линии коишто поврзани со соодветни напречни линии ги обележуваат просторите определени за паркирање возила.

Член 43

Возилата можат да ја преминуваат испрекинатата надолжна линија под услов возачот да ги врши преминувањата преку таа линија со сето потребно внимание и на начин кој не ја загрозува безбедноста на сообраќајот.

Испрекинатата надолжна линија служи:

1) за означување на сообраќајните ленти на коловозникот (E-1 и E-2);

2) за означување на надолжната оска на патот со сообраќај во двата правца на патот на кој постои по една сообраќајна лента за сообраќај од секој правец кога е сообраќајот на таков пат развиен или кога е означувањето на оската на патот потребно од причината за безбедност на сообраќајот (поради честа магла, недостаток на обележени рабови на коловозникот, слабо разликување на коловозникот од околното земјиште и слично) — (E-3);

3) за најавување на близината на полна надолжна линија.

За најавување почетокот на полна надолжна линија се обележуваат испрекинати надолжни линии со потези чија должина е два до три пати поголема од отстојанието помеѓу потезите на испрекинатата линија (линии преминувачки — E-16).

Линиите преминувачки се означуваат најмалку на отстојание од 50 m од почетокот на полната надолжна линија.

Член 44

Удвоените надолжни линии од кои едната е полна а другата испрекината (E-4), означуваат забрана за преминување преку нив за оние возила на кои непосредно од нивната лева страна им се протега полната надолжна линија, односно право за преминување преку нив за возилата на кои непосредно од нивната лева страна им се протега испрекинатата надолжна линија.

Член 45

Широчината на линиите што сочинуваат надолжни ознаки на коловозникот изнесува 10 до 15 cm, а меѓусебното отстојание на паралелните надолжни линии што сочинуваат удвоена линија е еднакво со широчината на секоја од тие линии.

Член 46

Потезите на испрекинатата надолжна линија на отворени патишта долги се од 2 до 10 m, а отстојанието помеѓу тие потези може да изнесува до 10 m.

На патиштата и улиците во населбите должината на потезите на испрекинатата надолжна линија и отстојанијата помеѓу тие потези може да биде и помала, што зависи од околностите на патот и брзината на сообраќајот, но не помала од 1 m.

Отстојанието помеѓу потезите на испрекинатата надолжна линија не може да биде пократко од должината на секој од потезите што тоа отстојание ги раздвојува.

2. Напречни ознаки на коловозникот

Член 47

Напречните ознаки на коловозникот се означуваат со полни или испрекинати линии и можат да бидат повлечени на коловозникот така што да зафаќаат една или повеќе сообраќајни ленти.

Напречните ознаки на коловозникот служат:

1) за означување место на кое возачот мора да го запре возилото кога тоа е должен да го стори постапувајќи според поставениот сообраќаен знак или според знаците што ги дава овластеното службено лице (E-27 и E-31);

2) за означување место на кое возачот мора да го запре возилото пред преминот на патот преку железничка пруга во ниво;

3) за означување на пешачки премин;

4) за означување на премини преку коловозникот за велосипедисти и на патеки за велосипедисти на коловозникот.

Член 48

Широчината на линиите што ги сочинуваат напречните ознаки на коловозникот изнесува од 20 до 60 cm.

Широчината на напречната линија за запирање возила на коловозникот изнесува во населени места од 45 cm, а на отворени патишта од 30 до 60 cm.

Член 49

Пешачките премини се обележуваат, по правило, со ознака „зебра“ (E-34), а на патиштата со слабо развиен сообраќај можат да се означат и со две наспоредни испрекинати линии (E-35).

Обоените полиња на кои пешачкиот премин се обележува со ознака „зебра“ мораат да бидат поставени наспоредно со правецот по кој се одвива сообраќајот на возилата. Широчината на овие полиња изнесува од 0,3 до 0,7 m, а широчината на меѓупросторот помеѓу две полиња е иста како и широчината на полето којшто ги одвојува.

На пешачките премини што се обележени со наспоредни испрекинати линии поставени под прав агол во однос на правецот по кој се одвива сообраќајот на возилата, овие линии се состојат од потези долги 0,5 m и широки 0,25 m, а отстојанието помеѓу овие потези изнесува 0,5 m.

Широчината на обележен пешачки премин не може да биде помала од 2,5 m.

Член 50

Обележувањето на премините преку коловозникот за велосипедисти и на патеките за велосипедисти на коловозникот се врши со наспоредни испрекинати линии односно со испрекинати линии составени од потези што имаат форма на квадрат.

Големината на квадратот е 40×40 cm или 60×60 cm, а просторот помеѓу квадратите изнесува 40 односно 60 cm.

Широчината на премините и патеките за велосипедисти од ставот 1 на овој член не може да биде помала од 1,8 m, сметајќи ја и широчината на квадратите за обележување на тие премини и патеки.

3 Други ознаки на коловозникот и на предметите покрај работ на коловозникот

Член 51

Ознаки на коловозникот се и стрелките, натписите, триаголниците и определени линии на коловозникот, како и ознаките на предметите покрај работ на коловозникот.

Пред раскрсниците на патиштата што имаат повеќе сообраќајни ленти може со стрелка (E-30) да се обележи на коловозникот правецот на движењето кон кое возачите, со оглед на намерата на нивното понатамошно движење, мораат да се придржуваат. Оваа стрелка не може да биде пократка од 2 m, а кон неа можат да се додадат и натписи.

Натписите на коловозникот мораат да бидат доволно читливи и уочливи и се истишуваат во правец на движењето на возилата („BUS“, „TAXI“, „STOP“, „TRAM“ и др.), и тоа така што височината да им е поголема од широчината за 3 до 6 пати, а на отворени патишта на кои возилата редовно се движат со брзина поголема од 90 km/час — и до 10 пати. На патиштата на кои возилата редовно се движат со брзина поголема од 50 km/час, височината на овие букви не може да биде помала од 2,5 m, а широчината — помала од 20 cm.

На напречните испрекинати линии на раскрсница коишто означуваат крстосување со пат кој има првенство на минување, може да им се додаде и триаголник вртан на коловозникот со врвот поставен спрема возачот кој наидува на ознаката (E-33).

Ознаки на коловозникот претставуваат и линиите за обележување на местата за паркирање, линиите за обележување на делот од коловозникот на кој е забрането паркирање (E-36) и линиите за обележување на островите на коловозникот (E-29), како и линиите на предметите покрај работ на коловозникот (E-37) што ги обележуваат тие предмети.

Г. Светлосни сообраќајни знаци

Член 52

Светлосни сообраќајни знаци се:

1) светлосни сообраќајни знаци за регулирање сообраќајот на раскрсниците;

2) светлосни сообраќајни знаци за означување премини на патот преку железничка пруга во ниво;

3) светлосни сообраќајни знаци за означување работи на патот, на други пречки и оштетувања на коловозникот коишто претставуваат опасност за учесниците во сообраќајот.

Светлосните сообраќајни знаци можат да се состојат од светла или од рефлексни стакла (катадионтери) односно од рефлексни материји.

Светлото употребено како светлосен знак може да биде постојано (непрекинато) или трепкаво (прекинувачко).

1. Светлосни сообраќајни знаци за регулирање сообраќајот на раскрсниците

Член 53

За регулирање сообраќајот на раскрсниците се употребуваат уреди од кои се даваат светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла во црвена, жолта и зелена боја.

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла, светлата мораат да бидат поставени по вертикалната оска едно под друго, и тоа: црвеното горе, жолтото среде, а зеленото долу. Овие светла имаат форма на круг, а зеленото светло може да има и форма на стрелка сместена во круг.

Уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла можат истовремено да се употребуваат и за регулирање сообраќајот на целата површина на коловозникот односно на секоја сообраќајна лента посебно.

Член 54

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци на раскрсниците со тробојни светла:

1) зеленото светло може да биде запалено само додека жолтото и црвеното светло се изгаснати;

2) жолтото светло може да биде запалено истовремено со црвеното светло — пред појавата на зеленото светло, или како самостојно светло во временско растојание од престанок на зеленото до појавата на црвеното светло.

Светлосен знак со трепкаво (прекинувачко) жолто светло може, во времето кога е сообраќајот слаб, да се дава со уред за давање светлосни сообраќајни знаци на раскрсници со тробојни светла.

Член 55

За предупредување на учесниците во сообраќајот може на раскрсниците и другите места на патот на кои застрашува определена опасност да се употреби и само трепкаво (прекинувачко) жолто светло.

Член 56

На уред за давање светлосни сообраќајни знаци на раскрсници со тробојни светла може да му се додаде еден дополнителен светлосен знак во форма на стрелка со зелено светло или повеќе такви знаци.

Дополнителните светлосни знаци од ставот 1 на овој член се сместуваат од соодветната страна на светлосниот сообраќаен знак, и тоа на височината на која се наоѓа зеленото светло.

На уред за давање светлосни сообраќајни знаци не смее да му се додава дополнителен светлосен знак во форма на стрелка со црвено светло.

Член 57

На раскрсниците на кои сообраќајот на возилата е регулиран со уред за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла, сообраќајот на пешаците се регулира, по правило, со посебни уреди за давање светлосни сообраќајни знаци.

На посебните уреди од ставот 1 на овој член им се даваат наизменично светлосни сообраќајни знаци со црвено и зелено светло. Зеленото светло може да биде дотерано така што во определено временско растојание, пред да се изгасне, да се појавува и како трепкаво зелено светло.

Светлата на посебните уреди од ставот 1 на овој член имаат форма на квадрат или круг и се состојат од светилна површина во црвена или зелена боја на која се наоѓа темна силуета на пешак или од светилна површина на пешак во црвена или зелена боја на темна површина. Силуетата на пешак мора да прикажува пешак во стоечки став — став на мирување, кога силуетата се наоѓа на светилната површина во црвена боја односно пешак во одење — кога силуетата се наоѓа на светилната површина во зелена боја.

Светлата од ставот 3 на овој член мораат да бидат поставени во вертикална оска едно под друго, и тоа: светлото црвено горе а зеленото долу.

2. Светлосни сообраќајни знаци за означување премини на патот преку железничка пруга во ниво

Член 58

Светлосните знаци за означување премини на патот преку железничка пруга во ниво можат да бидат:

1) светлосни знаци за означување браници и полубраници ноќе;

2) светлосни знаци со кои се најавува приближувањето на воз односно затворањето на премин со браници или полубраници.

Член 59

Браниците со кои на премините на патот преку железничка пруга во ниво се затвора сообраќајот со целата широчина на патот, мораат ноќе да бидат означени со најмалку три црвени рефлексни стакла, од кои едното е сместено среде браникот а другите две поблиску кон краиштата на браникот, или да бидат обложени со рефлексна материја по должината на целиот браник.

Полубраниците со кои на премините на патот преку железничка пруга во ниво се затвора сообраќајот само до половината на широчината на патот мораат да бидат означени со најмалку три црвени рефлексни стакла поставени на соодветни растојанија по целата должина на полубраникот, од кои едното е сместено на самиот крај на полубраникот.

Браниците и полубраниците мораат да бидат обележени со црвени рефлексни стакла односно црвени рефлексни материји и кога ноќе се обележуваат со посебни црвени светла што се палат кога е браникот односно полубраникот во затворена положба, како и кога е браникот односно полубраникот осветлен со посебен надворешен извор на светлина.

Рефлексните стакла од ст. 1 и 2 на овој член мораат да имаат површина од најмалку 40 cm² и мораат да бидат поставени така што да се гледаат од правецот на којшто се затвора сообраќајот.

Член 60

Ако со светлосни знаци на премини на патот преку железничка пруга во ниво без браник или полубраник се најавува приближувањето на воз, односно се најавува спуштањето на браникот или полубраникот на премин на патот преку железничка пруга со браник или полубраник, како и ако со тие знаци учесниците во сообраќајот се известуваат дека браникот или полубраникот се наоѓа во затворена положба — овие светлосни знаци се даваат со наизменично палење две трхалезни црвени светла.

Светлата од ставот 1 на овој член мораат да се наоѓаат едно покрај друго во хоризонтална оска, на табла која има форма на рамностран триаголник со врвот свртен нагоре, чии бои и димензии одговараат на бојата и димензиите на знак за опасност.

3. Светлосни сообраќајни знаци за означување работи на патот, на други пречки и оштетувања на коловозникот

Член 61

Светлосните знаци со кои се означуваат работи на патот, други пречки и оштетувања на коловозникот се во портокалова боја.

Светлосниот знак од ставот 1 на овој член се наоѓа на посебни браници на коловозникот, и тоа на крајот на браникот, од онаа страна на која е слободен патот. Ако браникот се поставува среде патот така што да ги раздвојува деловите на коловозникот по кои се врши сообраќај во спротивни правци, по еден светлосен знак мора да биде поставен на обата краја на браникот.

Ако со браникот се затвора сообраќајот по целата ширина на коловозникот, браникот ноќе и при слаба видливост мора да биде означен со најмалку три светлосни знака во портокалова боја, од кои едниот мора да биде поставен среде браникот а другите два на неговите краишта.

III. НАЧИН НА ПОСТАВУВАЊЕ СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ

Член 62

Сообраќајните знаци на патиштата надвор од населби се поставуваат на височина од 1,2 до 1,4 m.

Сообраќајните знаци во населби што се поставуваат покрај коловозникот, се поставуваат на височина од 0,30 до 2,20 m, а тие што висат или се поставени над коловозникот — на височина од 4,2 до 4,5 m.

Височината од ст. 1 и 2 на овој член се смета од површината на коловозникот до долниот раб на сообраќајниот знак, а ако сообраќајниот знак се поставува заедно со дополнителна табла — до долниот раб на дополнителната табла.

Член 63

Сообраќајните знаци се поставуваат на столбови со квадратен пресек, чија страна изнесува 8 до 10 cm.

Во населби можат за поставување сообраќајни знаци да се користат и столбови од помал квадратен пресек, но не помал од 5×5 cm, како и тркалезни столбови или цевки со пречник 5 до 10 cm.

Најмалку две страни на столбот од квадратен пресек коишто се гледаат од страната на правецот на движењето на учесниците во сообраќајот, како и тркалезните столбови и цевките, мораат да бидат наизменично обоени со појаси во бела и сина боја. Височината на секој појас изнесува 25 cm.

Грбот на истакнатиот сообраќаен знак и на столбот од квадратен пресек мора да биде обоен со темносива или темномаслинеста боја.

На ист столб не смеат да се поставуваат повеќе од два сообраќајни знака.

Член 64

Столб на сообраќаен знак смее да се постави најмногу на 2 m од работ на коловозникот, освен кога е невозможно да се истакне знакот на тоа отстојание.

Хоризонталното отстојание помеѓу работ на коловозникот и најблискиот раб на сообраќајниот знак мора да изнесува најмалку 0,30 m.

1. Знаци за опасност

Член 65

Знаците за опасност се поставуваат надвор од населби, по правило, на оддалеченост од 150 до 250 m пред опасно место на патот.

Знаците за опасност од ставот 1 на овој член можат да се постават и на оддалеченост помала од 150 m, ако тоа го бараат околностите на делот од патот на кој се поставува знакот. Ако причините за безбедност на сообраќајот бараат, а особено брзината со која се движат возилата или непрегледноста на патот, овие знаци за опасност ќе се постават и на оддалеченост поголема од 250 m пред опасно место на патот.

На знаците за опасност што се поставени на оддалеченост помала од 150 m или поголема од 250 m мораат да им бидат додадени и дополнителни табели на кои се назначува оддалеченоста до опасното место поради кое се поставуваат тие знаци.

На патиштата што не се прегледни или на кои сообраќајот се одвива со поголема брзина, како и во други случаи во кои постои опасност да најде возачот ненадејно и неприготвен на опасно место на патот, помеѓу знакот за опасност поставен на оддалеченост од ст. 1 и 2 на овој член и самото опасно место на патот ќе се постават еден или повеќе исти знаци, при кои ќе се постават и дополнителни табели со назначување на оддалеченоста до опасното место.

Член 66

Привремените опасности на патот (работи на патот, одронување на камења и др.) ќе се означат со сообраќајните знаци предвидени со овој правилник за означување на трајните опасности од ист вид.

Член 67

Начинот на поставувањето на знаците А-20 (работи на патот), А-25 (сообраќај во двата правца), А-28 (крстосување на патишта од иста важност), А-29, А-30 и А-31 (крстосување и спојување со спореден пат), А-33 (трамвајска пруга), А-36а и А-36б (Андреин крст), А-37 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници) и А-38 (приближување кон премин преку железничка пруга без браници или полубраници) отстапува од начинот на поставувањето на другите знаци за опасност, и тоа:

1) знакот А-20 (работи на патот) се поставува и непосредно пред местото на кое се изведуваат работите, а покрај него редовно се поставува и посебен браник кој ноќе и кога е намалена видливост мора да има пропишан светлосен знак;

2) знакот А-25 (сообраќај во двата правца) се поставува на самото место од каде почнува сообраќајот во двата правца, а по потреба се поставува и на дел од патот на кој сообраќајот се одвива во двата правца;

3) знакот А-28 (крстосување на патишта од иста важност) се поставува, по правило, на патиштата надвор од населби;

4) знаците А-29, А-30 и А-31 (крстосување и спојување со спореден пат) смеат да се постават само ако е на споредниот пат којшто се крстосува со пат со првенство на минување пред раскрсница поставен знак Б-1 (крстосување со пат со првенство на минување) или знак Б-2 (запирање на раскрсница);

5) знакот А-33 (трамвајска пруга) се поставува, по правило, надвор од населби, а по исклучок може да се постави и на патишта во населба ако тоа го бара безбедноста на сообраќајот;

6) знаците А-36а и А-36б (Андреин крст) се поставуваат само на премините на патот преку железничка пруга во ниво, коишто се наполно незащитени или кои се заштитени само со уреди за давање светлосни и звучни знаци без браници или полубраници, и тоа: на отстојание од 5 m од најблиската железничка шина, а ако околностите го бараат тоа — и на помало односно поголемо отстојание, но не поблиску од 3 m односно не подалеку од 10 m од железничката шина.

Ако е преминот на патот преку железничка пруга во ниво заштитен со уред за давање светлосни знаци, знакот Андреин крст се поставува на истиот столб, и тоа над светлосните знаци.

Знакот Андреин крст мора да биде видлив на патот на кој е поставен од оддалеченост од најмалку 50 m;

7) знаците А-37 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници) и А-38 (приближување кон премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници) се поставуваат така што знакот во форма на правоаголник со три коси ленти и со соодветен знак за опасност се поставува на 240 m пред местото за крстосување на патот и железничката пруга во ниво, знакот со две коси ленти — на 160 m, а знакот со една коса лента — на 80 m пред местото за крстосување на патот и железничката пруга во ниво. Знакот за опасност може да биде истакнат и над знакот во форма на правоаголник кој се поставува на 80 m од преминот на патот преку железничка пруга во ниво.

2. Знаци за изречни наредби

Член 68

Знаците за изречни наредби се поставуваат непосредно пред местото од каде за учесниците во сообраќајот настанува обврската да се придржуваат кон наредбата изразена со сообраќајниот знак.

Ако е потребно поради слаба прегледност на патот или од други причини за безбедност учесниците во сообраќајот да бидат однапред известени за изречната наредба, знакот за изречна наредба може да биде поставен и на соодветна оддалеченост од местото од каде важи наредбата.

На знаците за изречни наредби коишто според одредбата на ставот 2 од овој член се поставуваат на определена оддалеченост пред местото на кое е поставен знак за изречна наредба и од каде важи наредбата, мораат да им се додадат дополнителни табли со назначување на оддалеченоста до местото од каде важи наредбата.

Член 69

Знаци за изречни наредби мораат повторно да се поставуваат по секое крстосување на пат на кое е поставен таков знак со друг пат, ако изречната наредба важи и по таквото крстосување.

Изречната наредба изразена со знак за забрана или ограничување или со знак за обврска истакнат на влезот во населбата на истиот столб на кој е истакнат и знакот за обележување на населеното место (со името на местото) важи на подрачјето на целата населба, ако на одделни патишта или делови од патот во населбата не е со друг сообраќаен знак изразена друга наредба.

Член 70

За означување на изречните наредби што важат само за определено време во текот на денот или само во определени денови, можат на патот да

се поставуваат и сообраќајни знаци изработени така што симболите и ознаките со кои е определено нивното значење да бидат видливи само во времето кога важи изречната наредба изразена со знакот.

Член 71

Начинот на поставувањето на знаците Б-2 (запирање на раскрсница), Б-32 (првенство на минување за возилата од спротивниот правец), Б-33 (забрана на запирањето и паркирањето), Б-34 (забрана на паркирањето), Б-43 (задолжително обиколување од десната страна), Б-44 (задолжително обиколување од левата страна) и Б-45 (кружен тек на сообраќајот) отстапува од начинот на поставувањето на другите знаци за изречни наредби, и тоа:

1) знакот Б-2 (запирање на раскрсница) се поставува, по правило, на место на кое возилата мораат да се запрат за да ги пропуштат возилата што се движат по патот со првенство на минување.

На знакот Б-2, по правило, му се додава на коловозникот полна напречна линија која означува линија пред која возилото мора да се запре;

2) знакот Б-32 (првенство на минување за возилата од спротивниот правец) се поставува на место од кое може да се гледа дел од патот на кој се однесува забраната;

3) знаците Б-33 (забрана на запирањето и паркирањето) и Б-34 (забрана на паркирањето) можат да имаат дополнителна табла со цврстна стрелка, која се истакнува под знакот паралелно со надолжната оска на патот, а која упатува дека забраната односно ограничувањето означено со сообраќајниот знак се однесува само на дел од патот кој се протега во правецот означен со стрелката и на оддалеченоста која е означена кон стрелката;

4) знаците Б-43 (задолжително обиколување од десната страна), Б-44 (задолжително обиколување од левата страна) и Б-45 (кружен тек на сообраќајот) се поставуваат на врвот или работ од пешачкиот остров односно островот за насочување сообраќајот или пред други објекти на коловозникот на патот.

3. Знаци за известување

Член 72

Знаците за известување се поставуваат така што да ги означуваат објектот, терените, или деловите од патот на кои се однесуваат.

Ако објектот или теренот на кој се однесува знакот за известување не се наоѓаат на патот на кој е поставен знакот, знакот може да биде поставен со потребните известувања на дополнителна табла или на самиот знак така што на учесниците во сообраќајот да им се овозможи лесно и брзо пронајдување на објектот односно теренот на кој се однесува знакот.

Член 73

Знаците Ц-1 (првенство на минување во однос на возилата од спротивниот правец), Ц-2а и Ц-2б (пат со едномерен сообраќај), Ц-3 (пат со првенство за минување), Ц-5 (обележен пешачки премин), Ц-6 (подземно или надземно минувалиште), Ц-7 (раскрсница), Ц-9 (движење на возило што има намера да скршне налево кон раскрсницата на која скршувањето налево е забрането), Ц-11 (патоказ), Ц-15 (број на патот), Ц-16 (број на меѓународниот пат), Ц-21 (назив на место), Ц-22 (престанок на забраната за прстигање на сите моторни возила освен моторцикли без приколка), Ц-23 (престанок на забраната за прстигање за тешки товарни возила), Ц-24 (престанок на ограничувањето на брзината), Ц-25 (престанок на забраната на давање звучни знаци) и Ц-26 (престанок на сите забрани) се поставуваат на следниот начин, и тоа:

1) знакот Ц-1 (првенство на минување во однос на возилата од спротивниот правец) се поставува пред стеснетиот дел од патот, со тоа што на спротивната страна од стеснетиот дел на патот се поставува знакот Б-32 (првенство на минување за возилата од спротивниот правец);

2) знаците Ц-2а и Ц-2б (пат со едномерен сообраќај) се поставуваат по должината на патот со едномерен сообраќај, и тоа на местата на кои е потребно на возачот кој се движи по патот односно кој влегува на таквиот пат да му се даде известување за едномерниот сообраќај.

Поставувањето на знаците од оваа точка не влијае врз обврската за поставување соодветни знаци за забрана и на знаци за обврска на местата на кои возилата од другите патишта влегуваат на патот со едномерен сообраќај.

Знакот Ц-2а се поставува вертикално на надолжната оска на патот, а знакот Ц-2б наспоредно со надолжната оска на патот;

3) знакот Ц-3 (пат со првенство на минување) се поставува, по правило, на главните сообраќајници во населба и на пристапите кон населба;

4) знаците Ц-5 (обележен пешачки премин) и Ц-6 (подземно или надземно пешачко минувалиште) се поставуваат само непосредно пред обележен пешачки премин или минувалиште односно над нив;

5) знакот Ц-7 (раскрсница) се поставува на оддалечност од 50 до 250 m пред раскрсницата што ја означува.

На автопатиштата и патиштата резервирани само за сообраќај на моторни возила, знакот Ц-7 може да биде поставен и на оддалеченост од 500 и повеќе метри од раскрсницата;

6) знакот Ц-11 (патоказ) се поставува на самата раскрсница на местото од каде почнува патот на кој се однесува знакот;

7) знаците Ц-15 (број на патот) и Ц-16 (број на меѓународниот пат) се поставуваат, по правило, како посебни знаци и можат да бидат поставени и под или над други сообраќајни знаци.

Знакот Ц-16 се поставува на меѓународни патишта, а знакот Ц-15 на сите други патишта;

8) знакот Ц-21 (назив на место) се поставува на место за влегување во населба и означува од каде мораат да се применуваат прописите за сообраќајот во населба;

9) знаците Ц-22 (престанок на забраната за прстигање на сите моторни возила освен моторцикли без приколка), Ц-23 (престанок на забраната за прстигање за тешки товарни возила), Ц-24 (престанок на ограничувањето на брзината) и Ц-25 (престанок на забраната за давање звучни знаци) се поставуваат на местата на патот од каде престануваат да важат соодветните забрани изразени со сообраќајните знаци на тој пат;

10) знакот Ц-26 (престанок на сите забрани) се поставува на местото на патот од каде престануваат да важат сите забрани изразени со сообраќајните знаци на тој пат.

4. Дополнителни табли

Член 74

Дополнителните табли се истакнуваат заедно со сообраќајните знаци на кои се однесуваат, и тоа под нивниот долни раб.

5. Ознаки на коловозникот

Член 75

Напречните полни линии за запирање возила на раскрсниците мораат да бидат повлечени така што возачот на запреното возило да има над раскрсницата и другите патишта што се крстосуваат доволен преглед во однос на сообраќајот на возилата и пешаците преку раскрсницата и тие патишта (Е-31).

Член 76

Напречните испрекинати линии на раскрсницата што означуваат крстосување со пат кој има првенство на минување (Е-33) мораат да бидат повлечени така што да ги исполнуваат условите предвидени за полни напречни линии во членот 75 на овој правилник.

Член 77

Отстојанието од врвот на буквите на зборот „STOP“ испишани на коловозникот и од полната напречна линија на распаќето, како и отстојанието помеѓу основницата на триаголникот вртан на коловозникот и од испрекинатата напречна линија на распаќето, изнесува од 2 до 25 m.

6. Светлосни знаци

Член 78

Уредите за давање светлосни сообраќајни знаци за регулирање сообраќајот на раскрсниците, што се поставуваат на столб покрај коловозникот, мораат да бидат поставени на височина од 2 до 3,5 m над површината на коловозникот.

На столбот на кој се наоѓа уредот од ставот 1 на овој член може да се постави и уред за давање светлосни сообраќајни знаци на помала височина и со помали светла наменети само за регулирање сообраќајот на пешаците на раскрсниците.

Ако уредите за давање светлосни сообраќајни знаци се поставуваат така што да висат над коловозникот, долниот раб на уредот не смее да биде на височина помала од 4,5 m над коловозникот.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 79

Од денот на влегувањето во сила на овој правилник забрането е поставување нови сообраќајни знаци што не им одговараат на знаците од овој правилник, како и замена на постојните сообраќајни знаци со знаци што не им одговараат на одредбите од овој правилник.

Сообраќајните знаци што не се предвидени со овој правилник, а се затекнат на патиштата на денот на неговото влегување во сила, освен светлосните сообраќајни знаци за означување премини на патот преку железничка пруга во ниво, мораат да се отстранат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Постојните сообраќајни знаци кои по формата, бојата, димензиите и начинот на поставувањето не им одговараат на сообраќајните знаци пропишани со овој правилник, како и светлосните сообраќајни знаци за означување премини на патот преку железничка пруга во ниво, мораат да се заменат со сообраќајни знаци пропишани со овој правилник најдоцна до 31 декември 1970 година.

Член 80

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за сообраќајните знаци на јавните патишта („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/56).

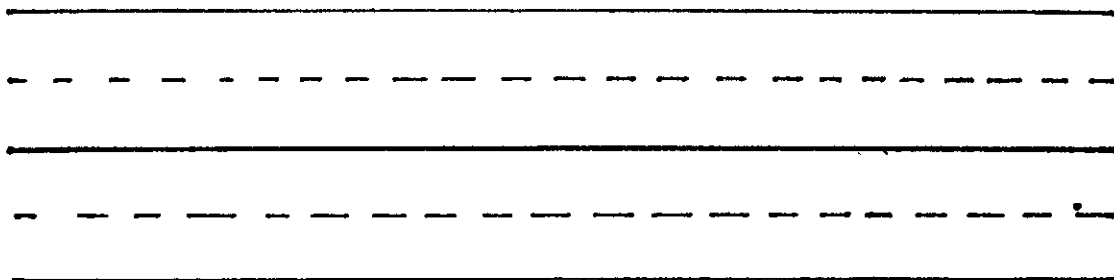
Член 81

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

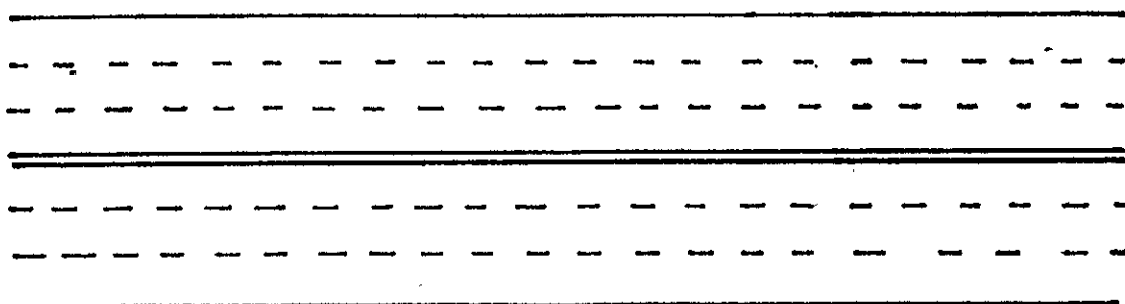
П — бр. 3441-14/23
12 јули 1968 година
Белград

Сојузен секретар
за внатрешни работи,
Радован Стијачиќ, с. р.

ЦРТЕЖИ НА ОЗНАКИТЕ НА КОЛОВОЗНИКОТ

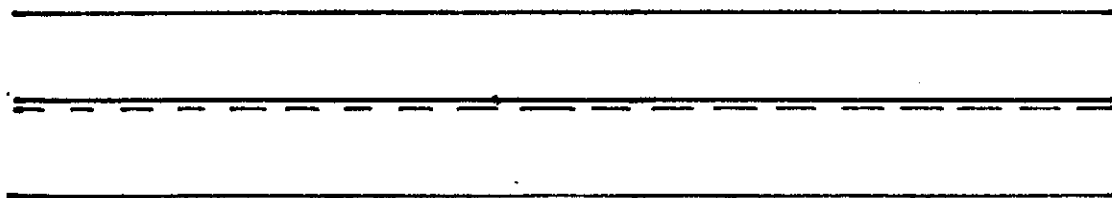
Е. 1

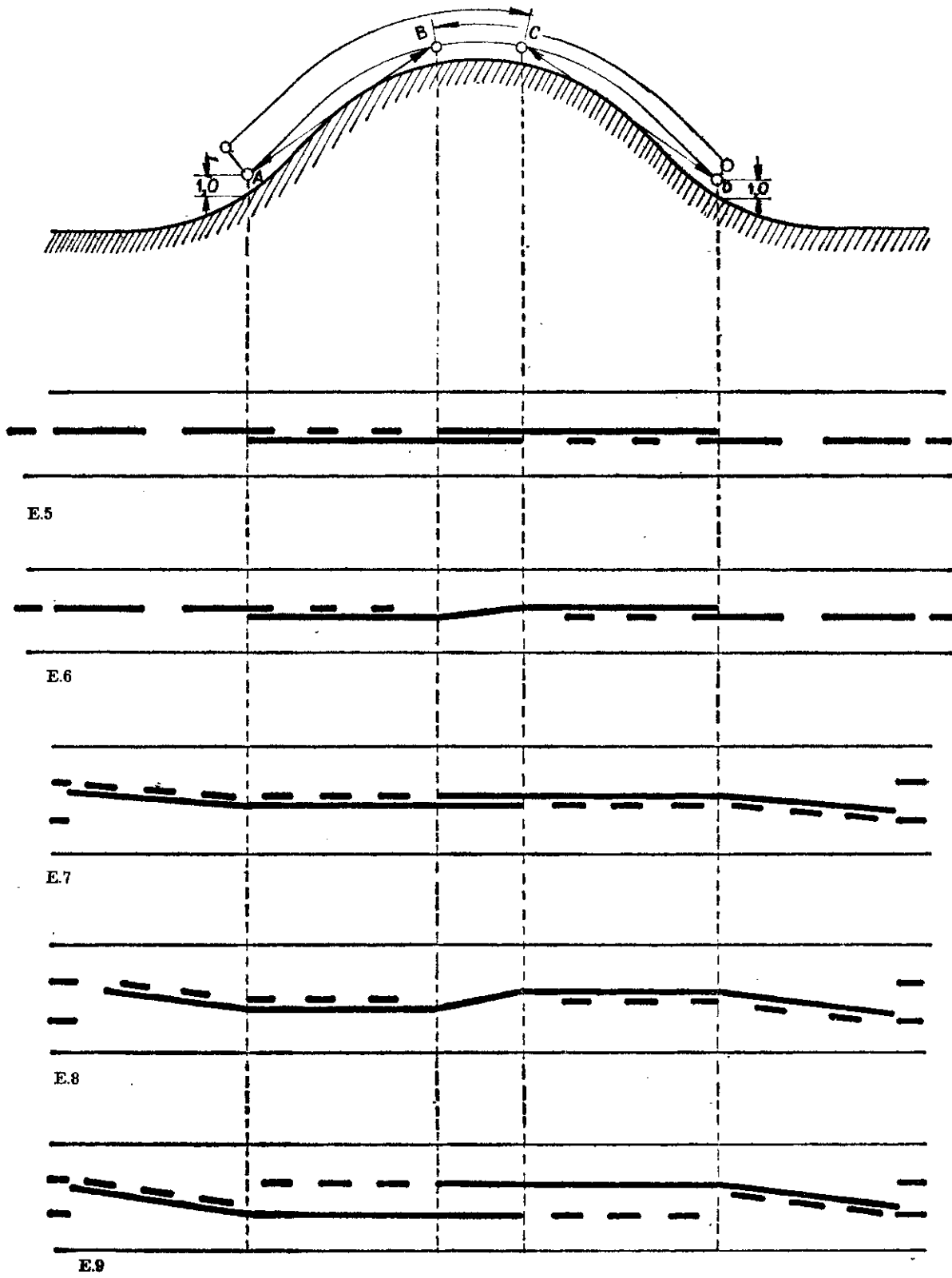
Е. 2

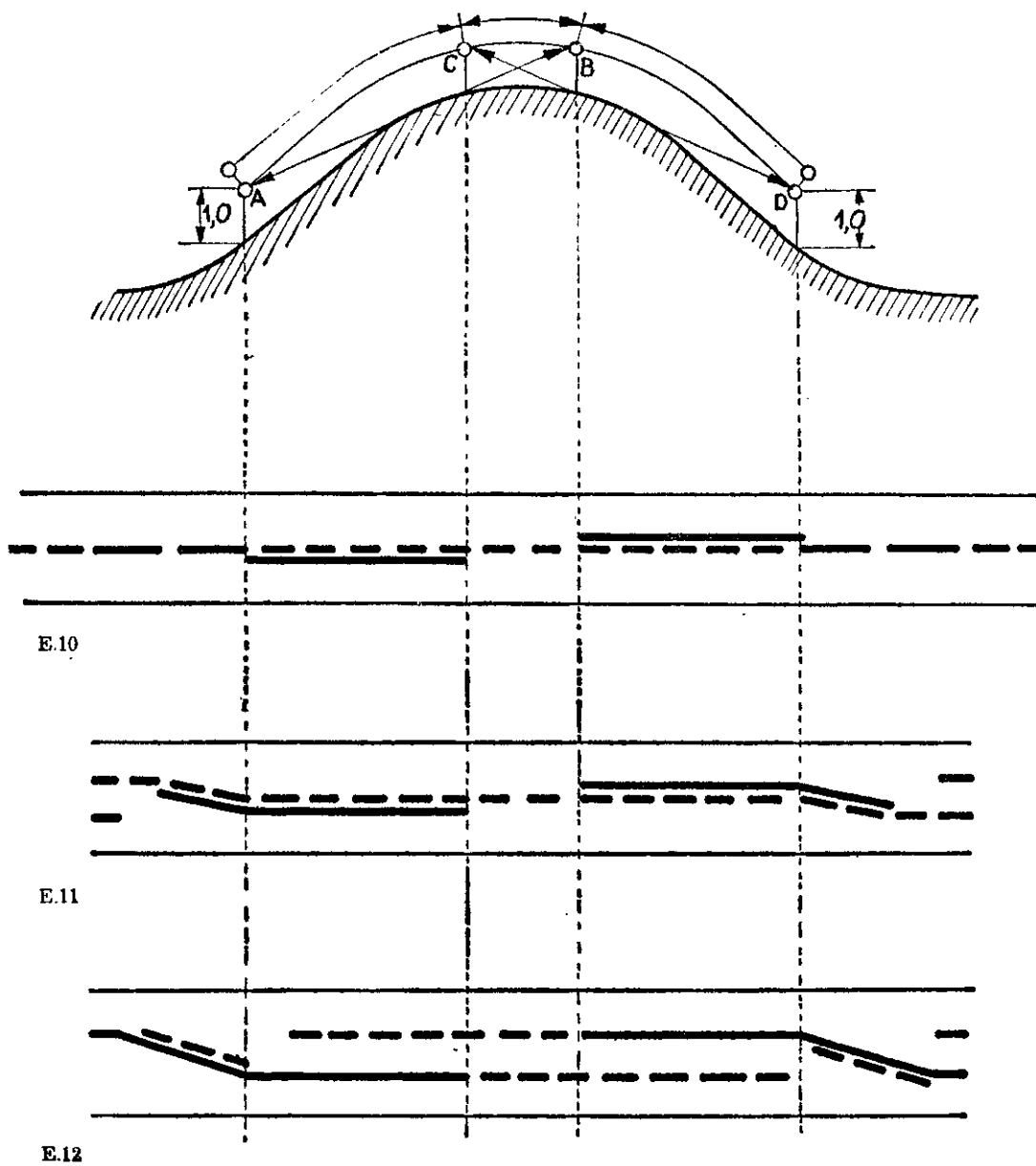

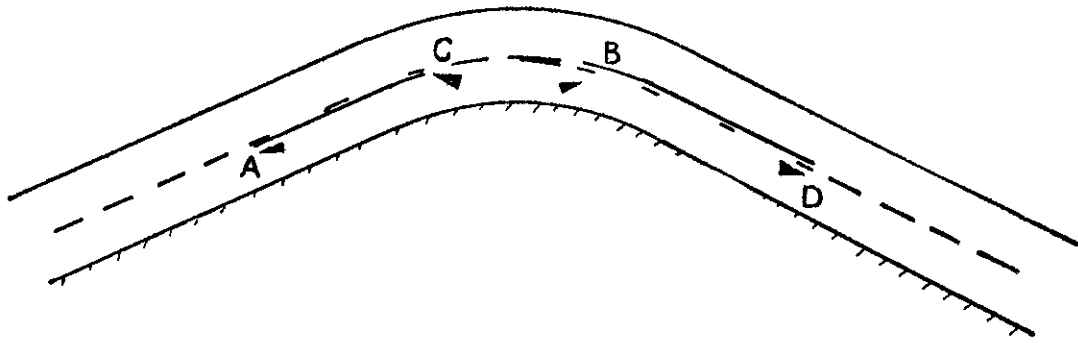
Е. 3

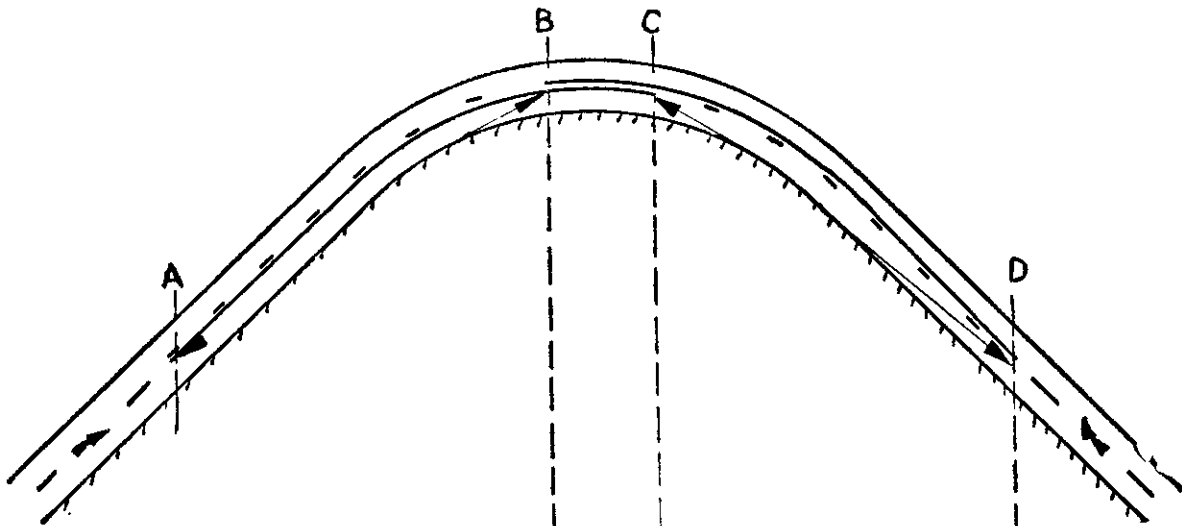
Е. 4

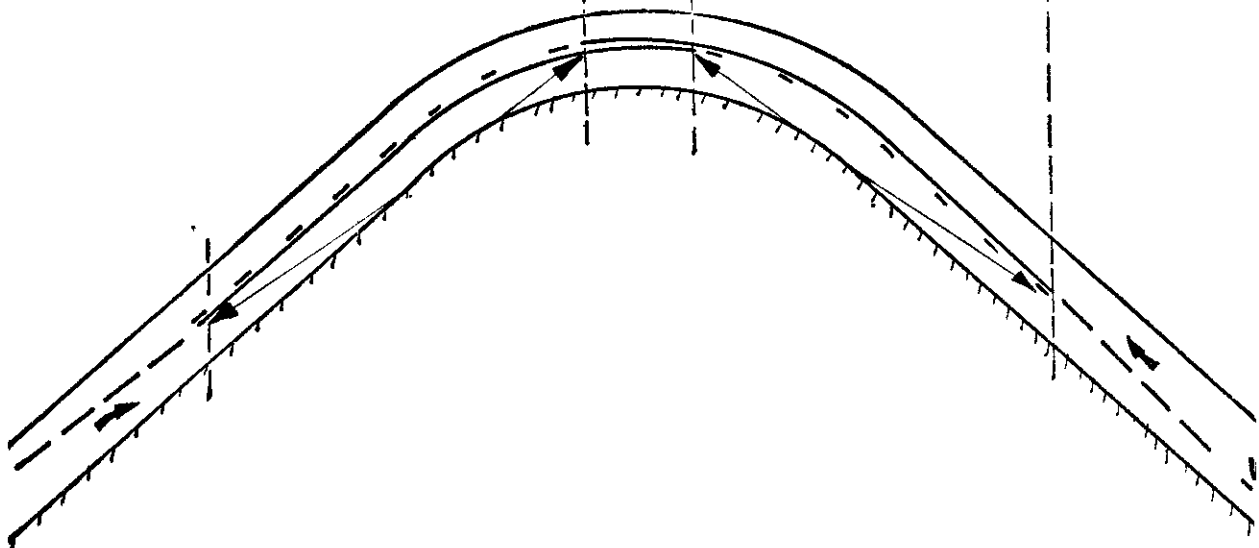

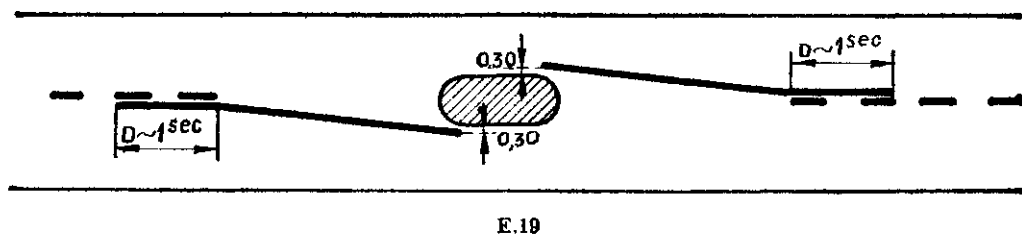
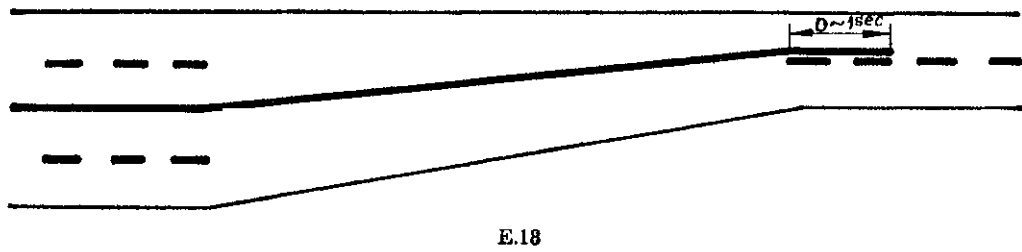
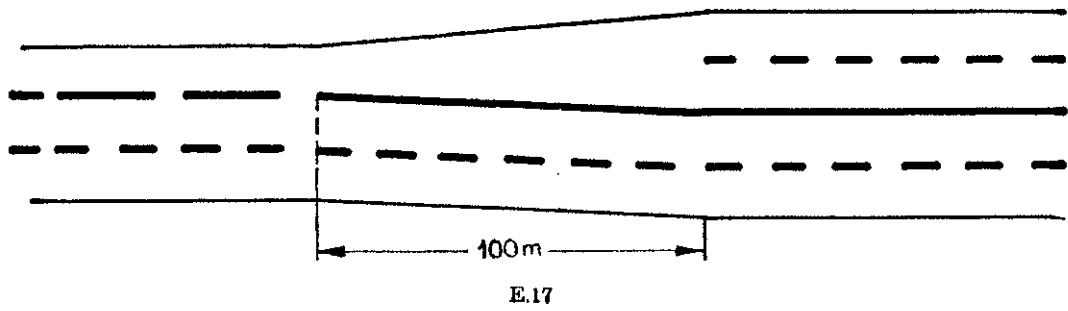
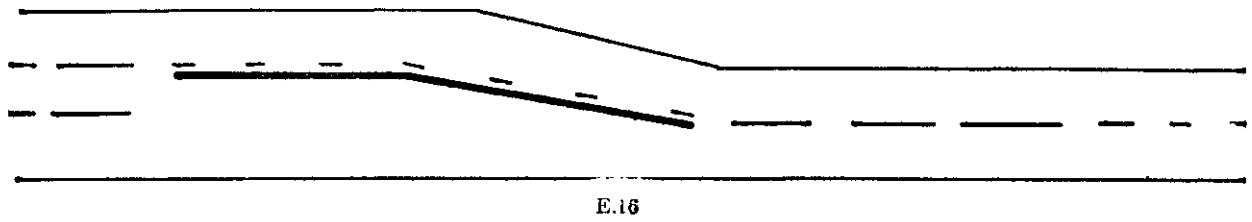
E.13

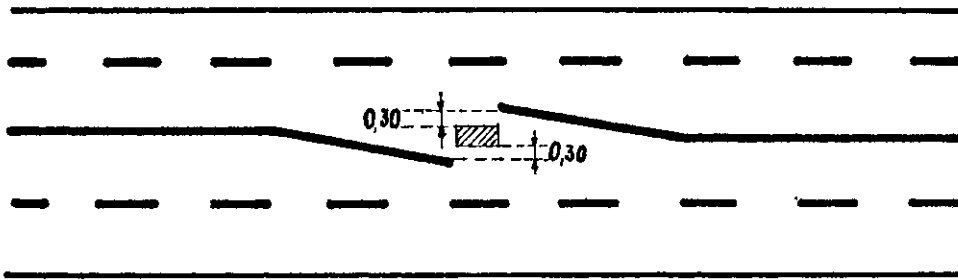

E.14

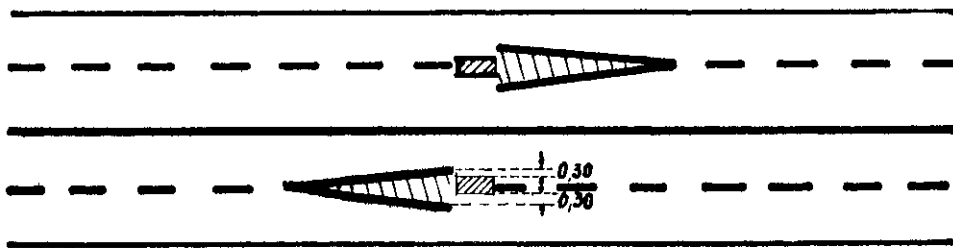

E.15

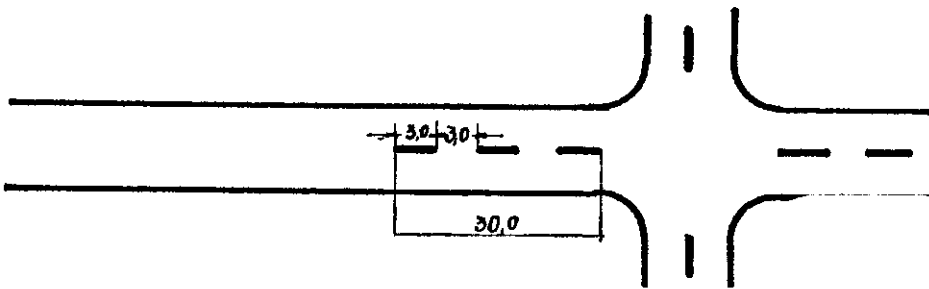

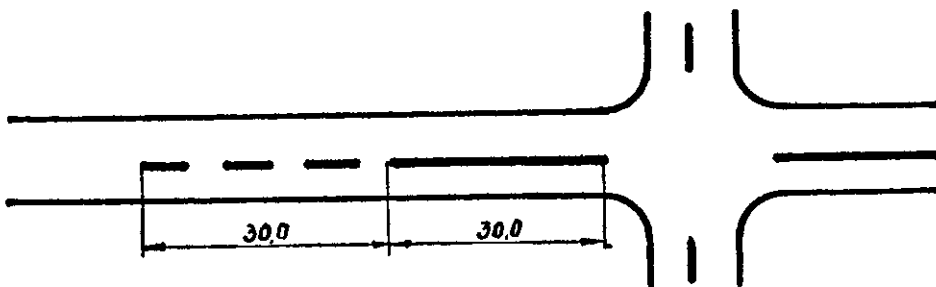
E.20

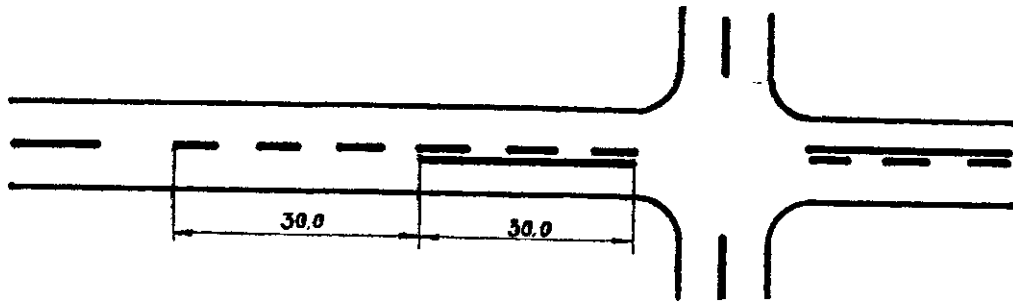
E.21

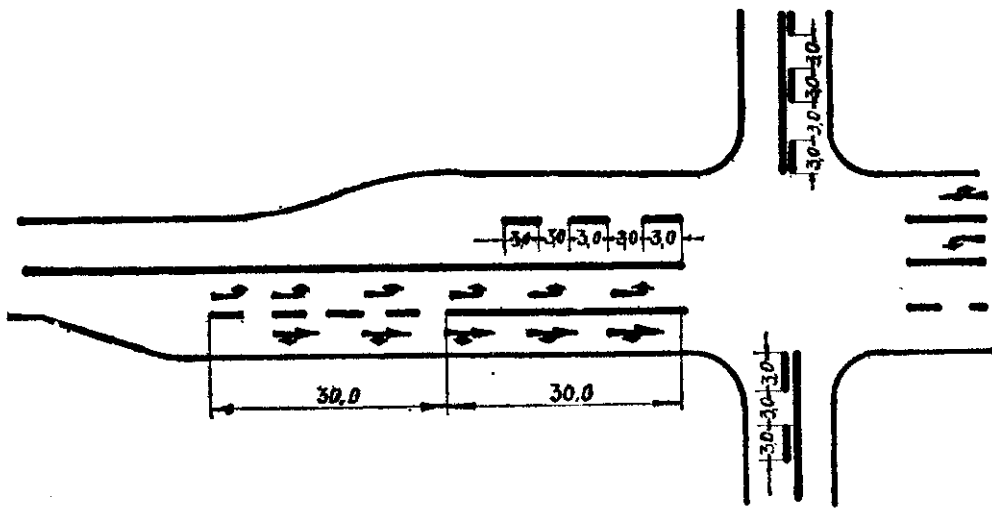
E.22

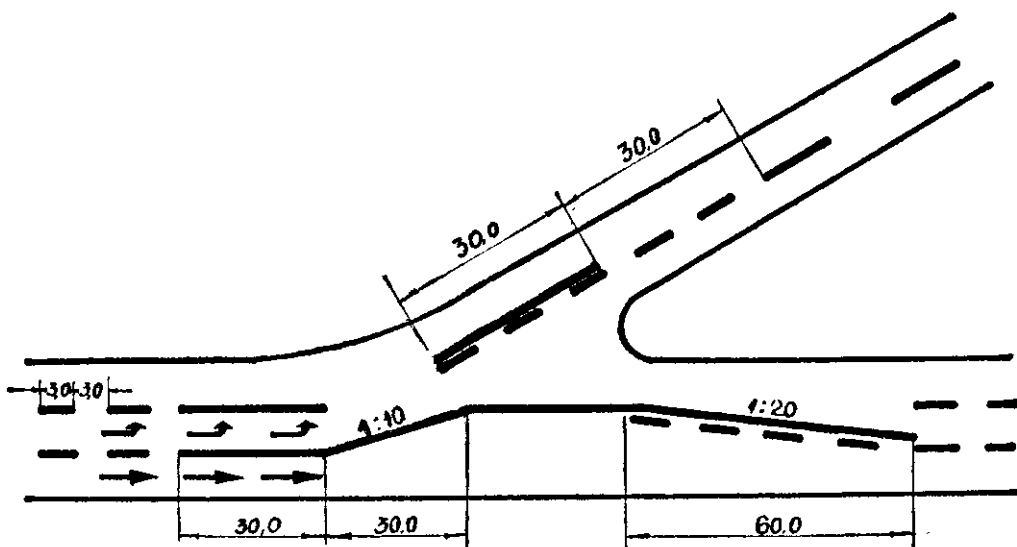
E.23

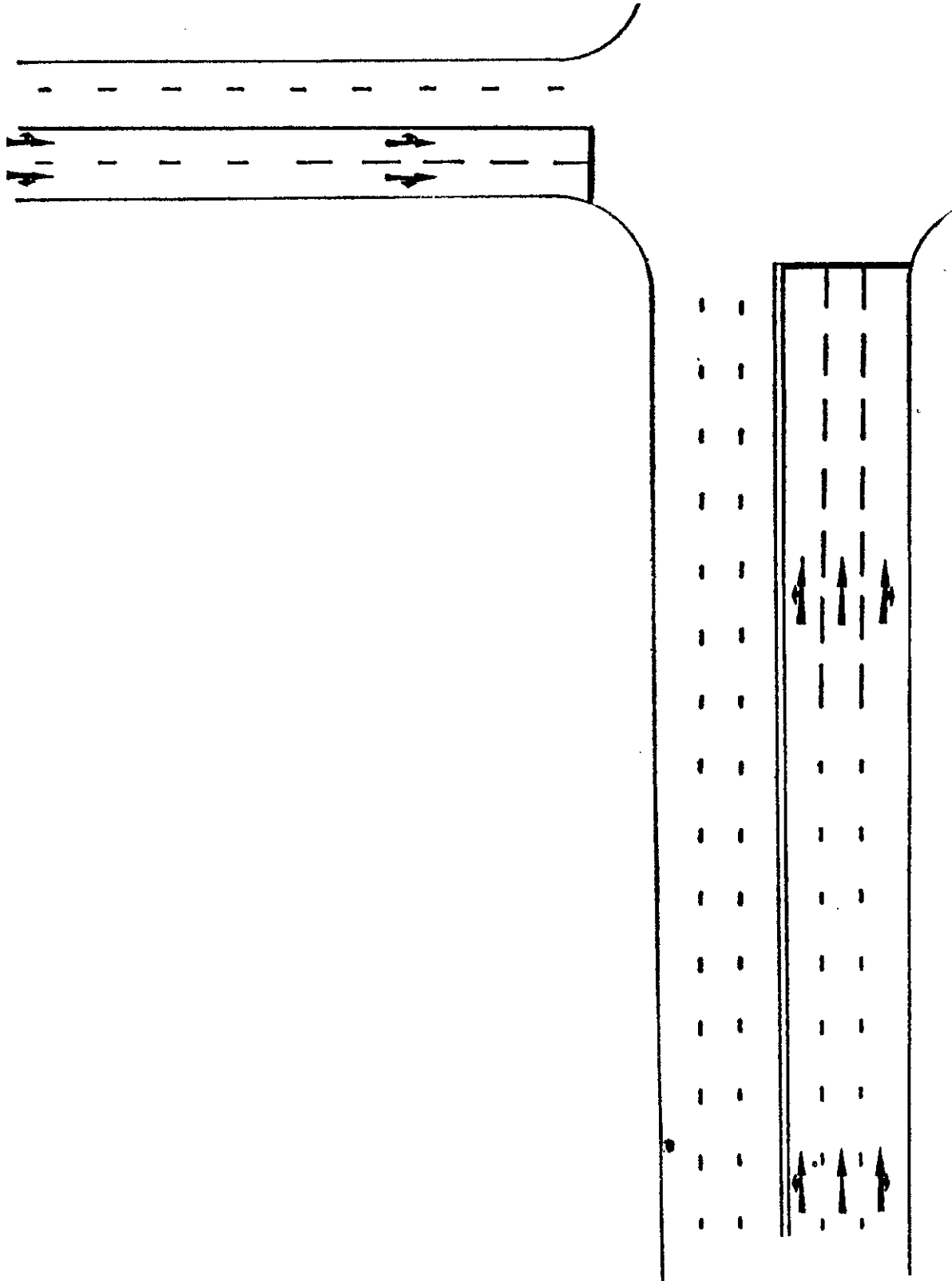
E.24

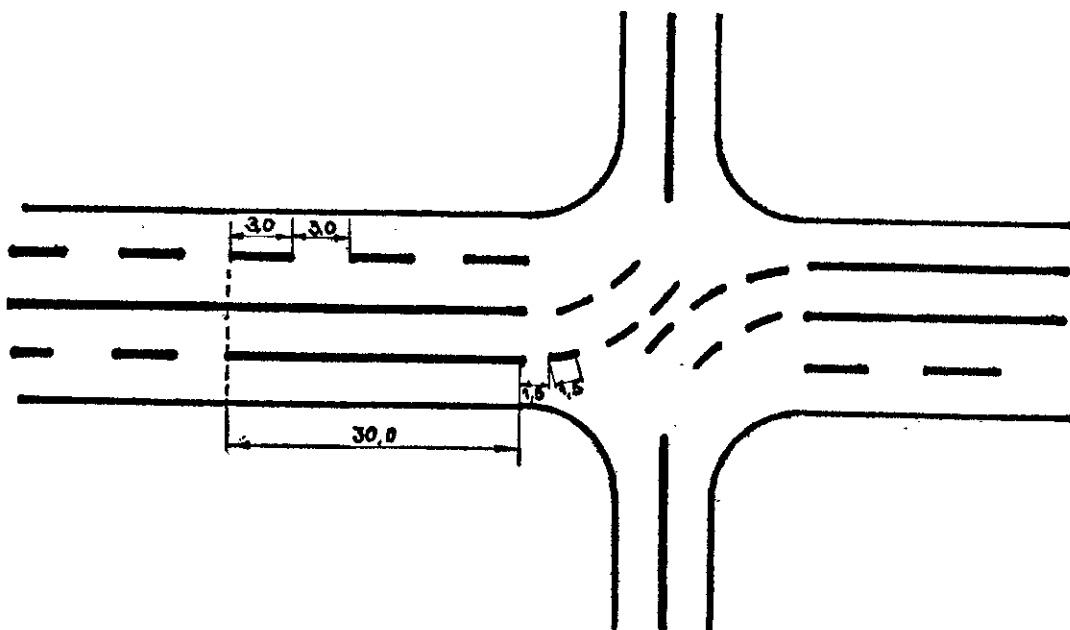
E.25

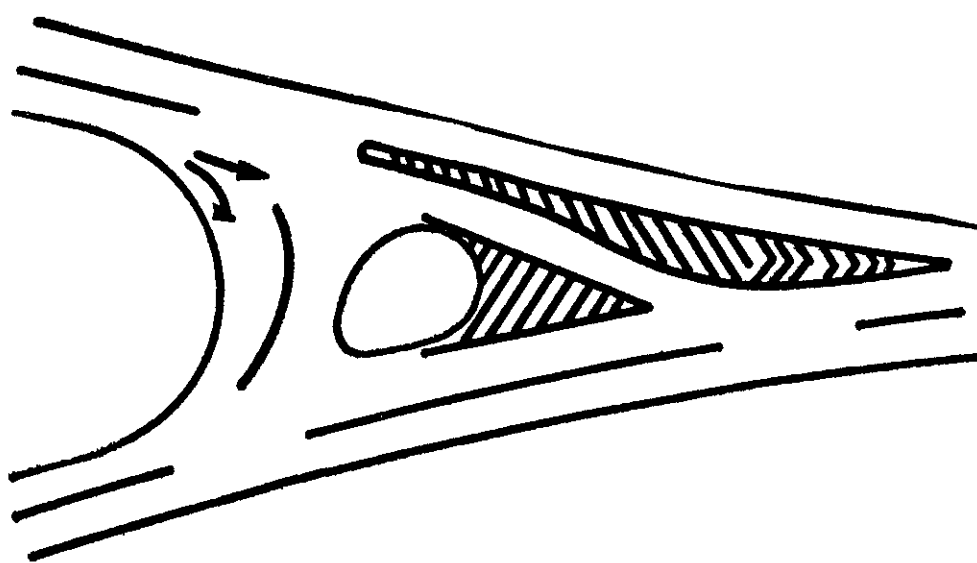
E.26

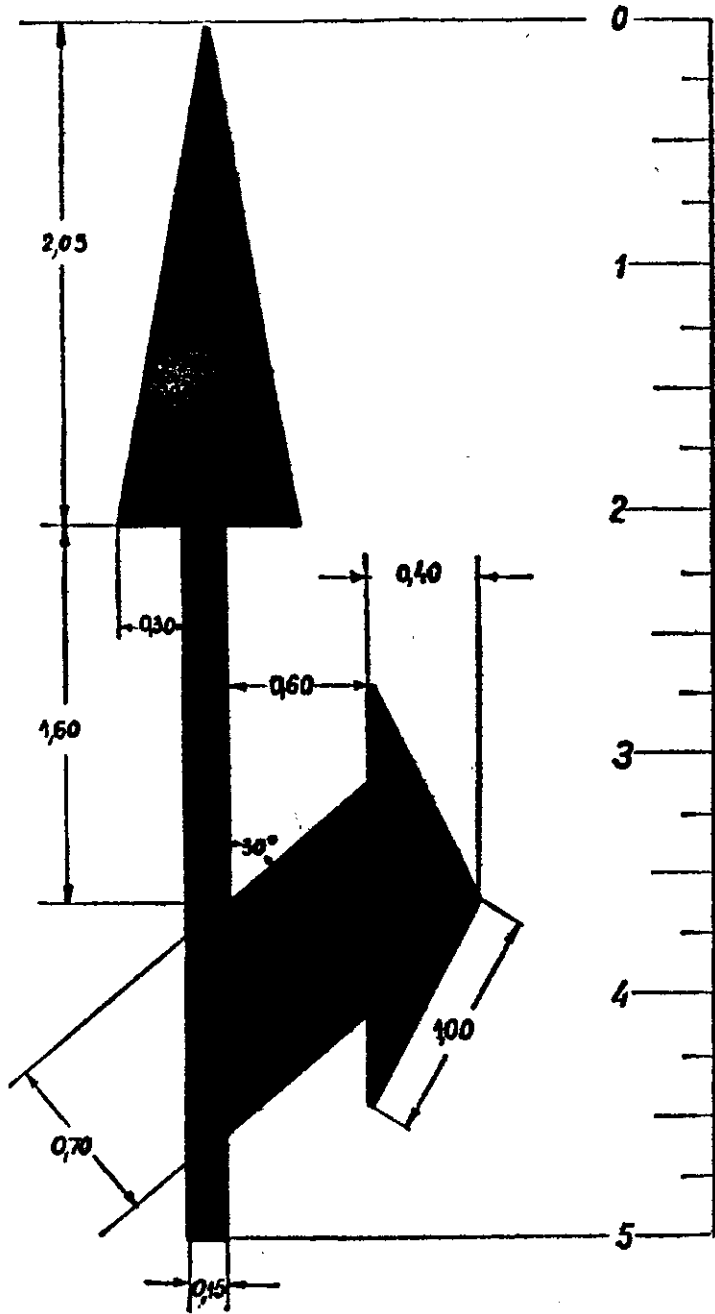
Е.27

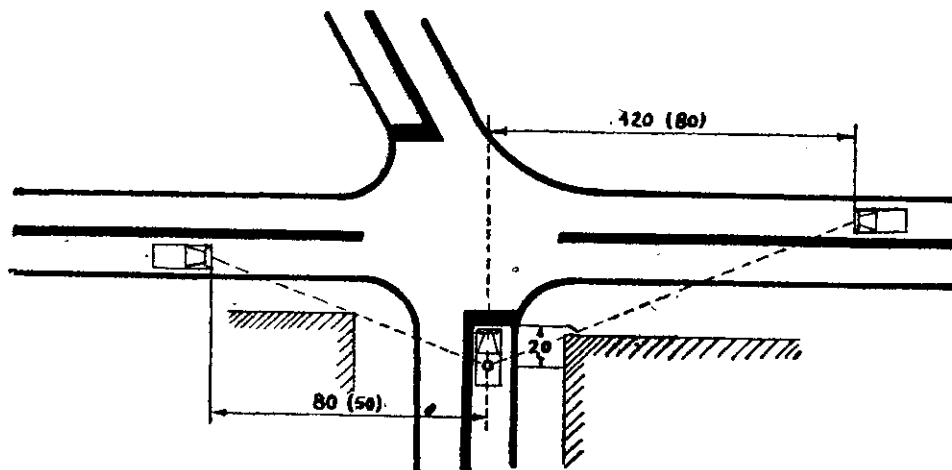
E.28

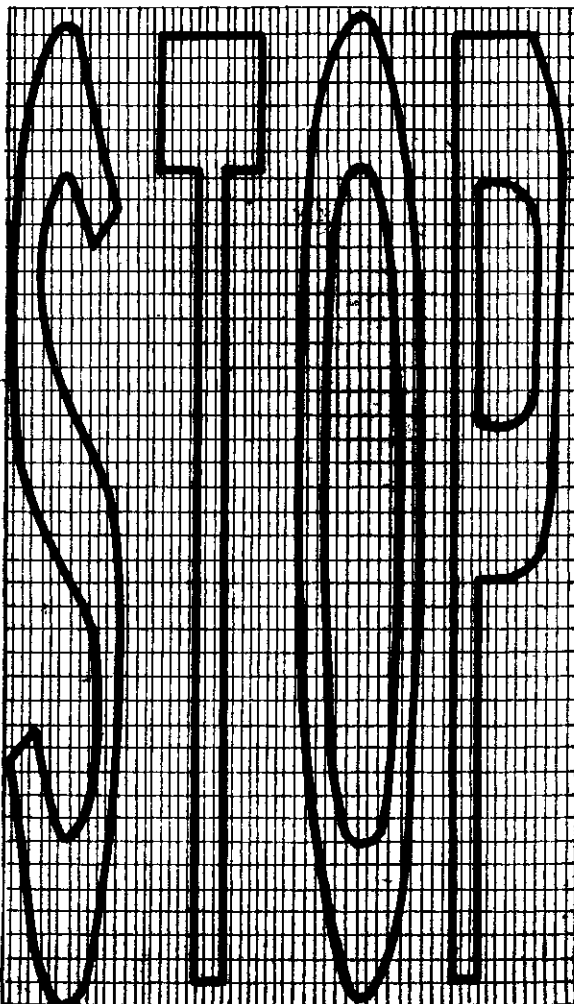
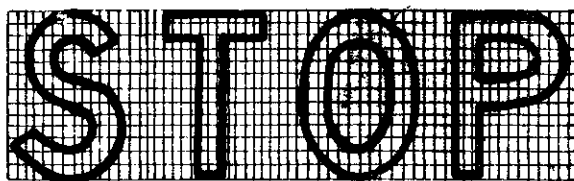
E.29

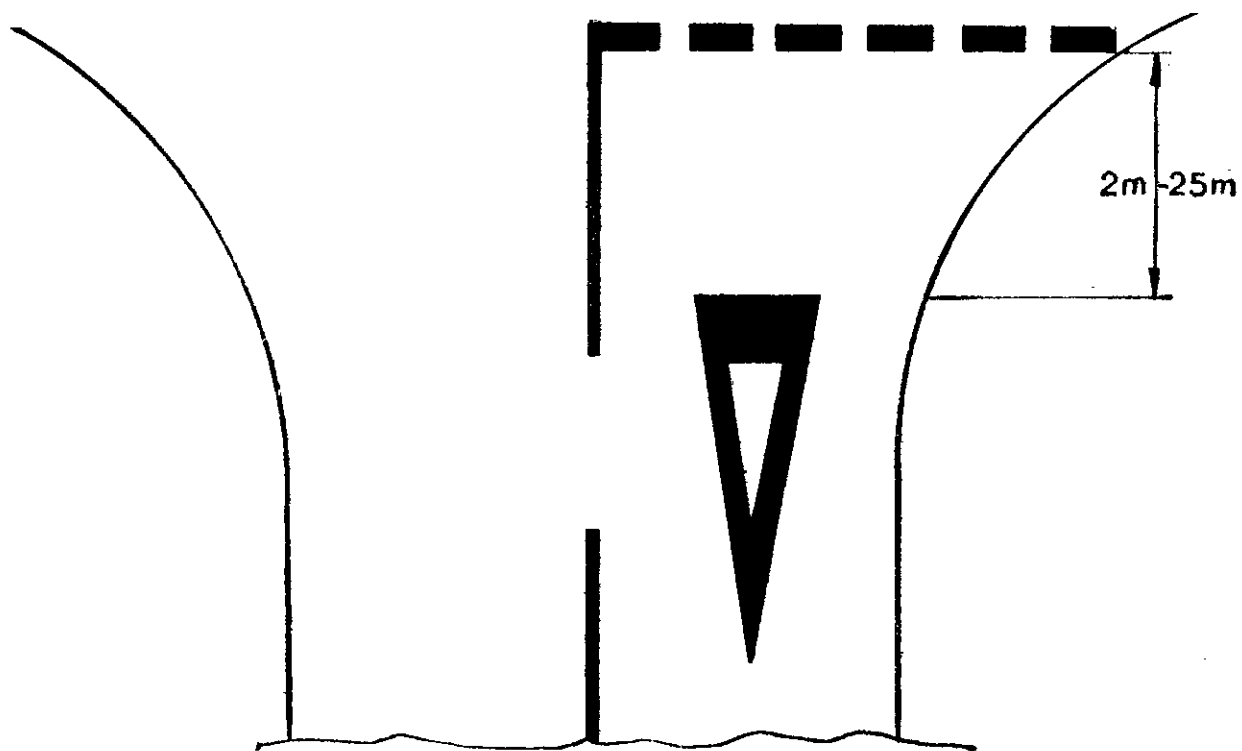
Е.30

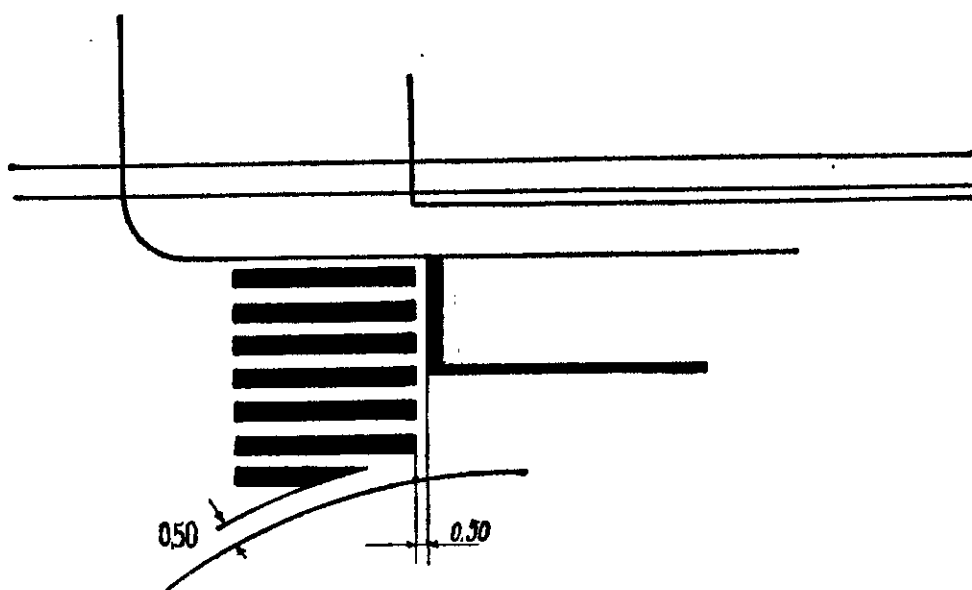
Е.31

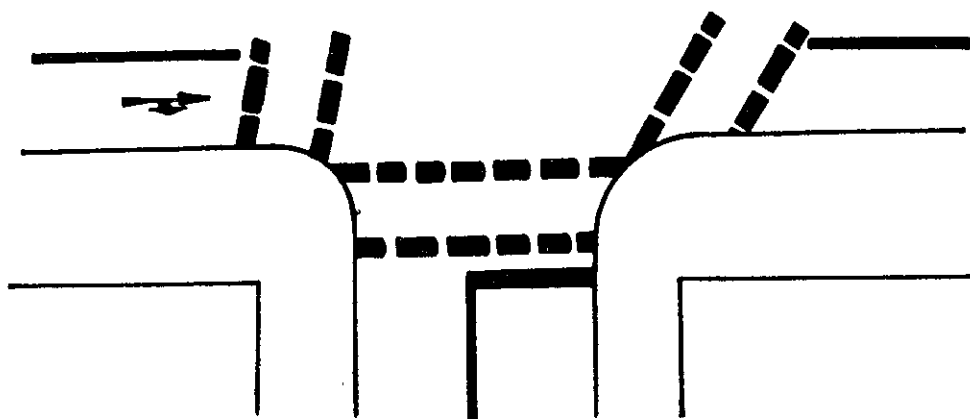
Е.32

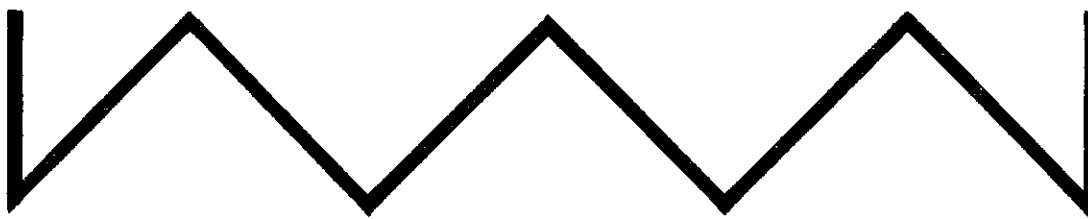
E.33

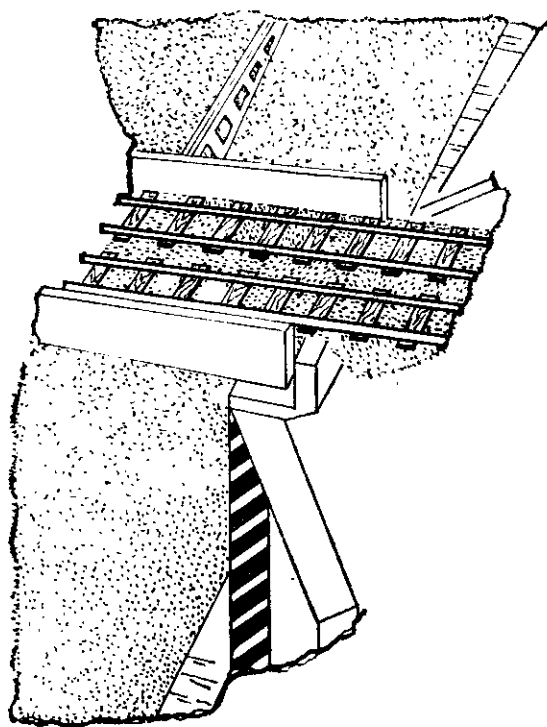
E.34

E.35

E.36

E.37

ЛЕГЕНДА ЗА БОИТЕ

црвена

сина

бела и јасножолта (лимонова боја)

светложолтеникава (крем боја)

зелена

црна и темносива

428.

Врз основа на членот 40 став 3 од Законот за матичните книги („Службен лист на СФРЈ“, бр. 8/65), во спогодба со Сојузниот совет за здравство и социјална политика, сојузниот секретар за внатрешни работи пропишува

У П А Т С Т В О

ЗА ИЗМЕНА НА УПАТСТВОТО ЗА ОБРАЗЕЦОТ НА ПОТВРДАТА ЗА СМРТТА

1. Во Упатството за образецот на потврдата за смртта („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/66), образецот на потврдата за смртта кој е составен дел на тоа упатство, се заменува со нов образец на потврда за смртта, кој гласи:

Образец на потврда за смртта
(формат 148×210 mm)
Реден број _____

Здравствена установа, прегледувач на мртвци,
матичар

(непотребното да се прецрта)

ПОТВРДА ЗА СМРТТА

1. Презиме и име на умрениот и презиме пред заклучување на бракот	2. Пол
3. Датум на смртта _____ (ден, месец, година)	во _____ часот (0—24)
4. Место на смртта _____ место _____ општина _____	
5. Датум на раѓањето _____ (ден, месец, година)	во _____ часот (0—24) (само за деца до 7 дена)
6. Место на раѓањето _____	Општина _____
7. Последно живеалиште _____ место _____ општина _____ адреса _____	
8. Брачна состојба _____	9. Државјанство _____
10. Презиме и име на брачниот другар (за оженети, вдовци и вдовици)	
11. Презиме и име на родителите _____ татко _____ мајка _____	
12. Дали бил лекуван (да, не) _____	13. Ако бил лекуван, датум на последниот преглед _____
14. Назив на здравствената установа во која е лекуван, а ако е лекуван дома — име на лекарот што го лекувал и назив на здравствената установа во која работи тој лекар _____	
15. Смртта ја утврдил а) лекар б) друго лице овластено за утврдување смрт в) сведоци	16. Причина на смртта (се пополнува за сите лица умрени надвор од здравствена установа) а) болест поради која настапила смртта _____ б) колку траела болеста од која умрело лицето _____ в) знаци што ги забележало семејството во текот на болеста _____ г) дали умрениот боледувал уште од некоја болест (да се наведе болеста, кога и колку боледувал) _____
Да се подвлече важечкиот одговор	
Во _____	_____
_____ 196_____	(Потпис на лицето што ја утврдило смртта)
	(место и адреса на станот)

ЛЕКАРСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИЧИНАТА НА СМРТТА

На прашањата 17 и 18 одговорите ги запишува:

а) лекарот што го лекувал умрениот пред смртта од болеста што предизвикала смрт, б) лекарот-обдукцент што извршил обдукција на трупот и в) лекарот што во случај на насилна смрт присуствувал при увидот.

17. Причина на смртта ¹⁾		Време изминато од почетокот на болеста до смртта
I		
Болест или состојба што непосредно предизвикала смрт	а) _____	_____
Болести или состојби (ако имало) што ѝ претходеле на горенаведената причина	Состојба што довела до непосредна причина за смрт б) _____ Основна (иницијална) причина за смрт в) _____	_____
II		
Други значајни состојби што можеле да влијаат да дојде до смрт, но не се во врска со основната причина за смрт _____		

¹⁾ Забелешка: Одговорите I/а), б) и в) се пополнуваат: за лица умрени со насилна смрт — причина на смртта; за лица умрени со насилна смрт — природа на повредата и надворешна причина на повредата

18. Дали причините на смртта се проверени со обдукција (да, не) _____

Во _____ (М.П.) _____ Потпис на лекарот,
196_____

Белешка на матичарот: Овој случај е запишан во матичната книга на умрените која се води за место _____ општина _____
Под текушт број _____ за _____ година _____
(М. П.) _____ Потпис на матичарот,

2. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

II — бр. 204-2/5
31 јули 1968 година
Белград

Сојузен секретар
за внатрешни работи,
Радован Стијачиќ, с. р.

429.

Врз основа на членот 85 став 2 од Царинскиот закон („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 24/59 и 13/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65, 15/67 и 30/68), во согласност со генералниот директор на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, директорот на Сојузната управа за царини пропишува

УПАТСТВО

ЗА ПОШТЕНСКО-ЦАРИНСКАТА ПОСТАПКА СО ПОШТЕНСКИТЕ ПРАТКИ ШТО СОДРЖАТ ЦАРИНСКИ СТОКИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишува постапката со поштенските пратки што содржат стоки подложни на царински надзор, што од царинското подрачје на Југославија се извезуваат, во царинското подрачје на Југославија се увезуваат или преку царинското подрачје на Југославија се провозуваат (транзитираат).

Обврски на поштата во царинската постапка

2. Во царинската постапка со поштенските пратки поштата врши пренос на поштенски пратки во својство на посредник помеѓу царинскиот орган и корисникот на поштенските услуги.

Како поштенски пратки се подразбираат:

1) писмоносни пратки што се извезуваат (испраќаат), се увезуваат (пристигаат) или се провозуваат (транзитираат) во затворени писмоносни вреќи или писмоносни обвивки (пакети);

2) пакети што се извезуваат (испраќаат), се увезуваат (пристигаат) или се провозуваат (транзитираат) во затворени вреќи, кошници или како самостојни пакети;

3) писма и кутии со означена вредност, кои се извезуваат (испраќаат), се увезуваат (пристигаат) или се провозуваат (транзитираат) во вреќи или како самостојни пратки.

Поштата е должна сите пакети, писма и кутии со означена вредност, што се извезуваат (испраќаат) или се увезуваат (пристигаат), да ѝ ги пријави и поднесе на надлежната царинарница заради царински преглед. Оваа обврска важи за сите писмоносни пратки што се увезуваат или извезуваат, а коишто содржат стока подложна на ца-

рински надзор или според обемот односно тежината на пратката може да се претпостави дека содржи таква стока.

Од царински преглед се исклучуваат поштенските пакети што се провозуваат (транзитираат) го затворени вреќи, кошници и вагони или како самостојни пакети.

Пошти на царинењето

3. Поштите на царинењето и нивната територијална надлежност ги определува Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, во согласност со Сојузната управа за царини.

Царински надзор при примопредавањето на поштенските пратки

4. Примопредавањето на поштенските пратки помеѓу странски изменични пошти и домашни изменични пошти се врши под надзор на царинарницата односно царинската испостава.

Пријавување на поштенските пратки

5. Пакетските изменични пошти и помошните изменични пошти се должни да ѝ ги пријават на надлежната царинарница односно надлежната царинска испостава сите пакети, писма и кутии со означена вредност, коишто од царинското подрачје на Југославија се извезуваат, во царинското подрачје на Југославија се увезуваат или преку царинското подрачје на Југославија се провозуваат. Пријавувањето се врши врз основа на копија или пренис од списокот за размена на странска пошта што го заверува царинарницата односно царинската испостава.

Пакетските изменични пошти и помошните изменични пошти се должни на влезната царинарница да ѝ предадат една копија или пренис од пакетскиот список за размена на странска пошта.

Вреќи што содржат писмоносни пратки не ѝ се пријавуваат на царинарницата.

Писмоносните изменични пошти што се во картовна врска со поштите во странство, должни се сите писмоносни пратки пристигнати од странство, за кои претпоставуваат дека содржат предмети односно стоки подложни на царински преглед, да им ги испратат на надлежните пошти на царинењето во посебни писмоносни заклучоци. Поштата на царинењето ѝ ги пријавува овие пратки на царинарницата односно царинската испостава врз основа на поштенско-царинската пријава.

Поштите на царинењето се должни на царинските испостави да ѝ ги пријават сите пакети од странство што се наоѓаат кај нив. Пријавувањето се врши со предавање заверен дупликат од пакетскиот список за размена на пакетската изменична пошта, коишто ги придружува тие пратки и со поднесување на поштенско-царинска пријава.

Увозни и извозни ограничувања

6. Поштата е должна на испраќачот на пратката да му даде потребни известувања во врска со поштенско-царинската постапка.

За ограничувањата односно за забрана на извозот на одделни видови стоки од Југославија, како и за условите за увоз во земјата во која се упатува пратката, поштата го информира испраќачот ако располага со податоци за тоа.

Ако е потребно посебно одобрение за извоз односно увоз на некоја стока, поштата ќе го упати испраќачот односно примателот на пратката да ги прибави потребните исправи или да побара потребни известувања од надлежната царинарница.

Првенство за царинење кај поштенските пратки

7. Поштенските пратки се поднесуваат на царински преглед веднаш по пристигањето во поштата на царинењето. Преглед на содржината на пратките царинарницата врши веднаш по поднесувањето на поштенско-царинската пријава и царинската декларација од страна на поштата.

Мошне итните, итните и авионските пратки, потоа пратките што содржат живи животни, лесно расиплива стока и лекови имаат првенство при царинскиот преглед. Писмоносните пратки и писмата со означена вредност при прегледот имаат предност во однос на пакетите.

Царинската постапка со пратките мора да биде завршена најдоцна во рок од 10 дена од денот на поднесувањето на поштенско-царинската пријава и царинската декларација од страна на поштата.

Царинската постапка со авионските пакети, како и со пратките што содржат животни или лесно расиплива стока, мора да биде завршена најдоцна за 24 часа од моментот на поднесувањето на поштенско-царинската пријава и царинската декларација од страна на поштата.

Прием на поштенски пратки што подлежат на царински преглед

8. Испраќачите на поштенските пратки што подлежат на царински преглед можат своите пратки да ѝ ги предаваат непосредно на поштата на царинењето односно на која и да било друга пошта во односното место.

Во место во кое нема пошта на царинење предавањето на пратките што подлежат на царински надзор се врши кај која и да било пошта.

Ако пратките од ст. 1 и 2 на оваа точка не ѝ се непосредно предадени на поштата на царинењето, приемната пошта ѝ ги испраќа таквите пратки на надлежната пошта на царинењето.

Писмоносни пратки ослободени од давачки и такси

9. На царински преглед не се упатуваат следните писмоносни пратки:

1) за кои според тежината или димензиите се претпоставува дека, освен писмено соопштување, не содржат стока подложна на царински преглед;

2) што содржат: печатени работи, весници, списанија (освен книги, модни журналы и модни ревији);

3) што ги испраќаат: Сојузниот секретаријат за финансии, Државниот секретаријат за народна одбрана, странски дипломатски и конзуларни претставништва, странските мисии „Care“ и „Unicef“, како и Бирото за информации на Организацијата на Обединетите нации. Овие пратки поштите ги примаат затворени. Пакетите ѝ ги испраќаат на надлежната пошта на царинењето која, во смисла на точката 11 став 2 од ова упатство, ѝ ги испраќа на односната изменична пошта. Писмоносните пратки поштите ѝ ги испраќаат непосредно на надлежната писмоносна изменична пошта;

4) за кои надлежниот орган, согласно важечките прописи, ќе одлучи да не се испраќаат на царински преглед.

II. ИЗВОЗ

Постапка кај пошта на царинењето

10. Поштенските пратки што во странство ги испраќаат физички лица а кои содржат стока подложна на царински преглед, ги презема поштата на царинењето според прописите за вршење внатрешна поштенска служба и проверува дали секоја пратка ја придружуваат царинската декларација ЦП-3 во соодветен број примероци и други потребни прилози. Поштата на царинењето е должна сите пратки да ги поднесе на царински преглед уште истиот ден, а најдоцна наредниот ден,

водејќи сметка за првенството за поднесување на преглед и за царинење во смисла на точката 7 од ова упатство.

Царинската испостава ја заведува декларацијата во својата книга на евиденцијата и става евидентен број, врши преглед, ги пресметува и наплатува пропишаните такси и податоците за тоа ги запишува на првата половина од предната страна на декларацијата.

За пратките предадени на поштата на царинењето на царински преглед од страна на правни лица подносителот на пратката е должен да пополни извозна царинска декларација (Образец бр. II) во три примероци во смисла на Наредбата за содржината и начинот на пополнувањето и поднесувањето на декларацијата за царинење стоки („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/64).

Писмоносна пратка што ја предава физичко лице работникот на поштата внимателно ја отвора и нејзината содржина, освен писмено соопштение, му ја става на увид на работникот на царината кој врши преглед. По извршениот царински преглед и внесувањето на забелешка на образецот на царинска декларација ЦП-3, работникот на царината го задржува уникатот од декларацијата за потребите на царинарницата, а другите примероци, со потребните прилози, му ги враќа на работникот на поштата на царинењето.

По извршениот царински преглед работникот на поштата ја пакува и затвора пратката така што до содржината на пратката без видна повреда на обвивката да не може да се дојде. Од пратката се симнува етикетата „Да се оцарини _____“ (Образец П-26), а на нејзиното место се става етикетата „Douane — Царина“ (Образец Ц1) и етикетата „Оцаринето“ (Образец ПЦ-1). Образецот Ц1 служи за писмоносни пратки како царинска декларација. Писмоносна пратка што содржи стока подложна на царински надзор не смее да се испраќа во странство без таа етикета. На определеното место од образецот Ц1 треба да се исполни, по можност на француски јазик или на јазикот на одредената земја, содржината на пратката, земјата ги податоците од дупликатот на царинската декларација ЦП3 што поштата на царинењето го задржува.

Пакетите за странство се поднесуваат на царински преглед на истиот начин како и писмоносните пратки. Откако е извршен царинскиот преглед, работникот на поштата го затвора пакетот во истата обвивка во која пристигнал пакетот. Од обвивката на пакетот и спроводницата ја симнува етикетата „Да се оцарини _____“ (Образец П-27) и на истото место става етикетата „Оцаринето“ (Образец ПЦ-2) или „Слободно од царина“ (Образец ПЦ-3) и етикета „Извоз _____“ (Образец ПЦ-3) на која го запишува називот на надлежната изменична пошта на која ѝ се испраќа пакетот заради извоз.

Пакетите што ги испраќаат југословенски трговски организации (стоковни куќи) во странство можат да се изземат од отворање под услов да може нивната содржина да се утврди од фактурата со која е придружан пакетот.

Ако при царинскиот преглед утврди дека испраќачот е должен да уплати дополнително уште некои царински давачки што не ги уплатил, односно да поднесе други исправи, пакетот по завршениот царински преглед ќе се задржи од испраќање и ќе се чува во поштата на царинењето до пристигањето на исправите односно на признаницата за дополнително извршената уплата, а најдолго 10 дена. Пакетот со лесно расиплива стока поштата на царинењето во ваков случај веднаш ѝ го враќа на приемната пошта. Ако кон пакетот не пристигнале сите потребни исправи, работникот на царината, доколку нема докази за извршената уплата на таксите, испостава посебна уплатница на соодветниот износ и истата ѝ ја предава на по-

штата на царинењето. Поштата на царинењето оваа уплатница, со допис со потребно објаснение, ѝ ја испраќа во службено препорачано писмо на приемната пошта. Веднаш по приемот на уплатницата приемната пошта е должна да го повика испраќачот за да го уплати износот означен на уплатницата односно да му го соопшти барањето на царинарницата за поднесување потребните исправи. По извршената уплата односно по приемот на исправите, приемната пошта е должна признаницата за извршената уплата односно исправите уште истиот ден во препорачано писмо да ѝ ги испрати на поштата на царинењето. Цената за препорачано писмо од прва стопа на тежина се наплатува од испраќачот. Ако испраќачот одбие да ги уплати царинските давачки односно да ги поднесе бараните исправи, приемната пошта ѝ ја враќа уплатницата со потребен извештај на поштата на царинењето. Кога ќе прими извештај дека испраќачот одбил да ги плати царинските давачки односно да ги поднесе бараните исправи, поштата на царинењето ја раздолжува пратката и ѝ ја враќа на приемната пошта.

Испраќање на поштенските пратки по царинскиот преглед

11. По завршениот царински преглед поштата на царинењето ги испраќа писмоносните пратки според картовните врски до писмоносната изменична пошта.

Пакетите се распоредуваат и испраќаат на изменичните пошти кои составуваат пакетски заклучоци за односните земји. Пакетите им се упатуваат на изменичните пошти заедно со пакетскиот список за размена, кој го составува поштата на царинењето а го заверува царинската испостава. Оригиналот од тој список го задржува царинската испостава, а дупликатот го заверува и ѝ го предава на поштата на царинењето заради приклучување кон картата. На грбот од пакетската вреќа називница се става етикета „Извоз _____“ на која се запишува називот на изменичната пошта. Ако за праќање пакети се употребуваат пакетски вреќи, на називниците на вреќите со итни пакети се става етикета „Express“. Извоените пакети секогаш се праќаат отворено.

Ако пакетите не им се испраќаат на одделни изменични пошти секојдневно, во картата на заклучокот се внесува редниот број на испраќањето. Редниот број на испраќањето се води континуирано за една цела година. Изменичните пошти се должни да водат евиденција за точното пристигање на овие заклучоци. Ако редниот број на заклучокот не се сложува, должни се утврдената неисправност да ѝ ја одјават на односната пошта на царинењето.

Постапка со поштенските пратки што содржат стоки чиј извоз е забранет

12. Ако при царинскиот преглед се утврди дека поштенската пратка содржи стоки чиј извоз е забранет, пратката не се испраќа туку ѝ се враќа на приемната пошта за да му се враќа на испраќачот.

Постапка на изменичните пошти при извозот

13. Пристигнатите пакети изменичните пошти ги преземаат од поштата на царинењето врз основа на картата за заклучок и дупликатот од пакетскиот список за размена. По уредно преземање на пакетскиот заклучок, изменичната пошта го потврдува дупликатот на пакетскиот список за размена и ѝ го предава на царинарницата.

Изменичната пошта не смее да испрати во странство ни еден пакет на кој нема царински обележја (царинска пломба, етикета „Оцаринето“ или етикета „Слободно од царина“, на спроводницата заверка за извршен царински преглед со потпис

на работникот на царината и со отпечаток на печатот на царинарницата). Ако на изменичната пошта ѝ пристигне пакет од поштата на царинењето или од некоја друга пошта (во место со царинска испостава) без царински обележја, изменичната пошта ѝ го враќа пакетот на надлежната пошта на царинењето заради дополнителен преглед. На таквата пратка изменичната пошта става етикета „Да се оцарини“.

III. УВОЗ

Преземање заклучоци на граница

14 Преземањето на заклучоците со поштенски пратки од странство се врши под надзор на царинарницата односно царинската испостава.

Писмоносните вреќи се преземаат од странските пошти и со редовни картовни вреќи им се испраќаат на надлежните писмоносни изменични пошти. Ако писмоносните вреќи се провозни (транзитни), тие им се испраќаат на определените излезни изменични пошти. Писмоносните вреќи ѝ се пријавуваат на царинарницата односно царинската испостава усно, а им се испраќаат на писмоносните изменични пошти односно излезните изменични пошти со список за размена.

Помошните изменични пошти ги пријавуваат пакетите и пакетските вреќи на тој начин што на царинарницата односно царинската испостава ѝ предаваат копија или препис од списокот за размена на странска пошта на вкупен број на преземените пакетски пратки. Пред упатувањето на пакетите и пакетските вреќи до надлежната изменична пошта, работникот на царината ја споредува бројната состојба на увезените пакетски пратки со копијата односно списокот за размена на странска пошта, и тоа го заверува на копијата односно преписот на пакетскиот список за размена на странска пошта којшто ѝ го предава на помошната изменична пошта, а еден примерок од копијата односно преписот на списокот за размена задржува за себе. Помошната изменична пошта ги испраќа сите преземени пакетски пратки заедно со пакетскиот список за размена, составен во трипликат врз основа на списокот за размена на странска изменична пошта до надлежните изменични пошти. Овие списоци ги заверува работникот на царината и во нив мораат да бидат запишани сите пакетски пратки преземени од странска изменична пошта. Еден примерок од пакетскиот список за размена работникот на царината задржува за себе, а другите два примерока ѝ ги предава на помошната изменична пошта.

По завршеното распоредување на пакетите пакетската изменична пошта составува заклучок за секоја пошта на царинењето за која пристигнале пакетски пратки, односно за секоја излезна изменична пошта. Кој картата се прилагаат спроводниците на пакетите, царинските декларации ЦПЗ и пакетскиот список за размена заверен од страна на царинарницата односно царинската испостава. Во списокот за размена за патувачката пошта, којашто ќе ги превезува пакетските пратки, се внесува вкупен број на вредносните пакети и пакетските вреќи за односната пошта на царинењето и излезната изменична пошта. Сите обични пакети од странство се сметаат како вредносни пакети и како такви се картираат. Ако означената им вредност преминува 200 златни франци, таквите пакети се картираат поединечно. На грбот на вреќната називница односно на пакетот кој се испраќа отворено, поштата става етикета „До изменичната пошта“ (Образец ПЦ-8) односно етикета „Да се оцарини“.

На називницата на пакетска вреќа се испишува називот на поштата на царинењето односно називот на излезната изменична пошта на која заклучокот ѝ се испраќа и редниот број на испраќањето, а под тоа, во форма на дробка, се испишува како броител редниот број на вреќата (ако заклучокот се состои од повеќе вреќи), а како имени-

тел бројот на пакетите што ги содржи вреќата. Освен тоа, на вреќната називница се испишува и бруто-тежината на вреќата. По тоа за секоја пошта на царинењето на која ѝ се испраќаат пакети, односно за секоја излезна изменична пошта, ако се во прашање провозни (транзитни) пакети, изменичната пошта составува список за размена во трипликат во кој ги запишува сите пошти на царинењето и излезните изменични пошти, како и бројот на пакетите односно пакетските вреќи што се праќаат за секоја од тие пошти. Работникот на царината го споредува бројот на пријавените пакети односно пакетски вреќи, којшто е означен во списокот за размена, со бројот на пакетите односно пакетските вреќи, којшто е означен во копијата или преписот на пакетскиот список за размена на странска пошта. Уникатот од списокот за размена го задржува царинарницата, а дупликатот и трипликатот ги заверува и ѝ ги враќа на изменичната пошта. Изменичната пошта ги испраќа пакетските пратки, со карта и заверен дупликат од пакетскиот список за размена, до надлежната пошта на царинењето односно до надлежната изменична пошта, а трипликатот од пакетскиот список за размена го задржува за себе. На грбот од вреќната називница на пакетската вреќа, којашто ѝ се испраќа на поштата на царинењето, а во која има авионски, мошне итни или итни пакети, изменичната пошта става соодветна етикета (на пр. „PAR AVION“, „URGENT“, „EXPRESS“).

Кога за испраќање на пакетски заклучок ќе се употребат еден или повеќе вагони, во списокот за размена се запишува и вкупниот број на вагоните. По извршениот натовар на пакетските пратки во вагонот, картата и списокот за размена, заедно со спроводниците на пакетите, се ставаат во вагонот така што китката со тие исправи се приврзува за една од пакетските пратки која се наоѓа близу до вратата, за да може по отворањето на вагонот лесно да се пронајде. Вагонот се затвора од обете страни, по правило, со катанци, а царинарницата става царинска пломба. На за тоа определеното место на вагонот поштата става етикета „Подлеже на царина — до поштата“ (Образец ПЦ-4) со отпечаток на поштенскиот жиг, на кој со крупни букви се испишува називот на поштата што го испраќа заклучокот и називот на поштата на која гласи заклучокот. Со тие вагони понатаму во се се постапува на истиот начин како и со вагоните што содржат пакети во внатрешниот сообраќај. Царинарницата во седиштето на изменичната пошта односно на поштата на царинењето со враќањето дупликатот на списокот за размена ѝ потврдува на влезната царинарница дека пакетските пратки исправно пристигнале и дека се пријавени.

Постапка на изменичните пошти со неисправните пакети

15. Ако на помошната изменична пошта односно изменичната пошта која непосредно врши размена со странска пошта ѝ стигне неисправен пакет или основано се посомнева во исправноста на пакетот, работникот на поштата, откако ќе постане според прописите од Аранжманот за поштенските пакети, составува лист за одјава (Образец ЦП-13) до односната странска изменична пошта, како и записник во три примероци што го потпишуваат работникот на поштата и работникот на царината (Образец ЦП-14). Уникатот од записникот се испраќа со пакетската пратка, дупликатот го задржува граничната царинарница, а трипликатот го задржува изменичната пошта.

Поимот неисправен пакет е определен со одредбите од Аранжманот за поштенските пакети.

На пакетите што не носат приемни броеви на поштите кај кои се примени (на пр. на пакетите од Соединетите Американски Држави или од други земји), изменичните пошти се должни да стават свои пакетски етикети (Образец ПЦ-6). На истиот начин постапуваат и изменичните пошти што преземаат авионски пакетски пратки.

Ако од странство пристигне пакет без спроводница, изменичната пошта составува спроводница за пакетот (Образец ЦП-2), на која испишува ознака: „Дополнителна“. Дополнителната спроводница се пополнува со латиница.

Постапка на писмоносните изменични пошти со писмоносните заклучоци

16. Писмоносните изменични пошти по отворање на заклучоците ги издвојуваат пратките што содржат или за кои се претпоставува дека содржат стока подложна на царински надзор и тие пратки им ги испраќаат на надлежните пошти на царинењето. Пратките адресирани на примателите назначени во точката 9 под 3 на ова упатство односно што содржат предмети наведени во таа точка под 1 и 2, им се испраќаат непосредно на одредените пошти и не се упатуваат на царински преглед.

Ако писмоносната изменична пошта утврди дека е пратката, која што подлежи на царински преглед, оштетена или основано се посомнева во исправноста на пратката, ќе состави I дел и II дел од Записникот за неисправноста на пратката (Образец П-85). Освен тоа, за утврдената неправилност ќе се состави лист за објавување (Образец Ц-14) и ќе ѝ се испрати на поштата од која е примен заклучокот. Ако при составувањето на записникот се утврди дека пратката содржи динари или други вредности, поштата постапува според прописите за девизната контрола на поштенските пратки.

При испраќањето на писмоносните пратки од ставот 1 на оваа точка до поштите на царинењето, писмоносната изменична пошта е должна на вреќните називници на вреќите во кои се наоѓаат итни пратки да стави етикета „Express“.

Преземање на писмоносните заклучоци кај поштите на царинењето и пополнување на поштенско-царинските пријави

17. Преземањето и отворањето на писмоносните заклучоци во поштата на царинењето го врши, по правило, комисија што ја сочинуваат еден работник на царината што ќе го определи надлежната царинарница односно царинска испостава и еден работник на поштата што ќе го определи управникот на поштата. По исклучок, отворање на овие заклучоци може да врши и комисија составена од два работника на поштата, но само според претходно одобрение од надлежната царинарница односно царинска испостава.

Прво се отвораат писмоносни вреќи што носат етикета „Express“. По отворањето на писмоносните вреќи, работникот на поштата ги споредува најпрво пратките со уписот извршен во картата на писмоносниот заклучок. Оние пратки што не подлежат на царински преглед, работникот на царината ги одвојува и ѝ ги враќа на поштата таа на нив да стави етикета „Не подлежи на царина“ (Образец ПЦ-5) и да ги испрати понатаму. Обичните писмоносни пратки, коишто не подлежат на царински преглед, поштата на царинењето им ги испраќа на одредените пошти, а другите ги претвора во вредносни писма со вредност од 10 динари и ги запишува во поштенско-царинската пријава (Образец ПЦ-10). Се издвојуваат и не се воведуваат во поштенско-царинска пријава и оние писмоносни пратки коишто според територијалната надлежност ѝ припаѓаат на некоја друга пошта на царинење. Писмоносните пратки што ѝ се пријавуваат на царинарницата претходно се измеруваат и тежината се означува на самата пратка. Поштата на царинењето таквите пратки ги внесува во поштенско-царинска пријава. Поштенско-царинската пријава се составува во дупликат. На определеното место во заглавјето се запишува редниот број на запишаните пакети, кој се води континуирано за една цела година. За писмоносните пратки редниот број се води континуирано за еден цел месец.

Запишувањето на пратките во поштенско-царинската пријава се врши по нивното пристигање

така што под последната пратка од еден заклучок запишана во пријавата се повлекува подебела линија и на тој начин во пријавата пратките се групираат според пристигањето на одделни заклучоци.

Зависно од организацијата на работата и времето на пристигањето на писмоносните и пакетските заклучоци, пратките запишани во поштенско-царинската пријава се поднесуваат на царински преглед еднаш или повеќе пати дневно, за што одлучува управникот на поштата, во спогодба со управникот на царинарницата односно со шефот на царинската испостава. Во секој случај поштенско-царинската пријава се заклучува по извршениот упис на пратките од последниот заклучок пристигнат истиот работен ден и ѝ се предава, заедно со пратките, на царинската испостава со потврда на копијата на поштенско-царинската пријава.

Преземање на пакетските заклучоци и пополнување на поштенско-царинските пријави кај поштата на царинењето

18. Пристагнатите пакети ги презема поштата на царинењето според прописите што важат за вршење на пакетската служба, и тоа во присуство на царинскиот работник, со тоа што самостојните пакети и пакетите во пакетските вреќи или во пломбираниите вагони ги споредува со уписот во дупликатот на пакетскиот список за размена и со другите поштенски исправи. По исклучок, преземање и отворање на пакетски заклучоци може без присуство на работникот на царината да врши и комисија составена од двајца работници на поштата, ако тоа го одобри надлежната царинарница односно царинска испостава.

По отворањето на пакетскиот заклучок работникот на царината го зема дупликатот од пакетскиот список за размена, го потврдува и ѝ го враќа непосредно на царинарницата од која произлегува.

За пакетите или пакетските вреќи што пристигаат од пакетска изменична пошта без заверен дупликат на пакетскиот список за размена од страна на влезната царинарница, поштата на царинењето составува наоден список за размена, кон кој се прилага препис од списокот за размена во кој се задолжени пакетите односно пакетските вреќи. Царинската испостава ги споредува податоците од наодниот список за размена со податоците од списокот за размена во кој се задолжени пакетите односно пакетските вреќи, па ако и по 24 часа не стигне заверен дупликат на пакетскиот список за размена од влезната изменична пошта односно од влезната царинарница, ѝ доставува заверен примерок од наодниот список за размена на влезната царинарница со потребно објаснение.

На истиот начин постапува изменичната пошта со транзитните пратки.

Ако на поштата на царинењето ѝ пристигнат поголем односно помал број пакетски вреќи или пакети од оној што е заведен во дупликатот на пакетскиот список за размена и во картата на заклучокот, покрај постапката предвидена во прописите за вршење на внатрешната пакетска служба, за најдецата состојба ќе се состави и записник во три примероци, кој го потпишуваат работниците на царината и поштата. Уникатот и дупликатот од записникот му се предаваат на работникот на царината кој уникатот го доставува до царинарницата што го заверила дупликатот на пакетскиот список за размена, дупликатот го задржува за себе, а трипликатот го доставува до поштата на царинењето.

Ако на поштата на царинењето ѝ пристигне пакет кој според територијалната надлежност ѝ припаѓа на некоја друга пошта на царинење, таквиот пакет не се запишува во поштенско-царинска пријава туку ѝ се испраќа на надлежната пошта на царинењето. Во ваков случај поштата на царинењето на која погрешно ѝ пристигнал пакетот составува

пакетски список за размена за погрешно пристигнатиот пакет на начинот пропишан во точката 14 став 4 на ова упатство.

Пристигнатите пакети поштата на царинењето ги премерува и утврдената тежина ја споредува со тежината означена на пакетот односно спроводницата.

По приемот на пакетскиот заклучок, поштата на царинењето веднаш ги поднесува на царински преглед авионските, мошне итните и итните пакети. Ако не е можно да се царинат сите пристигнати пакети од ист пакетски заклучок, или ако истовремено пристигнат поголем број пакетски вреќи односно пакети, поштата на царинењето ги издвојува само оние пакетски вреќи на чии називници постојат етикети: „PAR AVION“, „URGENT“, „EXPRESS“.

Овие вреќи мораат веднаш да се отворат, а пакетите да се запишат во поштенско-царинската пријава заради царински преглед. Во списокот за размена на односниот заклучок работникот на царината го означува бројот на пакетите што се издвоени за итна постапка, а конечното раздолжување го врши дури по извршеното запишување на сите пакети од еден заклучок во поштенско-царинската пријава.

Пакетите што се поднесуваат на царински преглед се запишуваат во поштенско-царинската пријава според текстот на образецот. Кон поштенско-царинската пријава треба да се приклучат и исправите што ги придружуваат поштенските пакети (спроводни листови со други прилози). Ако посебно се водат поштенско-царинските пријави за пакети а посебно поштенско-царинските пријави за писмоносни пратки, па при запишувањето, по пополнетата пријава, ќе останат незапишани мал број пратки за кои би требало да се земат нови образци на поштенско-царинска пријава, можат во еден образец на поштенско-царинска пријава да се запишат преостанатите пакети и писмоносни пратки. Во овој случај во заглавјето на таква заедничка поштенско-царинска пријава треба да се напише: „Пакети и писмоносни пратки“.

Поштенско-царинската пријава се заклучува по запишувањето на пакетите од последниот заклучок пристигнат истиот работен ден, и му се предава по извршеното царинење на работникот на царината, со потврда на копијата на поштенско-царинската пријава.

За пратките од странство, упатени до државен орган, установа или претпријатие, поштата на царинењето му испраќа на примателот известување за пристигањето на пратката во препорачано писмо, кон кое ја прилага пристигнатата поштенско-царинска декларација. Во ова известување на примателот му се соопштува да ги поднесе потребните исправи и да ја преземе пратката во рок од 10 дена. Ако примателот не ја подигне пратката во рок од 30 дена од денот на приемот на известувањето, поштата на царинењето постапува според налогот на испраќачот односно ја враќа пратката.

Царинските давачки за пратките упатени до правни лица ги наплатува царинската испостава во поштата на царинењето, а за доказ дека царинските давачки се наплатени, покрај ознаката „Оцаринето“, царинската испостава става ознака: „Наплатени царинските давачки“. Овие ознаки за пакетите се ставаат на спроводниот лист, а за писмоносните пратки — на доставницата.

Ако примателот на пратката подложна на царинење е државен орган, установа или претпријатие, таквиот примател може од поштата на царинењето да бара пристигнатите пратки пред царинењето да се отворат во негово присуство комисијски за да се запознае со содржината на пратката заради поднесување исправи за царинење на пратката. Писменото барање за отворање на пратката државниот орган, установата или претпријатието ѝ го подне-

сува на поштата на царинењето. Покрај примателот при отворањето на пратката присуствуваат определени работници на поштата и царината. По извршениот преглед пратката се затвора и се пакува така што без повреда на обвивката да не може да се дојде до содржината на пратката.

Постапка при царинскиот преглед

19. Поштата на царинењето е должна за секоја пратка упатена до физичко лице, што је поднесува на царински преглед, да го пополни заглавјето на увозната царинска декларација.

Царински преглед и царинење на поштенските пратки царинарницата врши веднаш по поднесувањето на поштенско-царинската пријава, и тоа по редот на првенство означено во точката 7 на ова упатство.

Работникот на поштата му ја поднесува пратката на работникот на царината и ја отвора во негово присуство. При царинскиот преглед може да присуствува примателот на пратката односно негов полномошник, ако самиот ѝ се пријави на поштата на царинењето или царинарницата и ако го бара тоа.

Ако тоа го бара царинскиот орган, пратката мора пред отворањето повторно да се премери и утврдената тежина да се спореди со тежината означена во поштенско-царинската пријава. По тоа работникот на поштата внимателно ја отвора пратката, вади одделни делови од содржината, а работникот на царината врши попис и класификација на стоката и за секој вид ја утврдува количината односно тежината. При тоа работникот на царината ги запишува во декларацијата податоците што ги утврдил со прегледот и врши пресметување на царината и другите давачки. Откако работникот на царината ќе земе потребни податоци, работникот на поштата ја враќа содржината на пратката во нејзината обвивка и пратката ја пакува и обезбедува така што без видна повреда на обвивката да не може да се дојде до содржината на пратката, а потоа на пратката става етикета „Оцаринето“ или „Слободно од царина“. Ако е во прашање пакет, етикета се става и на спроводницата. За отворање на пратката се користи материјалот во кој пратката била запакувана. За пакување на пратката, ако е тоа потребно, мора да се употреби нова обвивна хартија. По извршениот царински преглед и затворањето на пратката, пратката мора да се премери, па ако новоутврдената тежина отстапува од првобитно означената тежина, означената тежина на пратката се прецртува со молив во боја но така што да остане читлива. Новоутврдената тежина се испишува над или под порано означената тежина. Кога е во прашање пакет, исправката на означената тежина се врши на истиот начин и на спроводницата.

Сите декларации царинската испостава ги заведува во контролниот на увозните декларации, а за секоја пратка ги исполнува сите делови од уплатницата што се однесуваат на давачките и таксите со кои е пратката по декларацијата оптоварена, испишувајќи ги сите потребни податоци на уплатницата. Дупликатот од царинската декларација со уплатницата царинската испостава ѝ го предава на поштата на царинењето со потпис на уникатот на поштенско-царинската пријава. Поштата на царинењето го потврдува приемот на декларацијата на тој начин што во колоната „Забелешка“ на поштенско-царинската пријава во рубриката во која е запишана последната царински прегледана пратка, го внесува почетниот и завршниот реден број од царинската пријава и вкупниот број на преземените декларации. Преземањето на декларациите работникот на поштата го потврдува со својот потпис.

Дупликатот од увозната царинска декларација со уплатницата поштата го придржува кон писмо-

носната пратка. За пакетите дупликатот на декларацијата со уплатницата се прицврстува кон спроводницата. Потоа пратката ѝ се испраќа на одредената пошта односно му се предава на доставниот оддел.

Ако при царинскиот преглед се утврди дека содржината на пратката е напoлно расипана, искршена или оштетена, или дека на некој друг начин станала напoлно неупотреблива, се составува записник за неисправноста на пратката во три примерока. Записникот го потпишуваат работникот на царината и работникот на поштата. За писмоносните пратки записникот се составува на образецот П-85, а за пакетите — на образецот ЦП-14. Уникатот од записникот со образложение ѝ се доставува на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, дупликатот ѝ се предава на царинската испостава, а трипликатот останува во поштата на царинењето. Во колоната „Забелешка“ на поштенско-царинската пријава, за односната пратка се внесува соодветна забелешка (на пример, „Содржината напoлно уништена — записник составен“). За пакетите е потребно кон записникот со образложението задолжително да ѝ се достави на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони и спроводниот лист од односниот пакет и царинската декларација ЦП-3.

Ако при царинскиот преглед се утврди дека е содржина на пратката делумно расипана, искршена односно оштетена, поштата на царинењето составува записник за неисправноста на пратката на начинот опишан во ставот 8 на оваа точка. Уникатот од записникот се испраќа со пратката заедно со придружните исправи, дупликатот ѝ се предава на царинската испостава, а трипликатот ѝ останува на поштата на царинењето. Во колоната „Забелешка“ на поштенско-царинската пријава во рубриката во која е запишана односната пратка се внесува забелешка: „Составен записник“.

Постапка со стоките што подлежат на хемиско испитување, жигосување или стручна експертиза

20. Ако при царинскиот преглед се утврди дека пратката содржи предмети изработени од злато, сребро, платина односно нивни легури, без оглед дали со некој жиг порано биле жигосани, пратката ќе се оцарини дури по извршеното жигосување. Ваквата пратка или дел од пратката чија содржина во целост или делумно подлежи на жигосување, поштата на царинењето ја поднесува непосредно или преку за тоа определена пошта на царинење до надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали заради жигосување. Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, во спогодба со надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали, определува до кој орган за контрола на мерите и скапоцените метали и во кое место поштите на царинењето ќе ги упатуваат пратките заради жигосување. Во спогодба со надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали, поштата на царинењето ги определува деновите во кои содржината на пратката ќе се поднесува на жигосување. Пратката односно деловите од содржината на пратката, што се поднесуваат на жигосување, се повишуваат во три примероци. Кога за жигосување се поднесува содржината на пратката во целост, се испишува бројот и називот на приемната пошта, името и презимето и местото на примателот, со тоа што содржината на пратката претходно ќе се спопеди со поштенско-царинската декларација што је придружува пратката. Ако на жигосување се поднесуваат само делови од одделни пратки, се означуваат и предметите што се поднесуваат. Првиот примерок од списокот ѝ се предава на царинската испостава, вториот примерок се праќа со пратките и предметите до органот за контрола на мерите и скапоце-

ните метали, а третиот примерок го задржува поштата на царинењето и на него органот за контрола на мерите и скапоцените метали го потврдува приемот на односните пратки и предмети.

Кога органот за контрола на мерите и скапоцените метали ќе изврши преглед и жигосување и ќе испостави сметка (признаница) на соодветниот износ на жигосувањето со пополнета уплатница за секоја пратка посебно, поштата на царинењето потврдува на дупликатот на списокот дека ги презела и жигосаните пратки. Поштата на царинењето потоа повторно ги поднесува пратките на царински преглед. На ваквите пратки и спроводници поштата на царинењето става ознака: „Да се наплати жигосувањето и цената за поднесување на жигосување“, а на спроводницата ѝ се приклучува и уплатница од надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали.

Ако царинарницата при царинскиот преглед утврди дека е потребно за определување на квалитетот на стоките да се изврши хемиска анализа или какво и да било стручно испитување (стручна експертиза), а при поштата на царинењето односно царинарницата не постојат стручњаци за таа работа, треба да се испратат мостри од стоките на хемиска анализа односно стручно испитување. Царинската испостава зема мостри на стоки и откако ќе ги забележи според царинските прописи, ги праќа, заедно со рефератот, на стручно испитување. Останатиот дел од пратката грижливо ќе се запакува, ќе се осигури со плomba и ќе се чува во поштата на царинењето до приемот на резултатот од извршеното стручно испитување. Од секој вид стока се зема по една мостра во количината потребна за испитување. Земените количини стоки потребни за испитување се премеруваат и тежината се означува на обвивката на мострата. Садовите и материјалот за мострите ги дава царинската испостава. По извршеното испитување мострите ѝ се враќаат на царинарницата. Мострите на стоки измени за испитување се враќаат во пратката од која се земени, ако не се оштетени односно истрошени.

Ако е пратката задржана поради поднесување на жигосување или стручно испитување, поштата на царинењето е должна на обвивката на таквата пратка и на спроводницата на пакетот да испише: „Пратката задржана поради _____ од _____ до _____“, назначувајќи ја причината за задржување (жигосување, хемиска анализа, испитување квалитетот на стоката и сл.) и од кој до кој датум е задржана пратката.

По добивање на резултатот по испитувањето на стоката поштата на царинењето повторно ја поднесува односната пратка на царинење и понатаму во сè постапува како и со другите пратки.

Постапка во случај на одземање (заплена) на стоки

21. Ако при царинскиот преглед се утврди дека поштенската пратка содржи скриена стока односно дека е стоката запкувана така што да е очигледна намерата на испраќачот да ја прикрие заради одбегнување од плаќање царина, царинарницата го одзема скриениот дел на содржината во смисла на одредбите на Царинскиот закон. Царинарницата составува записник во дупликат, којшто го потпишуваат работникот на царината и работникот на поштата. Уникатот на записникот, заедно со пронајдената скриена стока го задржува царинарницата заради донесување решение за прекршокот, а дупликатот од записникот го задржува поштата на царинењето и го приклучува кон дупликатот на поштенско-царинската пријава врз основа на која е пријавена пратката. Преостаниот дел од пратката по царинењето ќе го задржува и понатаму ќе постапи според одредбите на ова упатство.

Два примерока од решението за одземање стоки царинарницата ѝ предава на поштата на царинењето. Ако се одзема само дел од пратката, по-

штата на царинењето ги испраќа обата примероци на решението со пратката со придружните исправи до одредишната пошта, која при испораката на пратката еден примерок од решението му го враќа на примателот а другиот го задржува за себе.

Ако се одзема цела пратка, царинарницата ѝ предава на поштата на царинењето три примерока од решението за одземање на стоката. Поштата на царинењето ѝ доставува еден примерок од решението заедно со извештајот во кој се наведуваат сите потребни податоци за пратката (број, приемна пошта, ден на приемот, адреса на примателот и испраќачот) на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, заради известување на испраќачот. Вториот примерок од решението поштата на царинењето го приклучува кон дупликатот на поштенско-царинската пријава, а третиот примерок му го доставува на лицето на кое му е упатена пратката.

Ако примателот изјави дека против решението за одземање на содржината на пратката ќе се жали, одредишната пошта ќе му соопшти дека жалбата, кон која прилага препис од решението за одземање на стоката, треба да ја достави до Сојузната управа за царини преку царинарницата што го донесла решението за одземање на стоката.

Постапка со пратките чиј увоз е забранет или условно допуштен

22. Ако при царинскиот преглед се утврди дека пратката содржи стоки чиј увоз е забранет а испраќачот не се откажал од пратката, поштата на царинењето ѝ ја враќа таквата пратка на приемната пошта преку изменничната пошта со увозно-провозна царинска спроводница (Образец бр. 5), којашто ја пополнува царинската испостава. Пред враќањето, ваквите пратки треба да се раздолжат во поштенско-царинската пријава со внесување забелешка: „Вратено на испраќачот на денот _____“.

Ако при царинскиот преглед се утврди дека пратката содржи стоки што се исклучени од пренесување преку пошта, како што се: афион, морфиум и други опојни дроги, порнографски слики и др., ќе се постапи според одредбите од Светската поштенска конвенција, Аранжманот за писмата и кутиите со означена вредност и Аранжманот за поштенските пакети. Поштата на царинењето ја исклучува пратката од понатамошно пренесување и за тоа ја известува Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, заради известување поштенската управа од чија земја произлегува пратката за постапката што е применета врз односната пратка.

Во случајот од ставот 1 на оваа точка мора да се состави записник во три примерока. Еден примерок ѝ се доставува на Заедницата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони — ако пратката се исклучува од понатамошно пренесување, односно се приклучува кон придружните исправи и му се испорачува на примателот — ако пратката се испраќа понатаму. Вториот примерок од записникот останува во поштата на царинењето при соодветната поштенско-царинска пријава, а третиот примерок од записникот ѝ се предава на царинската испостава.

Ако при царинскиот преглед се утврди дека пратката содржи стоки чиј увоз во Југославија е дозволен само врз основа на посебно одобрение, поштата на царинењето ја задржува пратката а од примателот преку одредишната пошта прибавува одобрение за увоз. Исто така, ако царинските органи дозволат, таквата пратка може да ѝ се испраќа

ти на одредишната пошта со назначување да се прибави од примателот, пред испораката, уверение или потврда дека увозот на такви стоки е дозволен, што одредишната пошта со препорачано писмо ѝ ја доставува на поштата на царинењето, со наплата на поштарината.

Испорака на оцаринети пратки

23. По пристигањето на пратка од пошта на царинењето, одредишната пошта ја проверува исправноста на пристигнатата пратка и односните исправи (спроводница, увозна царинска декларација, уплатница за царински такси, уплатница за жигосување, поштенска уплатница со износот на поштарината за посредување во царинење).

Ако писмоносната пратка односно спроводницата на оцаринетиот пакет пристигне без уплатница за царински давачки, а на пратката стои ознака: „Оцаринето“, одредишната пошта ја задржува пратката и бара од надлежната пошта на царинењето дупликат од уплатницата за уплата на царинските давачки за односната пратка. Износите наплатени на име жигосување за пратките доставени односно испорачани, се уплатуваат со посебна уплатница за жигосување, при што се потврдува приемот на парите на првиот дел од уплатницата (признаница). Врз основа на податоците од признаницата се запишуваат на спроводницата односно доставницата уплатните податоци (ден на уплатата и реден број на дневникот на уплатата), а признаницата му се доставува со обично службено писмо непосредно на надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали.

Наплатената поштарина за поднесување на царинење на сите пратки што на обвивката имаат ознака односно етикета „Оцаринето“ а за пакетите и за оние што имаат ознака односно етикета „Слободно од царича“, како и за поднесување на жигосување на сите пратки што имаат ознака односно етикета „Да се наплати поштарината за поднесување на жигосување“, одредишната пошта ѝ ја доставува со поштенска уплатница на поштата на царинењето односно со уплатница — на надлежниот орган за контрола на мерите и скапоцените метали.

Ако со придружните исправи пристигне налог од царинарницата пратката да се испорача по претходно прибавување на таква исправа, испорачачот пошта го повикнува примателот да прибави таква исправа, по коешто ќе му се испорача пратката. На исправата се става број на пратката и број на увозната царинска декларација, а потоа со препорачано писмо ѝ се испраќа на поштата на царинењето, со наплатување на поштарината.

Пред уплатата на царинските давачки поштата е должна на примателот, на негово барање, да му го стави на увид дупликатот од увозната царинска декларација и спецификацијата на износите на царинските давачки со кои е оптоварена пратката. Ако примателот на пратката изјави дека ќе се жали поради тоа што смета дека квалитетот, количината или вредноста означена во увозната царинска декларација не ѝ одговара на фактичната состојба на стоката, поштата ќе ја врати неотворената пратка до надлежната пошта на царинењето заедно со увозната царинска декларација и другите исправи.

Ако примателот на пратката не го оспорува квалитетот, количината ниту вредноста означена во увозната царинска декларација туку става приговор во поглед правилното применување на тарифниот број или царинската стопа односно во поглед износот на пресметаните давачки, поштата ја задржува пратката додека царинарницата не донесе решение, а најдолго 30 дена од денот на приемот на известувањето за пристигањето на пратката до примателот. Барањето примателот ѝ

го упатува на царинарницата преку испорачната пошта.

Испорачната пошта е должна наплатените износи на давачки по декларацијата да ѝ ги уплати на надлежната царинарница уште истиот ден, а најдоцна во рок од 24 часа по испораката на пратката.

Раздолжување на пратките внесени во поштенско-царинските пријави царинската испостава врши врз основа на броевите на увозните царински декларации за секоја пратка.

Освен во случаите од точката 18. ст. 12 и 13 и точката 23 став 7 на ова упатство, испорачната пошта е должна да се придржува кон следните рокови за испорака на пратките, и тоа:

- 1) за испорака на писмоносни пратки:
 - во потесно доставно подрачје — 5 дена;
 - во пошироко доставно подрачје — 15 дена;
- 2) за испорака на пакети:
 - во потесно доставно подрачје — 15 дена;
 - во пошироко доставно подрачје — 30 дена.

Ако се утврди дека пратката не може да се враќа, пратката ѝ се враќа на поштата на царинењето како неврачлива. Поштата истовремено го известува примателот за пристигањето на пратката, како и за рокот во кој тој е должен да ја прими пратката.

Постапка на поштата на царинењето и царинарницата по приговорот на примателот во поглед на извршеното царинење

24. Ако на поштата на царинењето ѝ пристигне пратка што одредишната пошта ја вратила на барање на примателот заради повторно царинење, пратката не се воведува во поштенско-царинската пријава туку се поднесува на повторен царински преглед заедно со пристигнатите исправи (со приговорот на примателот, со увозната царинска декларација, со спроводницата и др.).

Ако царинарницата утврди дека е приговорот на примателот основан, ќе изврши повторно царинење на пратката, а пресметката на давачките и пратката ќе ѝ ги врати на поштата на царинењето заради врачување на примателот. Во ваков случај сите трошоци што ќе ги предизвика повторниот преглед на стоките односно проверката на правилното применување на тарифниот број и тарифната стопа односно пресметката на давачките ги поднесува царинарницата. Царинарницата при тоа составува нова увозна царинска декларација и пополнува нова уплатница на односниот износ, а на уникатот и дупликатот од поштенската пријава со која е пријавена пратката врши потребни исправки.

Сите исправи (царинска декларација, уплатница и др.) што се однесуваат на пратките наведени во точката 23 став 7 на ова упатство, поштата на царинењето ѝ ги испраќа со препорачано писмо на одредишната пошта заради испорака. Исправите што се однесуваат на пратките наведени во точката 23 став 6 на ова упатство се приклучуваат кон пратката односно кон спроводниот лист.

Ако во врска со барањето на примателот да му се вратат неправилно наплатени или повеќе наплатени царински давачки на царинарницата ѝ се потребни поштенските исправи односно податоците за пратката, поштата на царинењето ѝ ги става на располагање на царинарницата, а царинарницата примените исправи по увидот ѝ ги враќа на поштата.

Постапка со поштенските пратки чија испорака ја оспоруваат истражните органи

25. Ако овластениот истражен орган бара да му се предаде оцаринета поштенска пратка, одредишната пошта е должна таквата пратка, заедно со решението на истражниот орган, да ѝ ја врати на

поштата на царинењето. Поштата на царинењето таквата пратка му ја предава на овластениот истражен орган со потврда за преземањето. Решението на истражниот орган, заедно со потврдата за преземањето и со увозната царинска декларација, поштата на царинењето ѝ го предава на царинарницата.

Царинарницата е должна за таквите пратки да води посебна евиденција.

Постапка со неврачени односно неиспорачани поштански пратки од странство

26. Ако упатените пратки од странство, оптоварени со царина и други такси, се неврачливи, одредишната пошта таквите пратки ѝ ги испраќа на надлежната пошта на царинењето.

Поштата на царинењето неврачливите пратки ѝ ги поднесува на царинарницата односно царинската испостава таа да изврши повторен преглед на таквите пратки. Ако утврди дека е содржината на пратката непроменета, поштата на царинењето го одзема дупликатот од увозната царинска декларација, а на уникатот и дупликатот на поштенско-царинската пријава, во која е пријавена односната пратка, врши потребни исправки, односно го потврдува враќањето на дупликатот на увозната царинска декларација. Раздолжување на увозната декларација царинската испостава врши со ловикување на бројот на увозно-провозната спроводница а уникатот го задржува.

Поштата на царинењето ги симнува сите етикети и забелешки ставени на пратката по нејзиното пристигање во Југославија и пратката заедно со спроводницата од ставот 2 на оваа точка, ѝ ја испраќа на излезната изменична пошта, а писмоносниите пратки ѝ ги испраќа на надлежната писмоносна изменична пошта.

Ако пратката што се враќа била поднесена на жигосување, уплатницата на износот на жигосувањето и сметката на жигосувањето по претходна заверка од страна на работникот на царината дека односната пратка е вратена, поштата на царинењето му ја доставува непосредно на органот за контрола на мерите и скапоцените метали што го извршил жигосувањето, заради раздолжување.

Ако царинската испостава при царинскиот преглед на пратката запленила дел од содржината на пратката, поштата на царинењето е должна по раздолжувањето на царинските давачки да состави за тоа записник во дупликат.

За писмоносна пратка записникот се составува на образецот Ц-11, а за пакет — на образецот ЦП-14. На соодветното место на записникот се внесува ознака: „Partie manquant du contenu est confisquée par l'autorité compétente douanière“ (недовтасувачки дел од содржината запленил е од страна на надлежниот царински орган). Уникатот од записникот се праќа со пратката, а дупликатот го задржува кон односната поштенско-царинска пријава поштата на царинењето.

Кога пакетот се враќа или се праќа по примателот (реекспедирање на пакетот), поштата на царинењето составува „Пресметка на трошоците — Bordereau“ (Образец ПЦ-9), во која според текстот на образецот ја задолжува поштенската такса за поднесување на царинење, терминалната поштарина, како и другите трошоци со кои пратката била оптоварена. Пресметката на трошоците се приклучува кон спроводницата односно пакетот.

Вратените или реекспедираниите пратки поштата на царинењето им ги испраќа на односните изменични пошти. Заклучоците што содржат пакети ги придружува увозно-провозна спроводница што ја составува поштата на царинењето а ја заверува царинарницата. Уникатот ѝ останува на царинарницата, а дупликатот со картата на заклучокот ѝ се испраќа на изменичната пошта, која по испраќањето на пратката во странство ѝ се предава на царинарницата при изменичната пошта.

Пратката за која не може да се утврди од која земја произлегува или пратката од која странскиот испраќач се откажал, одредишната пошта ѝ ја враќа на поштата на царинењето за да ѝ ја предаде на царинарницата заради постапка во смисла на одредбите од Царинскиот закон. Поштата на царинењето таквата пратка ѝ ја предава на царинарницата односно царинската испостава со потврда на односната испорачна исправа. Дополнителна наплата на поштенските трошоци се врши од приходите од продадените стоки.

Постапка со невратени односно неиспорачливи поштенски пратки што се враќаат од странство

27. Ако поштенска пратка која произлегува од Југославија се врати од странство од која и да било причина, царинарницата врши повторен преглед на содржината на пратката и доколку по поштенско-царинската декларација, што ја придружувала пратката, утврди дека содржината на пратката е непроменета, за таква пратка нема да наплати царина и други давачки.

Рекламации по уплатите на царински давачки

28. Раздолжување на поштенско-царинските пријави за увозот на пратките царинарницата врши врз основа на примените извештаи по кои е извршена уплата на царински давачки.

Ако царинарницата во рок од 30 дена од денот на извршеното царинење не прими извештај за уплата на царинските давачки, а пратката не е вратена односно царинската испостава не е известена за причината поради што царината не е уплатена, царинската испостава е должна да ги рекламира царинските давачки што ја товарат пратката. Во барањето за побарување царинската испостава е должна да наведе податоци за пратката што ја рекламира, и тоа: број на пратката, приемна пошта, име и презиме на примателот, одредишна пошта, износ на царинските давачки со кој е оптоварена пратката, број на поштенско-царинската пријава и реден број под кој е запишана пратката во пријавата. Врз основа на тие податоци и податоците од поштенско-царинската пријава поштата на царинењето ќе состави баралница уште истиот а најдоцна следниот ден. Баралницата веднаш ѝ се испраќа на одредишната пошта со препорачано писмо, а понатаму се постапува според прописите за побарување на поштенските пратки.

Ако одредишната пошта утврди дека по кривица на поштата во определен рок пратката не е вратена ниту вратена и дека царинските давачки не се уплатени во определен рок, поштарината за баралницата паѓа на товар на поштата. Одредишната пошта е должна во рок од 24 часа сторениот пропуст да го исправи, да ја реши баралницата и да ѝ ја врати на поштата на царинењето.

Ако одредишната пошта не е во можност во рок од 24 часа по извршената наплата да ги уплати царинските давачки, таа е должна да го извести за тоа птт-претпријатието во чиј состав е, кое веднаш ќе изврши уплата на царинските давачки во корист на царинарницата.

Ако се утврди дека одредишната пошта во сè поставила со пратката според важечките прописи, таа ќе ја реши баралницата според прописите за поштенската служба и ќе ѝ ја врати на поштата на царинењето. Поштата на царинењето е должна да го наплати од царинската испостава пропишаниот износ на поштарината за побарување, тој износ да го наплати во поштенски марки на баралницата, да ги покрие марките со отпечаток на жигот и да ѝ ја предаде баралницата на царинската испостава.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

29. Обрасците ПЦ-1, ПЦ-2, ПЦ-3, ПЦ-4, ПЦ-5, ПЦ-6, ПЦ-7, ПЦ-8, ПЦ-9 и ПЦ-10 наведени во точ. 10, 14, 15, 17 и 26 од ова упатство отпечатени се кон ова упатство и се негов составен дел. Другите обрасци наведени во ова упатство донесени се со посебни внатрешни и меѓународни поштенски прописи.

30. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 8221

22 јули 1968 година
Белград

Директор
на Сојузната управа за царини,
Милован Гоќановиќ, с. р.

Образец ПЦ-1
(формат 60×30 mm)

Место за жиг	ОЦАРИНЕТО

Образец ПЦ-2
(формат 90×35 mm)

Место за жиг	ОЦАРИНЕТО	ОЦАРИНЕТО

Образец ПЦ-3
(формат 75×35 mm)

Место за жиг	СЛОБОДНО ОД ЦАРИНА

Образец ПЦ-4
(формат 190×120 mm)

Место за жиг	ПОДЛЕЖИ НА ЦАРИНА
	До поштата _____

Образец ПЦ-5
(формат 60×30 mm)

Место за жиг

НЕ ПОДЛЕЖИ НА ЦАРИНА

Образец ПЦ-8
(формат 90×35 mm)

Место за жиг

ДО ИЗМЕНИЧНАТА ПОШТА

Образец ПЦ-6
(формат 70×35 mm)

2135
РИЈЕКА 2
ПАКЕТ ОД СТРАНСТВО

2135
РИЈЕКА 2

Образец ПЦ-9
(формат 105×148 mm)

Изменична пошта
Bureau d'échange

ПРЕСМЕТКА НА ТРОШОЦИТЕ
BORDEREAU

за пакет број _____ од _____
pour le colis No _____ de _____

Fr. _____ C _____

а) Терминална такса
Taxe terminale _____

б) Поштенска такса за поднесување пратки на царинење
Droit de dédouanement _____

в) Непоштенски трошоци (жиговина, стручна анализа)
Droits non postaux _____

д) Трошоци за препакување
Frais de remballage _____

е) Трошоци за реекспедиција
Frais de réexpédition _____

Вкупно-Total: _____

Образец ПЦ-7
(формат 90×35 mm)

Место за жиг

ИЗВОЗ

ИЗВОЗ

ПОШТА НА ЦАРИНЕЊЕТО
во _____

Образец ПЦ-10
(формат 420×296 mm)

Примено на _____ 196— во _____ часот

ПОШТЕНСКО-ЦАРИНСКА ПРИЈАВА бр. _____ од _____ 196— год.

Преглед и пресметка ќе изврши:

Место _____

Шеф
на царинската испостава

Поштенски работник _____

Реден број	Ден на уписог	Присмен број	Податоци за пратката				О царинето	
			Приемна пошта	Тежина	Презиме и име на примателот	Одредишна пошта	Број на увозната декларација	Забелешка
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								
3								
4								
5 до 50								

Примил дупликат на Поштенско-царинската пријава со прегледаните пратки и придружни исправи (спроводници и друго)

_____ 196 _____
Поштенски работник

(Потписи на поштенските работници присутни при царинењето)

(Потписи на царинските работници што извршиле царинење)

ЗАБЕЛЕШКА: Колоните бр. 1 до 7 ги пополнува поштата на царинењето, а колоните 8 и 9 ги пополнува царинарницата.

430.

Врз основа на точката 2 од Одлуката за мерките и начинот за утврдување посебна давачка при увозот на одделни земјоделски и прехранбени производи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/68), во согласност со сојузниот секретар за стопанство и сојузниот секретар за надворешна трговија, директорот на Сојузниот завод за цени издава

НАРЕДБА**ЗА ИЗМЕНА НА НАРЕДБАТА ЗА ВИСОЧИНАТА НА ПОСЕБНА ДАВАЧКА ПРИ УВОЗОТ НА ОДДЕЛНИ ЗЕМЈОДЕЛСКИ И ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ**

1. Во Наредбата за височината на посебната давачка при увозот на одделни земјоделски и прехранбени производи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/68, 20/68, 21/68, 22/68, 24/68, 25/68, 29/68 и 31/68) во точката 1 одредбата под 2 се менува и гласи:

„2) 023-00-10 Путер свеж: 04.03/1

а) за пакување до 5 килограми
во износ од 7,60 динари
за 1 килограм;

б) за пакување над 5 килограми
во износ од 6,00 динари
за 1 килограм;“.

2. Оваа наредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 17-150/1

9 август 1968 година

Белград

Директор
на Сојузниот завод
за цени,

Никола Филиповиќ, с. р.

РЕШЕНИЈА

Врз основа на точката 11 од Одлуката за основањето и работата на Генералниот секретаријат на Претседателот на Републиката („Службен лист на СФРЈ“, бр. 26/63 и 1/66), Претседателот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ СЕКРЕТАР НА СЛУЖБАТА ЗА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ПРАШАЊА**

Се разрешува Љубица Микиќ од должноста секретар на Службата за општествено-политички прашања во Генералниот секретаријат на Претседателот на Републиката, поради одење на нова должноост.

Р. бр. 128

29 јули 1968 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ОДЛИКУВАЊА**ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА**

вез основа на членот 217 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и членот 4 од Законот за одликувањата одлучува да се одликуваат за особени заслуги и постигнати успеси во работата во областа на музичката култура

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЦРВЕНО ЗНАМЕ

Позајић Младен;

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

Шпилер Бруно;

за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Спахо Мухамед и Спаић Никола;

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Алибеговић Ибро, Буза Хусеин, Дошен Анђа, Ђокић Јевдокија, Ширбеговић Рефија;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Бегић Сафет, Буп Тодор, Чамчић Ибрахим, Дубовина Ратко, Гербеза Јосип, Љуца Мехмед, Салчиновић Хасан, Собољ Иван, Тарабар Мухамед, Вишић Буру, Златар Мехмед;

за примерно залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛЈА ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Јавораш Мехо;

СО МЕДАЛЈА НА ТРУДОТ

Јовановић Милап, Муминовић Суљо, Веселиновић Цвјетко, Водник Августин.

Бр. 159

14 ноември 1967 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
424. Одлука за подигање на пратеништвото на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Република Исланд на степен на амбасада — — — — —	705
425. Одлука за ослободување на електродистрибутивните организации од обврската да не можат да ги зголемат средствата за исплата на личните доходи — — — — —	705
426. Одлука за дополнително на Одлуката за утврдување и распределба на стоковните контингенти за увоз на стоки во 1968 година — — — — —	705
427. Правилник за сообраќајните знаци на патиштата — — — — —	706
428. Упатство за измена на Упатството за обрзачот на потврдата за смртта — — — — —	756
429. Упатство за поштенско-царинската постапка со поштенските пратки што содржат царински стоки — — — — —	757
430. Наредба за измена на Наредбата за височината на посебната давачка при увозот на одделни земјоделски и прехранбени производи — — — — —	768